2008 Kutsal Kitap Özeti

4 Nisan 2010 Yayını - Türkçe

Bu materyali http://2008biblebrief.com/ adresinden ücretsiz edinebilirsiniz.

Basım, kopyalama ve dağıtım izni sadece kâr amacı gütmeyen kullanımlar için geçerlidir.
Telif Hakkı (Copyright) © 2008, Stephen F. Krstulovich

Metinde Kullanılan Stil ve Renklere İlişkin Açıklamalar

Internet Linkleri

Kutsal Kitap Gerçekleri

Kutsal Kitap Öğretileri

Kutsal Kitap'ın Bölümleri

Kutsal Kitap Bölüm ve Ayet Referansları

Peygamberlik Sözleri (Kalın Kırmızı İtalik Harflerle)
Gerçekleşen Peygamberlik Sözleri (Normal Kırmızı İtalik Harflerle)

Mesih'e İlişkin Peygamberlik Sözleri (Altı Çizili)
Mesih'e İlişkin Gerçekleşen Peygamberlik Sözleri

Antlaşmalar (Mor İtalik Altı Çizili Harflerle)

Önemli Konular (Kalın Mor Harflerle)

İsa'nın Çarmıha Gerilişi ve Elçi Pavlus'un Yolculukları (Mavi Harflerle)

Kuzeydeki İsrail Krallığı (Yeşil Harflerle)

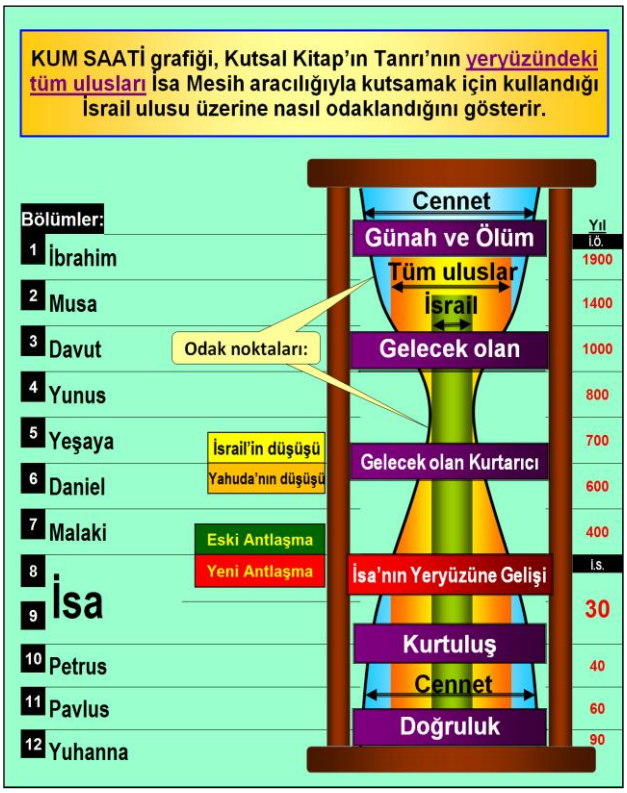

Kutsal Kitap'ın Benzersiz Yapısı

Kutsal Kitap büyük sorulara cevap verir:

- Hayatın bir anlamı var mı?
- Ahlak nedir?
- Sonsuz umut var mı?

- Antik çağdan kalan en iyi korunmuş metindir.

Antik Yeni AntlaşmaTomarları
http://biblefacts.org/history/oldtext.html#p52

- Kutsal Kitap'ın dörtte birlik bölümü, olayları daha gerçekleşmeden önce haber veren peygamberlik sözlerinden oluşur.

Ölü Deniz Tomarları
http://virtualreligion.net/iho/dss.html
Yeşaya Tomarı'ndaki İsa'ya İlişkin Peygamberlik Sözleri
http://www.ao.net/~fmoeller/qumdir.htm

- Kutsal Kitap diğer antik metinler ve kaynaklar tarafından doğrulanan zaman, mekân, insan ve olaylardan açıkça söz eder.

- İsa Mesih'in ölümden dirilişi hakkındaki Müjde **dünyayı değiştirmiştir**. Mezar hayatın sonu değildir ve bizler Tanrı'nın sevgisinde bolca yaşayabiliriz.

Eski Antlaşma

1 (15 dakika) Başlangıç

Dünyayı Şekillendiren 7 "Günlük" Süreç (Yaratılış 1, 2)

1. Dünyada ışık göründü
2. Atmosferle ilgili düzenlemeler yapıldı
3. Kara parçaları denizlerden ayrıldı ve bitkiler yaratıldı
4. Güneş, ay ve yıldızlar gökyüzünde belirdi
5. Deniz canlıları ve kuşlar yaratıldı
6. Hayvanlar ve insanoğlu yaratıldı
7. Tanrı dinlendi ve 7. günü kutsal kıldı

İnsan Ömrünün Süresi (Yaratılış 3, 5; Mezmur 90)

Nuh Peygamber'e dek insan ömrü 1000 yıldı. Musa'nın dönemine dek aşamalı olarak 100 yıla kadar düştü.

Nuh'un gemisi (Yaratılış 6)

140 m x 23 m x 13,5 m boyutlarında, ziftle kaplı ve kamaraları olan ahşap bir gemidir.

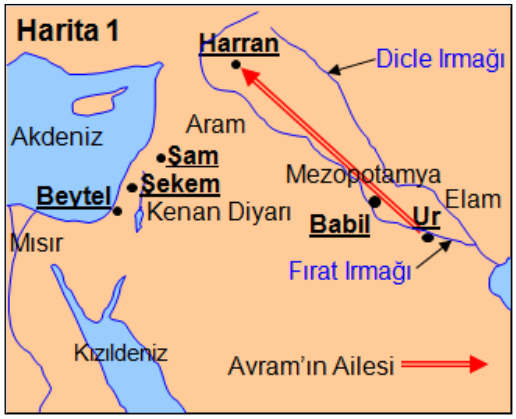

1. Tanrı göğü ve yeri Söz'ü aracılığıyla ve Söz'ü için yaratmıştır. Her şeyi Söz'ü ile sürdürmektedir. Yaratılış 1-2; Yuhanna 1; Koloseliler 1

Elohim (Teos) Tanrı Anlamına Gelir
http://www.newadvent.org/cathen/05393a.htm

2. İnsanoğlu Aden Bahçesi'nde günaha düştü ve ölümle tanıştı, ***ama Tanrı, Şeytan'ın başını ezecek "Soy"u göndereceğini vaat etti.*** Yaratılış 3

3. İnsanlar Tanrı'yı, **Yehova** (İbranice'de **YHWH**) adıyla andılar. Yehova (RAB) adı, **Tanrı her şeyi var edendir** anlamına gelir. Yaratılış 4-6

Yehova (RAB), Tanrı'nın Özel İsmidir
http://www.newadvent.org/cathen/08329a.htm

4. Günah yüzünden dünya zorbalıkla doldu. Bu yüzden Tanrı dünyayı bir tufan ile yok etti, ama Nuh'un ailesini kurtardı. Yaratılış 6-9

5. Nemrut ilk kez krallık yapmaya başladı, ama Tanrı Babil'de insanların dillerini karıştırdı. Ardından Avram'ı ailesiyle birlikte Ur Kenti'nden Harran'a taşınmaya çağırdı. Yaratılış 10-11

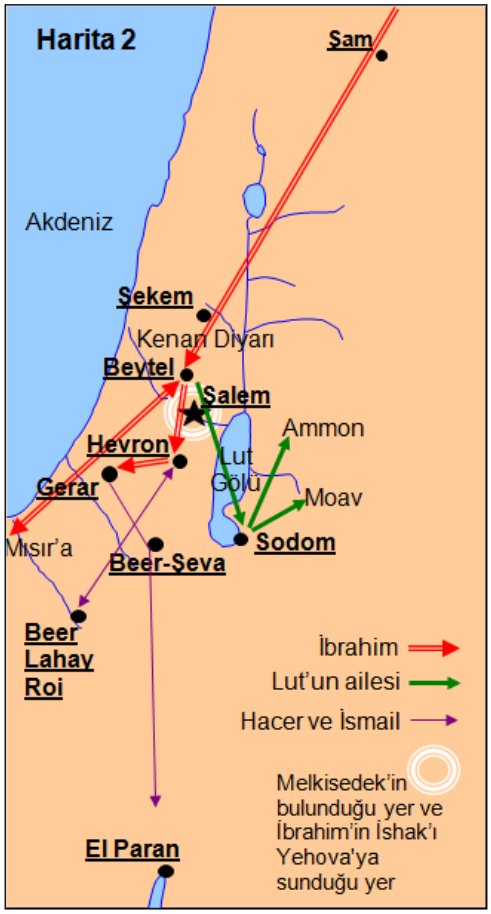

İman Ataları

6. ***Tanrı, soyu aracılığıyla tüm ulusları kutsamak üzere Avram'a Kenan diyarını verdi.*** Yaratılış 12, 15, 25

7. Kral-kâhin Melkisedek Avram'ı kutsadı ve ***Tanrı Avram'a, soyunun 400 yıl boyunca yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacaklarını söyledi.*** Yaratılış 13-25, 21

8. İsmail Avram'ın oğluydu. Ancak Tanrı Avram'a İshak'ı vereceğini vaat etti ve adını İbrahim olarak değiştirdi. Yaratılış 16, 17, 21, 25

9. Avram'ın yeğeni Lut, Ammon ve Moav uluslarının atası oldu. Yaratılış 18-21

10. ***Tanrı İsmail'den de büyük bir ulus yaratacağını vaat etti.*** Yaratılış 21, 25

11. İbrahim İshak'ı Yehova'ya sundu, ama Tanrı onu korudu ve **İbrahim'in soyu aracılığı ile tüm ulusları kutsayacağını tekrar vaat etti.** Yaratılış 21, 22

Yakup (İsrail'in) 12 Oğlu (Yaratılış 49)

1. Ruben	7. Gad
2. Şimon	8. Aşer
3. Levi	9. Dan
4. Yahuda	10. Naftali
5. İssakar	11. Yusuf
6. Zevulun	12. Benyamin

İ.Ö. yaklaşık 1900

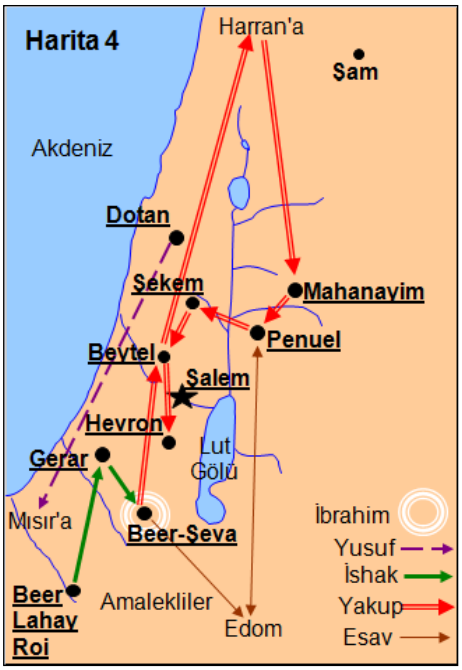

12. Tanrı Rebeka'nın İshak'ın karısı olmasını sağladı ve İbrahim oğlunu Midyan'a gönderdi. Yaratılış 23-25

13. İshak'ın Yakup ve Esav adında ikiz oğulları oldu. Yaratılış 25

14. ***Tanrı İshak ve Yakup'a onların soyu aracılığı ile tüm ulusları bereketleyeceği vaadini verdi.*** Yaratılış 25-28

15. Yakup'un Harran'da 12 oğlu oldu, fakat sonuncu oğlu olan Benyamin Beytlehem yakınlarında doğdu. Yaratılış 29-30

16. Tanrı Yakup ve ailesini Kenan'a geri gönderdi ve Yakup'un adını **İsrail** olarak değiştirdi. Yaratılış 31-35, 49

17. Esav, Edom ulusunun atası oldu. Torunu Amalek de Amalekliler'in atası oldu. Yaratılış 35-38

18. Yusuf ailesini Mısır'daki kıtlıktan kurtardı ve böylece İsrail (Yakup), Yusuf'un iki oğlu **Efrayim** ve Manaşşe'yi özel olarak kutsadı. Yusuf orada ailesi ile yaşadı. Yaratılış 37-50

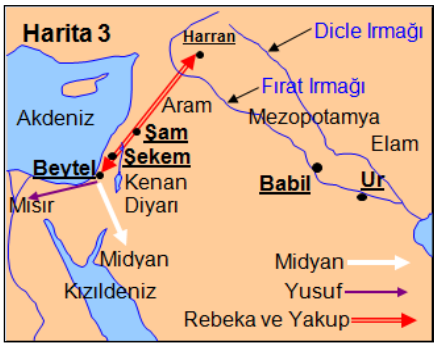

19. Eyüp Kitabı Yehova Şeytan'ın, Eyüp'ün dürüstlüğünü insanların ve meleklerin huzurunda sınamasına izin verdi. **Hayatı sadece bildiğimiz şeyler sayesinde anlayabilmemiz mümkün değildir. Anlam veremediğimiz sıkıntı ve acılar,** aslında çok daha büyük amaçlara hizmet ediyor olabilirler.

Tanrı'nın Mısır Üzerine Gönderdiği 10 Bela (Mısır'dan Çıkış 7-11)

1. Sular kana dönüştü	6. Mısırlılar'ın ve hayvanlarının bedenlerinde çıkan irinli çıbanlar
2. Kurbağa istilası	7. Mısırlılar'ın üzerine yağan dolu
3. Sivrisinek istilası	8. Mısırlılar'ın ekinlerini yiyen çekirgeler
4. Mısırlılar'ın üzerine yağdırılan at sinekleri	9. Mısır'da 3 gün süren karanlık
5. Mısırlılar'ın büyükbaş hayvanları üzerine gönderilen kırım	10. Mısırlılar'ın bütün ilk doğanları öldü

Yehova'ya Adanan İlk Doğan (Mısır'dan Çıkış 13 ve 14; Çölde Sayım 3)

Bütün ilk doğanlar Yehova'ya aittir ve bedeli kurbanla ödenmelidir. Tanrı Levi oymağını İsrail'in ilk doğanı olarak kendine ayırdı.

İ.Ö. yaklaşık 1450 ***İsrailliler 430 yıl Mısır'da yaşadılar.*** **Mısır'dan Çıkış 12**

2 (15 Dakika) Mısır'dan Çıkış

20. **Asırlar sonra** Yehova Musa'yı kurtardı. Musa Firavun'un evinde büyüdü, fakat Midyan'a kaçtı. *Tanrı Musa aracılığıyla Mısır üzerine 10 bela gönderdi ve Firavun'un ordusunu denizde boğdu. Böylece onu, İsrail ulusunun köle olduğu Mısır'dan kurtarmak için kullandı.* Mısır'dan Çıkış 1-15

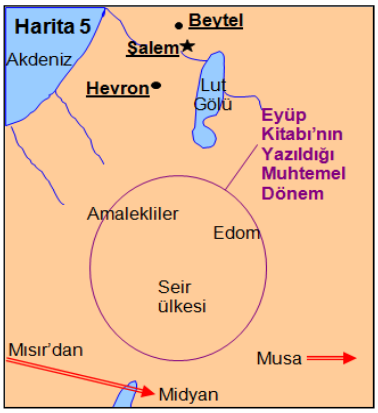

21. Tanrı İsrailliler'i çölde man ile doyurdu. Musa'nın kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro, halkın davalarına nasıl yargıçlık edilmesi gerektiği konusunda Musa'ya yardım etti. Yehova İsrail halkına, sözünü dinledikleri takdirde onları bir kâhinler krallığı yapacağını vaat etti. Mısır'dan Çıkış 16-19

Fısıh Bayramı (Mısır'dan Çıkış 12-13)

Musa'nın Mısır'ın üzerine 10. belayı gönderdiği gece, Tanrı İsrailliler'e bir kuzu kesmelerini, etini acı otlarla pişirip mayasız ekmekle yemelerini, sonra da evin içindeki ilk doğanın ölmemesi için kuzunun kanını kapı sövelerine sürmelerini söyledi.

Bu olay, İsa'nın bizim günahlarımız uğruna kurban olusunu simgelemiş ve Rab'bin Sofrası'nda somut bir biçimde ifade bulmuştur.

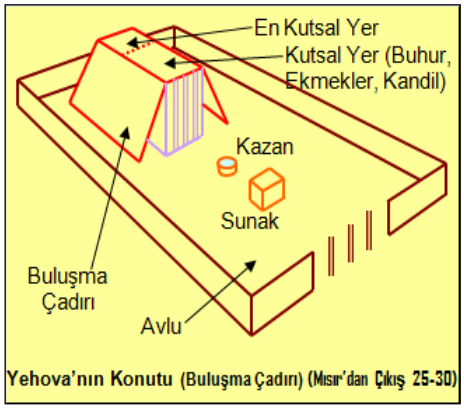

Yehova'nın Konutu (Buluşma Çadırı) (Mısır'dan Çıkış 25-30)

10 Buyruk (Mısır'dan Çıkış 20)

1. Başka tanrın olmayacak
2. Put yapmayacaksın
3. **Yehova'nın** adını boş yere ağzına almayacaksın
4. Şabat Günü'nü anımsa
5. Annene babana saygı göster
6. Adam öldürmeyeceksin
7. Zina etmeyeceksin
8. Çalmayacaksın
9. Yalan yere tanıklık etmeyeceksin
10. Komşuna ait hiçbir şeye göz dikmeyeceksin

Altın Kural

Musa (Levililer 19): Komşularını ve yabancıları kendin gibi seveceksin

İsa (Matta 7): Size nasıl davranılmasını istiyorsanız, başkalarına öyle davranın. **(Luka 6):** Düşmanlarınızı sevin.

22. Tanrı Sina Dağı'nda 10 Buyruk'u verdi. *İsrail halkı bu buyruklara uyacağına dair Yehova'yla antlaşma yaptı,* ancak sözünü tutmadı. **Mısır'dan Çıkış 20-40**

23. Tanrı İsrail halkına Konut'u (Buluşma Çadırı) ve **Antlaşma Sandığı'nı** yaptırdı. Onlara 600'ü aşkın buyruk verdi. Kâhinler Yehova'ya adandı. **Levililer 1-27; Çölde Sayım 1-9**

24. Musa'nın kayınbiraderi Hovav İsrail halkının rehberi ve Kenliler'in atasıdır. **Çölde Sayım 10-12**

25. İsrailliler Kenan ülkesini araştırmak üzere 12 casus gönderdiler. Ancak ülkeyi ele geçirmek konusunda Yehova'ya güvenmek yerine korkuya kapıldılar. Bu nedenle lanetlenip 40 yıl boyunca çölde başıboş dolaştılar. **Çölde Sayım 13-14**

26. Tanrı Korah'ı ve 250 asiyi öldürdü. **Çölde Sayım 13-20**

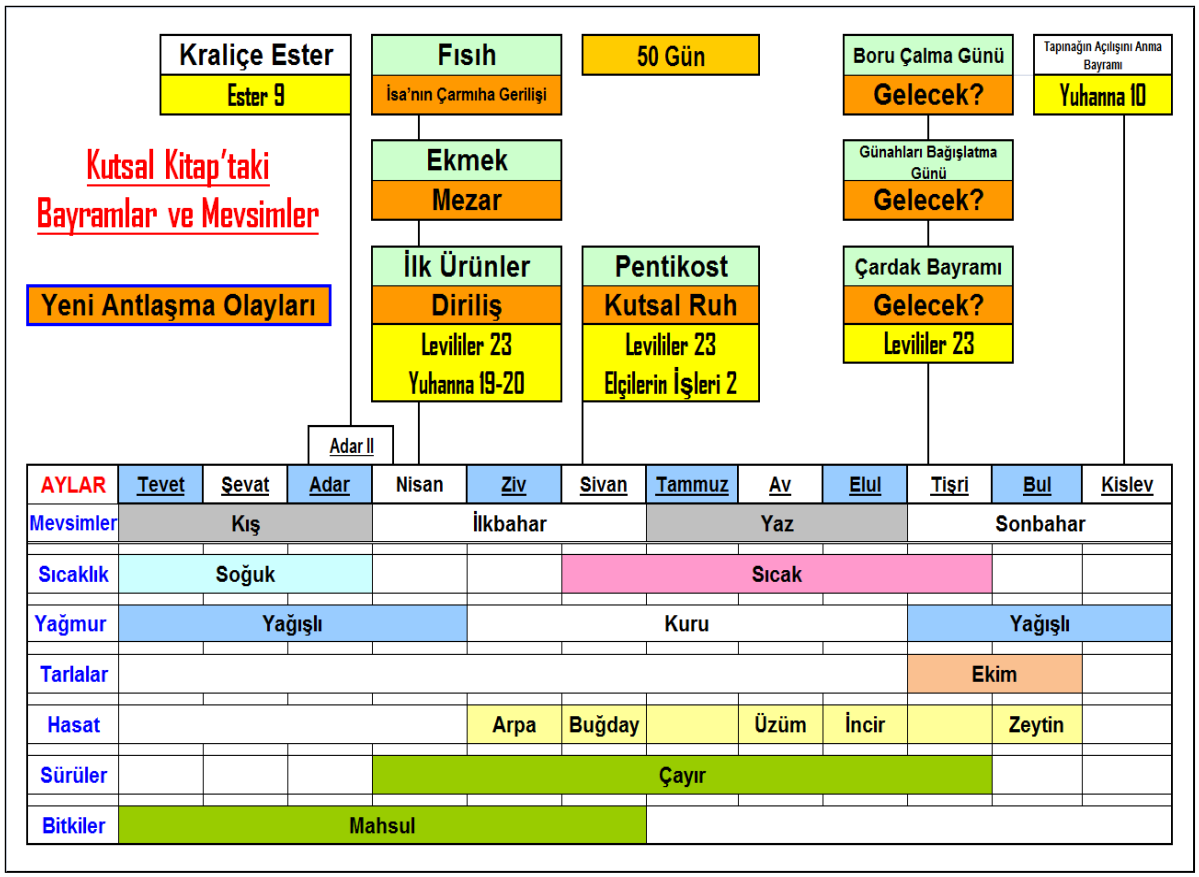

Kâhinlerin Kutsaması (Çölde Sayım 6)
Yehova sizi kutsasın ve korusun. Yehova aydın yüzünü size göstersin ve size lütfetsin. Yehova yüzünü size çevirsin ve size esenlik versin.

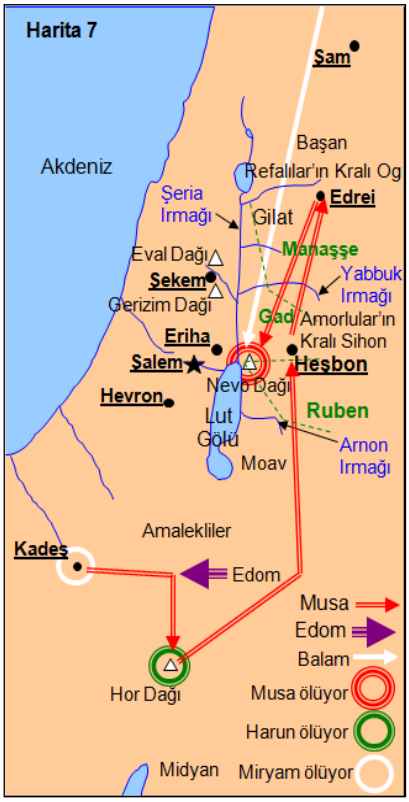

27. Edomlular İsrailliler'e karşı çıktı, bu yüzden İsrailliler Edom'un etrafından dolaştılar ve kral Sihon ile Og'u bozguna uğratıp topraklarını aldılar. Tanrı İsrailliler'i ***bir direğin üzerindeki yılan*** aracılığıyla kurtardı. **Çölde Sayım 20-21**

28. Korkuya kapılan Moav kralı Balak, İsrailliler'i zina ve putperestlikle ayartıp Yehova'nın onları lanetlemesini sağlaması için Balam'a para ödedi. Ama Tanrı İsrailliler'i kurtardı ve onların yerine ***Moav, Edom ve Amalek'i*** lanetledi. **Çölde Sayım 22-35**

29. Yasa'nın Tekrarı Kitabı Musa'nın Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısında yaptığı veda konuşmasıdır. **İsrail halkı Tanrısı Yehova'yı sevmeli ve buyruklarına itaat etmelidir. İsrail Kenan diyarındaki putları yok edecek ve Tanrı'ya tapınmak için sadece tek bir yer yapacaktır. İsrail'in gelecekte bir kralı olacak, fakat o Mısır'a özgü şeyleri (çok eşlilik ve zenginlik gibi) aramayacak, bunun yerine Tanrı'nın Yasası'nın ardından gidecektir. *Tanrı gelecekte, kendisine Musa gibi itaat eden bir Peygamber gönderecektir.* İsrail halkı Şeria Irmağı'nın karşı kıyısına geçtiğinde Efrayim, Yahuda, Manaşşe, Benyamin, Levi, Şimon ve İssakar oymakları tarafından Gerizim Dağı'ndan kutsanacak; Yehova'nın yolundan saptığı takdirde ise Ruben, Gad, Dan, Aşer, Naftali ve Zevulun oymakları tarafından Eval Dağı'ndan lanetlenecektir.** *İsrail, Yehova'yla olan antlaşmasını yeniler ve* **Efrayimli** Yeşu İsrail'in önderi olur. Musa'nın Ezgisi'nin uyarmış olduğu üzere, ***gelecekte halkın yoldan sapacağı önceden bildirilir.*** Musa ölmek üzere Nevo Dağı'na gider ve ***Ruben oymağını lanetleyip diğer oymakları,*** **en çok da Yusuf, Levi, Yahuda ve Benyamin oymaklarını *kutsar.***

İsrail Oymakları (Yeşu 13-21)
Şeria Irmağı'nın doğusu: **1. Ruben 2. Gad 3a.** Manaşşe'nin yarısı (Yusuf)
Şeria Irmağı'nın batısı: **3b.** Manaşşe'nin yarısı (Yusuf) **4.** Yahuda **5.** Efrayim (Yusuf) **6. Benyamin 7.** Şimon **8. Zevulun 9.** İssakar **10.** Aşer **11.** Naftali **12. Dan 13. Levi** oymağına diğer oymakların kentlerinden verildi

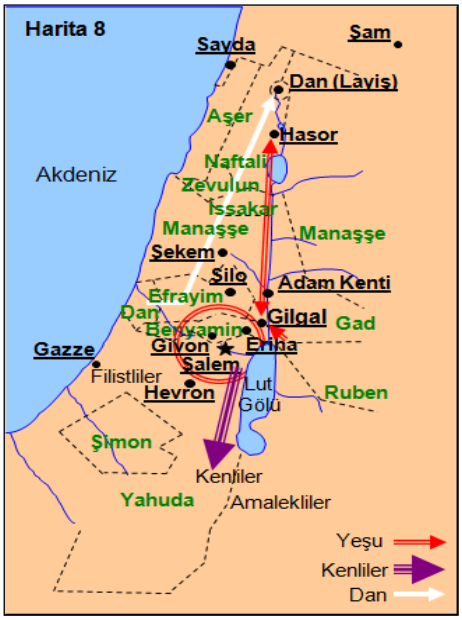

30. İsrailliler Kenan diyarına girdiler ve Eriha kentini ele geçirdiler. **Yeşu 1-8**

31. Yeşu 31 kralı ve devleri bozguna uğrattı, geriye sadece Filistin bölgesindeki topraklar kaldı. **Yeşu 8-12**

32. Yeşu ülkeyi oymaklar arasında paylaştırdı, ardından *Yehova'ya hizmet edeceğine dair söz verdi* ve Efrayim'deki Şilo'da Buluşma Çadırı'nı kurdu. **Yeşu 13-24; Hâkimler 23**

Dinle Ey İsrail (Yasa'nın Tekrarı 6)
Dinle (*şema*) ey İsrail! Tanrımız Yehova tek Yehova'dır (*ehad*). **Tanrınız Yehova'yı** bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle **seveceksiniz.**

Hâkimler

33. Kenliler İsrailliler'in yanına, Amalekliler'in yakınındaki topraklara yerleştiler. **Hâkimler 1**

34. **İsrailliler Tanrı'nın sözünü dinlemediler ve Kenanlıar'ı köle olarak kullandılar, bu yüzden onların putlarına tapmaya başladılar ve lanetlendiler.** **Hâkimler 1-3**

35. Otniyel ilk hâkim oldu ve İsrail'i kurtardı, ama **putperestlik** Dan'da yayıldı. **Hâkimler 1, 3, 17, 18**

Demir İ.Ö. 1200'de kullanıldı

İsrail'in Hâkimleri (Hâkimler 3-16)

1. Otniyel (Yahuda)
2. Ehut (Benyamin)
3. Şamgar (Yahuda?)
4. Debora (Efrayim) ile Barak (Naftali)
5. Gidyon (Manaşşe)
6. Tola (İssakar)
7. Yair (Manaşşe?)
8. Yiftah (Manaşşe)
9. İvsan (Yahuda)
10. Elon (Zevulun)
11. Avdon (Efrayim)
12. Şimşon (Dan)
13. Samuel (Efrayim)

36. Ehud, Moav Kralı Eglon'u yendi. Hâkimler 3

37. Debora ve Barak Sisera'yı yendi. Hâkimler 4-5

38-39. Gidyon Midyanlılar'ı yendi, ama bir **put** yaptı ve oğlu **Efrayim'deki** Şekem'i yağmaladı. Hâkimler 6-9

40. İsrailliler katillerin öldürülmesine karşı çıkan kibirli **Benyamin oymağını yok ettiler**. Hâkimler 19-21

41-43. İsrailliler bir süre için Yehova'ya tapmaktan **vazgeçtiler**. Yiftah Ammonlular'ı ve **kibirli Efrayim oymağını** bozguna uğrattı. Hâkimler 10-12

44. Danlı Şimşon Filistliler'i mağlup etti. Hâkimler 13-16

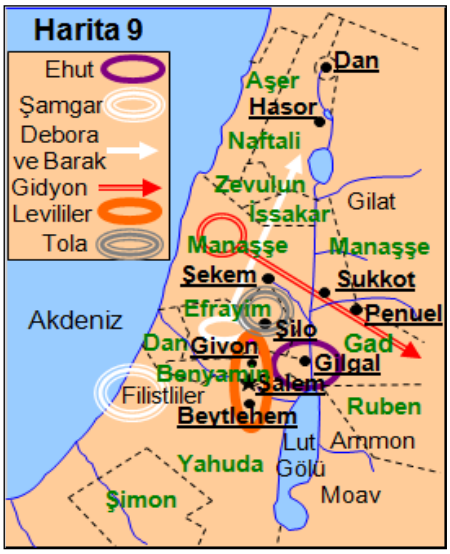

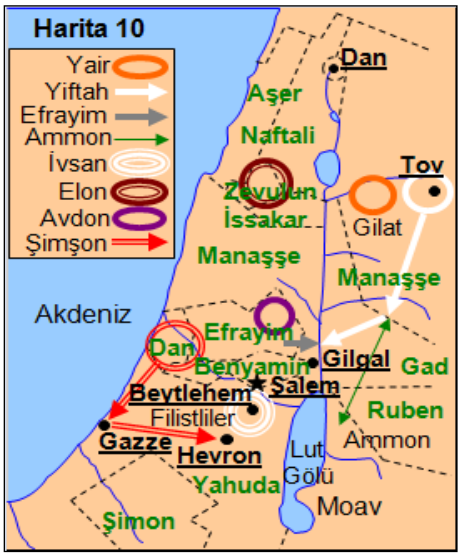

45. Rut Kitabı Sadık bir dul olan Rut kayınvalidesinin bakımıyla ilgileniyordu ve bir Moavlı olmasına rağmen saygın ve de zengin bir adam olan Beytlehemli yaşlı Boaz ile evlendi. İsa'nın soyağacına göre, Kral Davut, Rut'un torunudur.

46. **Antlaşma Sandığı ele geçirildi** ve **Benyamin'e** götürüldü. 1.Samuel 1-7

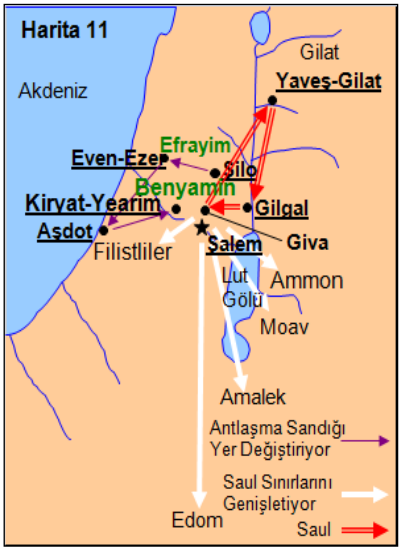

3 (10 dakika) Birleşik İsrail Krallığı

47. Benyaminli Saul **İsrail'in ilk kralı** oldu. 1.Samuel 7-10

48. Önder Samuel ***İsrail halkını Tanrı'nın sözünü dinlemedikleri takdirde başlarına gelecekler hakkında uyardı***. 1.Samuel 10-12

49. Saul Tanrı'nın buyruklarını çiğnedi, bu nedenle Tanrı yeni bir kral bulmak için onu reddetti. Avner ordunun komutanı oldu. 1.Samuel 13-14

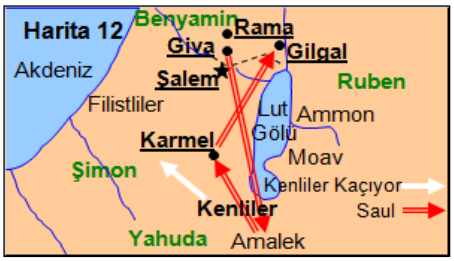

50. Tanrı Saul'a Amalekliler'i yok etmesini buyurdu, ama Saul söz dinlemedi. Böylece **Tanrı Saul'u krallıktan reddetti.** 1.Samuel 15

Zaman cetveli İ.Ö.	1050	1049	1048	1047	1046	1045	1044	1043	1042	1041	1040	1039	1038	1037	1036	1035	1034	1033	1032	1031	1030	1029	1028	1027	1026	1025	1024
İsrail Ulusu	Saul - 1. Hanedanlık				5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	Samuel	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	

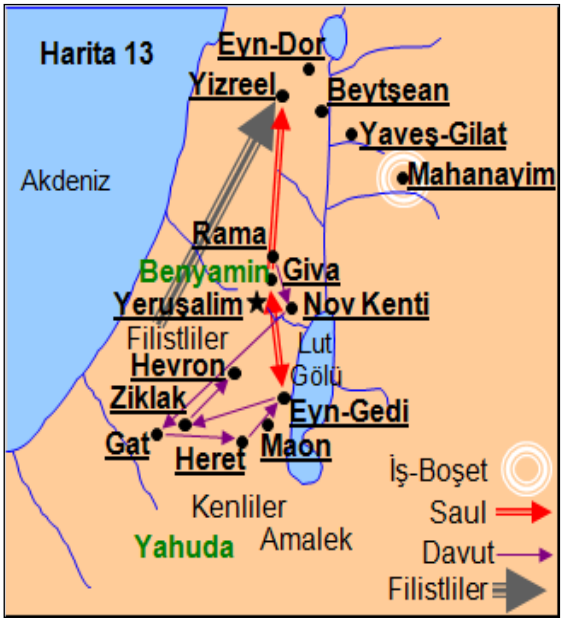

51. Tanrı **Samuel'in, Yahudalı genç Davut'u gizlice İsrail'in bir sonraki kralı olarak meshetmesini** sağladı ve Davut dev Golyat'ı öldürdü. 1.Samuel 16-18

52-53. Davut'u kıskanan Saul onu öldürmeye çalıştı, bu nedenle Davut'un arkadaşları ile birlikte kaçması gerekti. 1.Samuel 19-22

54-55. Davut Saul tarafından kovalandığı halde iki kez onun hayatını bağışladı ve sonunda canını korumak için Filistliler'in yanına kaçmak zorunda kaldı. 1.Samuel 23-27

56. Filistliler İsrailliler'i yendi ve Davut İsrail'e yardım etmeye çalışırken Filistliler Saul'u öldürdü. 1.Samuel 28-30

57. Avner, Saul'un oğlu İş-Boşet'i Mahanayim'de diğer oymakların kralı ilan ederken, **Yahuda oymağı Davut'u Hevron'daki kralları** yaptı. 2.Samuel 1, 2, 5

Zaman cetveli İ.Ö.	1023	1022	1021	1020	1019	1018	1017	1016	1015	1014	1013	1012	1011	1010	1009	1008	1007	1006	1005	1004
İsrail Ulusu	Saul - 1. Hanedanlık 32	33	34	35	36	37	38	39	40	İş-Boşet										
														Davut - 2. Hanedanlık			6	7		
	Samuel 50	51	52																	
	Gad 3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		

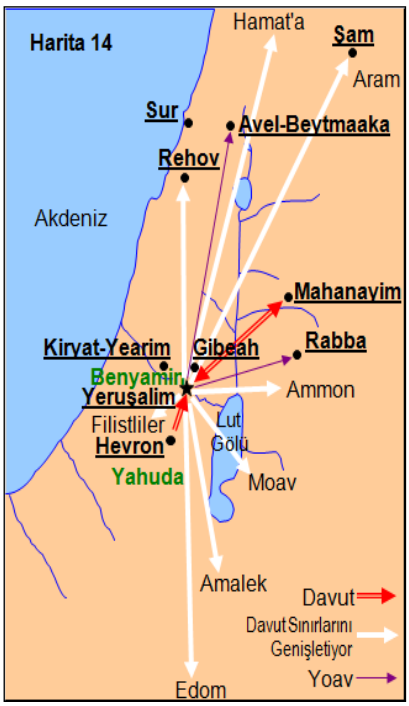

58-59. İş-Boşet suikaste kurban gidince **İsrail'in tüm oymakları Davut'u kralları olarak kabul ettiler.** Davut **Benyamin'deki Yeruşalim'i** İsrail'in başkenti yaptı. 2.Samuel 3-5; 1.Tarihler 11

60. Davut Antlaşma Sandığı için bir tapınak inşa etmek istedi. ***Tanrı, Davut'a krallığının sonsuza dek süreceğini vaat etti.*** 2.Samuel 6-7

61. Davut Fırat Irmağı civarındaki bütün ulusları fethetti ve boyunduruğu altına aldı. 2.Samuel 8

62. Davut Bat-Şeva ile **günah işledi** ve peygamber Natan Davut'a günahını açıklayıp ***ailesinin başına bir felaket geleceğini*** önceden bildirdi. 2.Samuel 9-12

63. Davut *tövbe etti, ama öz oğlu Avşalom ona karşı bir ayaklanma başlattı* ve 20.000 kişi öldü. 2.Samuel 12-19

64. **Kuzey oymakları bir süreliğine Davut'un yönetiminden ayrıldılar, ama sonra tekrar Davut'un krallığını kabul ettiler.** Davut'un hayatı, işlediği büyük günah nedeniyle kedere boğuldu. 2.Samuel 20-23

Zaman cetveli İ.Ö.	1003	1002	1001	1000	999	998	997	996	995	994	993	992	991	990	989	988	987	986	985	984	983	982	981	980	979	978
İsrail Ulusu	Davut - 2. Hanedanlık 13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33					
				Natan 3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19					
	Gad 23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46		

65. Mezmurlar 1. Kitap Muhtemelen Kral Davut tarafından İ.Ö. 980'de derlendi.

Mezmur 1: Yehova'nın sözünden büyük heyecan duymak
Mezmur 2 : Davut - *Ulusları miras alan oğul*
Mezmur 3 : Davut - **Avşalom** hakkında
Mezmur 4: Davut - Bana yeniden esenlik ver
Mezmur 5: Davut - Yaşamım Tanrı'nın sunağında
Mezmur 6: Davut - Bağışla beni Tanrım
Mezmur 7: Davut - Kötülük Edersem Karşılığını Ver
Mezmur 8: Davut - Yehova bizi gözetir
Mezmur 9: Davut - Tanrı her şeyi yoluna koyar
Mezmur 10: Kötüler Tanrı'yı küçümsüyor
Mezmur 11: Davut - Tanrı her şeyi düzeltir
Mezmur 12: Davut - Dostlarım beni terk etti
Mezmur 13: Davut - Tanrı bizi kurtardı
Mezmur 14: Davut - İyi olan yok – Mezmur 53
Mezmur 15: Davut - Tanrı doğruları sever
Mezmur 16: Davut - Başka ilahlara yönelme
Mezmur 17: Davut - Tanrı'nın kanatlarının altında
Mezmur 18: Davut - **Saul** - 2.Samuel 22
Mezmur 19: Davut - Tanrı sözü sevindirir
Mezmur 20: Davut - Tanrı krala yardım eder
Mezmur 21: Davut - Tanrı krala destek olur
Mezmur 22: Davut - *Tanrı beni terk etti*
Mezmur 23: Davut - **Yehova çobanımdır**
Mezmur 24: Davut - *Tanrı Yüce Kral'dır*
Mezmur 25: Davut - İç savaşı bitir Tanrım
Mezmur 26: Davut - Sına beni Yehova
Mezmur 27: Davut - Annemle babam beni terk etseler bile
Mezmur 28: Davut - Kulak ver bana Tanrım
Mezmur 29: Davut - Yehova güç verir
Mezmur 30: Davut - Bana bir şans daha ver
Mezmur 31: Davut - Yürekli olun, Tanrı yardımcımızdır
Mezmur 32: Davut - Yepyeni bir başlangıç
Mezmur 33: Ne mutlu Tanrısı Yehova olan ulusa
Mezmur 34: Davut - **Avimelek** hakkında
Mezmur 35: Davut - Kötüler kendi ağlarına tutulsun
Mezmur 36: Davut - Tanrı dostlarını sever
Mezmur 37: Davut - Tanrı asla terk etmez
Mezmur 38: Davut - Beni reddetme Tanrım
Mezmur 39: Davut - Yehova günahlarımızı temizler
Mezmur 40: Davut - Suçlarım boyumu aştı
Mezmur 41: Davut - En yakın dostum bile bana ihanet etti

66. Davut felaket getiren bir sayım yaptı ve 70,000 kişi öldü. **2.Samuel 24; 1.Tarihler 21**

67. Davut, kardeşinin krallığı ele geçirmesine fırsat vermeden Süleyman'ı kral yaptı. **1.Krallar 1-2, 15; 1.Tarihler 22-29**

68. **Süleyman Yehova'nın Tapınağı'nı inşa etti** ve Yehova İsrail'i yönetmesi için ona büyük bilgelik ve bereket verdi. **1.Krallar 2-8, 10; 2.Tarihler 1-7**

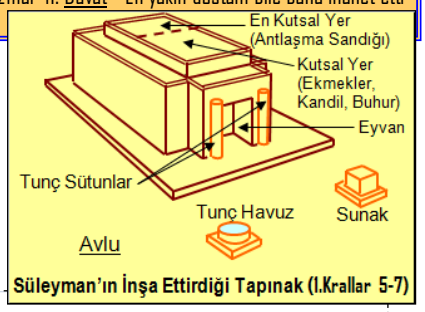

Süleyman'ın İnşa Ettirdiği Tapınak (1.Krallar 5-7)

İ.Ö. yaklaşık 967
Süleyman'ın krallığının 4. yılı, İsrail'in Mısır'dan çıkışının 480 yıl sonrasına rastlar -
1.Krallar 6

Zaman cetveli İ.Ö.	978	977	976	975	974	973	972	971	970	969	968	967	966	965	964	963	962	961	960
İsrail Ulusu	Davut - 2. Hanedanlık				38	39	40	Süleyman				4	5	6	7	8	9	10	11
	Natan		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30							
	Gad		48	49	50														

69. Mezmurlar 2. Kitap Muhtemelen Kral Süleyman tarafından, İ.Ö. 940 civarında derlenmiştir.

Mezmur 42: Korah – Yehova'ya bak
Mezmur 43: Korah - Tanrı tapınaktadır
Mezmur 44: Korah - Bize şimdi yardım et Tanrım
Mezmur 45: Korah - *Tanrı'nın Kralı iyidir*
Mezmur 46: Korah - Bizim için savaş Tanrım
Mezmur 47: Korah - *Tanrı tüm ulusların egemenidir*
Mezmur 48: Korah - Siyon Kralın kentidir
Mezmur 49: Korah - Bizde umut yok
Mezmur 50: Asaf - Şükran Tanrı'yı yüceltir
Mezmur 51: Davut - **Bat-Şeva** hakkında
Mezmur 52: Davut - **Doek** hakkında
Mezmur 53: Davut - İyi olan yok - Mezmur 14
Mezmur 54: Davut - Düşmanlarım Tanrı'ya aldırmıyor
Mezmur 55: Davut - *Dostum bana ihanet etti*
Mezmur 56: Davut - **Gat** hakkında
Mezmur 57: Davut - **Saul** hakkında
Mezmur 58: Davut - Ülkeyi yönetmeye yardım et
Mezmur 59: Davut - **Saul** hakkında
Mezmur 60: Davut - **Edom** hakkında
Mezmur 61: Davut - Kralın hüküm sürmesine yardım et
Mezmur 62: Davut - Güç Tanrı'nındır
Mezmur 63: Davut - **Saul** hakkında
Mezmur 64: Davut - Sevin Tanrı halkı
Mezmur 65: Davut - Tanrı günahların çaresine bakar
Mezmur 66: Tanrı bizi kurtardı ve esenlik verdi
Mezmur 67: Uluslar Tanrı'nın kurtardığını görecek
Mezmur 68: Davut - **Kuzey oymakları** tapınakta
Mezmur 69: Davut - Beni teşvik kaynağı yap
Mezmur 70: Davut - Kayboldum, çabuk yardım et
Mezmur 71: Beni terk etme Tanrım
Mezmur 72: **Süleyman** - Kralın bilgelikle hüküm sürmesini sağla

70. Vaiz Kitabı Hiçbir şey yeni değildir. Her şeyin doğru bir zamanı vardır. Gençliğinin tadını çıkar. **Her şeyin başı Tanrı'dan korkmak ve buyruklarına itaat etmektir.**

71. Ezgiler Ezgisi Sevgi neyin iyi ve sadık olduğunu anlar; bununla birlikte, Süleyman'ın o dönemde 60 kraliçesi ve 80 cariyesi vardı. **Sevgi ölüm kadar güçlü ve kıskançlık mezar kadar dirençlidir.**

72. **Süleyman 700 karısına ek olarak 300 de cariye alır. Karıları onu Yehova'ya tapmaktan saptırdılar.** **1.Krallar 9-12; 2.Tarihler 7**

Molek, Cehennem ve Çocuk Kurban Etme
http://www.newadvent.org/cathen/10443b.htm

73. ***Tanrı 10 oymağı Süleyman'ın elinden alıp Yarovam'a vereceğini bildirir.*** Süleyman, **annesi bir Ammonlu** olan oğlu Rehavam'ı kral yaptı. **1.Krallar 11; 2.Tarihler 8-9**

Zaman cetveli İ.Ö.	959	958	957	956	955	954	953	952	951	950	949	948	947	946	945	944	943	942	941	940	939	938	937	936	935	934	933	932	931
İsrail Ulusu	Süleyman		15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
																								Ahiya	3	4	5	6	

4 (20 dakika) Bölünmüş Krallık: Güney'de Yahuda ve Kuzey'de İsrail Krallıkları

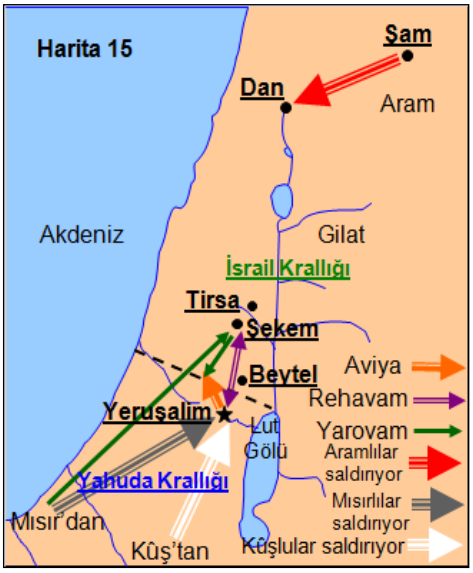

74-75. Yarovam yönetimindeki **İsrail Yahuda'dan ayrıldı** ve *Mısırlılar tapınağı yağmaladı*. Kral Yarovam İsrail'i **putperestliğe** sürükledi. **1.Krallar 12, 14; 2.Tarihler 10, 12, 13**

76. Yahuda Kralı Aviyam 500,000 İsrailli erkeği öldürdü ve Kral Yarovam'ın gücünü kırdı. **1.Krallar 15; 2.Tarihler 13**

77. Yahuda Kralı Asa, Kûşlular'ın çok büyük ordusunu yendi. *Yahuda halkı Yehova'ya yönelmek için antlaşma yaptı.* **1.Krallar 15; 2.Tarihler 14-16**

78. Kral Baaşa, Yarovam'ın bütün ailesini ortadan kaldırdı ve böylece İsrail'de yeni bir günahkâr hanedanlık başladı. **1.Krallar 14-15**

79. Kral Asa, İsrail'e karşı savaşması için Aram Kralı'na armağanlar gönderdi ve **Dan düştü**. Hanani, ***Yahuda'nın Tanrı yerine Aram Kralı'na güvendiği için cezalandırılacağını*** bildirdi. **1.Krallar 15-16; 2.Tarihler 16**

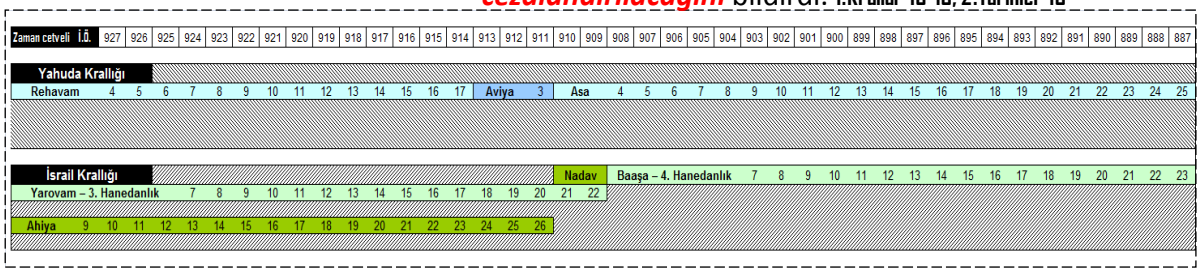

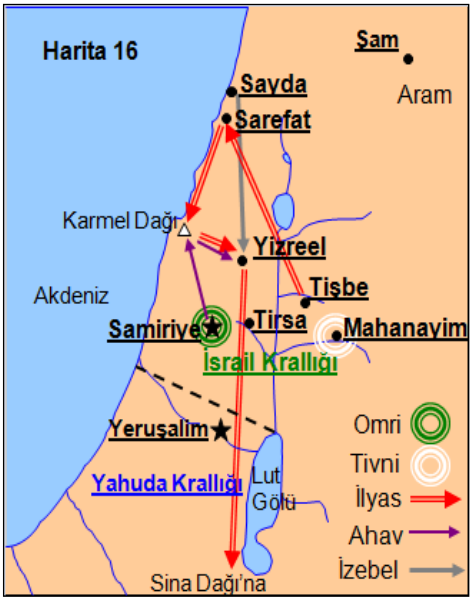

80-81. Zimri, Baaşa'nın bütün ailesini öldürdü ve Omri de onu öldürdü. Kral Omri, Tivni'ye rakip bir kötü hanedanlık başlattı ve sonunda tahta geçti. Ardından Samiriye'de bir kent inşa ettirip İsrail'in yeni başkenti yaptı. **1.Krallar 16**

> **82. Yoel Kitabı** Kral Asa'yı ilerleyen dönemlerinde azarlar. Yahuda'nın *Tanrı'nın yargı olarak gönderdiği bir bela olan çekirge istilasından* kurtulmak için dua etmesi gerekiyordu. ***Eğer Tanrı'ya geri dönerlerse ülkeleri tekrar verimli olacaktı*** ve **Tanrı Ruh'unu herkesin üzerine dökecekti.** ***Tanrı Yahuda'nın düşmanlarını*** **Yehoşafat Vadisi'nde** ***yargılayacak ve halkını affedecekti.***

83. Ahav İsrail'in bir sonraki kötü kralı oldu. **1.Krallar 16, 21**

84. Asa öldü ve Yehoşafat Yahuda kralı oldu. Dürüst **hâkimler** atadı ve halka Yehova'yı öğretti. **1.Krallar 15:23; 2.Tarihler 16-17**

85-86. Peygamber İlyas, Ahav'ın Baal peygamberlerini yendi ve İsrail'deki kıtlığı sona erdirdi. Ama Kraliçe İzebel'den canını kurtarmak için Sina Dağı'na kaçmak zorunda kaldı. **1.Krallar 16-19**

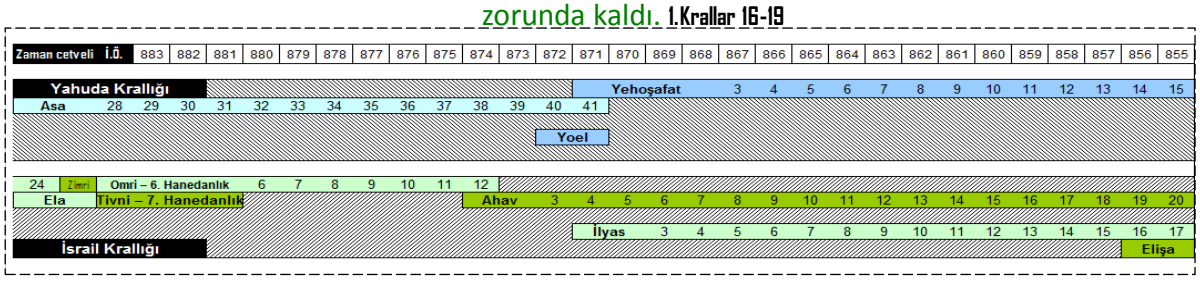

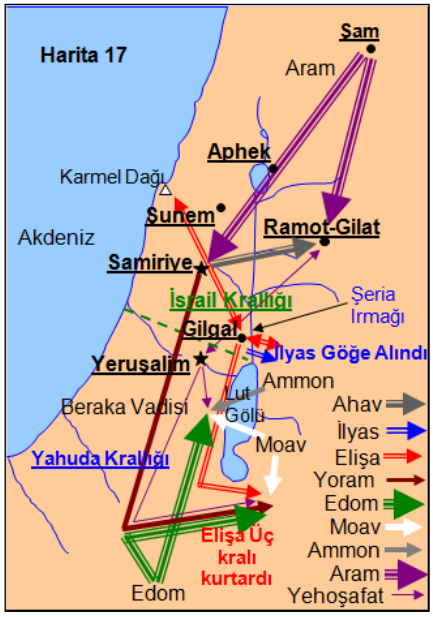

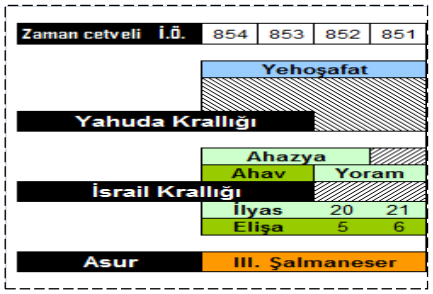

87. Yehova Ahav'ın Aramlılar'ı iki kez yenmesine yardım etti, ama Ahav Aram Kralı'nı öldürmedi. Bu nedenle ***Ahav'ın öleceği*** bildirildi. **Yehoşafat Ahav'ın ailesinden bir kraliçe ile evlendi** ve Aramlılar'la savaşmasına yardım etti. Ama *Ahav kılık değiştirmesine rağmen öldürüldü.* 1.Krallar 20-22; 2.Tarihler 18-19

Moav Anıtı ve Kral Ahav
http://www.bible-history.com/resource/ff_mesha.htm

88. Tanrı, Yoel'in önceden bildirdiği gibi *Yehoşafat'a saldıran ulusları Beraka Vadisi'nde öldürdü.* 2.Tarihler 18-20

89. Ahav'ın oğlu Ahazya İsrail'in sonraki kötü kralı oldu. Tanrı, Ahazya'nın altın ticareti yapmak üzere Yehoşafat ile birlikte kurduğu işi bozdu. Tanrı İlyas'ı yanına aldı ve İlyas'ın yerine Elişa geçti. 1.Krallar 19-22; 2.Krallar 1-2; 2.Tarihler 20

90. Elişa Yahuda, İsrail ve Edom ordularını kurtardı. Çölde kazdırdığı hendekler sayesinde Moavlılar'ı bozguna uğrattı. 2.Krallar 3

91. Elişa tükenmeyen zeytinyağı mucizesini gerçekleştirip bir peygamberin çocuklarını köle olarak satılmaktan kurtardı, bir çocuğu ölümden diriltti, 20 somun ekmekle 100 adamı doyurdu, tenceredeki zehri etkisiz hale getirdi. Aramlı Naaman'ın deri hastalığını iyileştirdi, kendi uşağı Gehazi'yi ise açgözlülüğü yüzünden deri hastalığıyla cezalandırdı. 2.Krallar 4-6

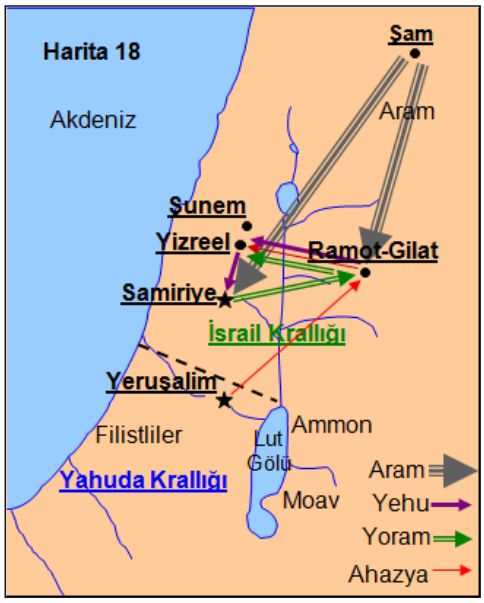

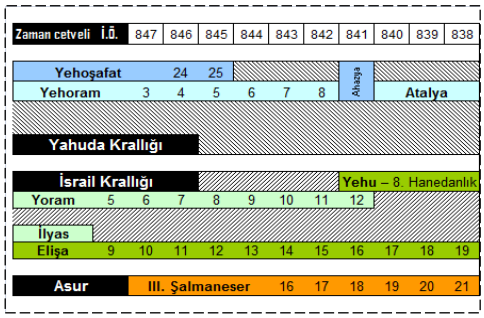

92. Elişa Aram Kralı'nın planlarını açığa çıkardı ve ordusunu tuzağa düşürdü. ***Tanrı'nın Samiriye'yi kurtaracağını*** önceden bildirdi. Ayrıca ***Aram'ın yeni kralının*** kim olacağını ve ***Aram'ın İsrail'e zarar vereceğini*** önceden bildirdi. 2.Krallar 6-8

93. Yehoşafat'ın oğlu Yehoram Yahuda'nın sonraki kralı oldu ve **Ahav'ın kızı Kraliçe Atalya ile evlendi.** Fakat bir bağırsak hastalığı yüzünden öldü. 2.Krallar 8; 2.Tarihler 21

94. *Elişa, Yehu'nun İsrail Kralı'nı öldüreceğini söyledi.* Yehu bundan başka Yahuda Kralı'nı da öldürdü. 2.Krallar 8-9; 2.Tarihler 22

95. Atalya Yahuda'yı yönetti ve bütün kral soyunu öldürdü, ama Yoaş tapınakta saklandı. 2.Krallar 11; 2.Tarihler 22

Yehu Asur Kralı III. Şalmaneser ile Buluşuyor
http://www.bible-history.com/black-obelisk/the-jehu-relief.html

96. Yehu Ahav'ın soyundan gelen herkesi katletti. *Kraliçe İzebel surlardan aşağı atılarak öldürüldü; ölüsünü köpekler yedi.* Yehu ve Kenli Yehonadav, bütün Baal'a tapanları Samiriye'deki tapınaklarında öldürdü. Yehu İsrail'de yeni bir hanedanlık başlattı, ama Yehova'yı yürekten izlemedi. Çok geçmeden Yarovam'ın yapmış olduğu kötülüklere o da saptı. 2.Krallar 9-10

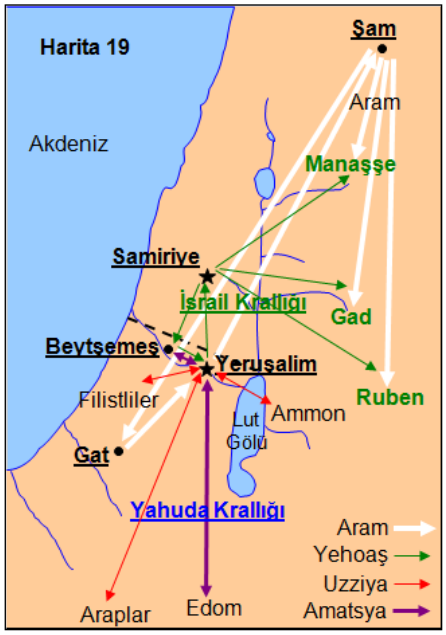

97. Atalya tapınaktaki eşyaları Baallar için kullanarak tapınağı kirletti. Öldürüldü. Yoaş yedi yaşındayken Yahuda'nın yeni kralı oldu ve tapınak düzenini yeniden kurdu. **2.Krallar 11-12; 2.Tarihler 23-24**

98. Yehova ***İsrail tahtını dört kuşak boyunca Yehu'nun soyuna*** verdi ve oğlu Yehoahaz İsrail'in yeni kralı oldu. Ama **Aram Kralı, İsrail'in ordusunun büyük kısmını ezdi, halkı perişan etti.** **2.Krallar 13**

99. Kral Yoaş Tanrı'yı terk etti ve Kâhin Zekeriya'yı öldürttü, ama kendisi de suikasta kurban gitti. **2.Krallar 12-13; 2. Tarihler 24**

100. Yoaş'ın oğlu Amatsya Yahuda'nın yeni kralı oldu. Elişa İsrail'in Aram Kralı'nı yenmesini sağladı. **2.Krallar 13-14; 2.Tarihler 25**

101. Amatsya İsrail'den parayla savaşçılar tuttu. Bu savaşçılar Yahuda'yı yağmaladılar. Amatsya Edomlular'ı yendi, ama onların putlarına taptı. **2.Krallar 14; 2.Tarihler 25**

102. II. Yarovam İsrail'in yeni kralı oldu. Uzziya ise Yahuda'nın kralıydı. **2.Krallar 14-15; 2.Tarihler 25-26**

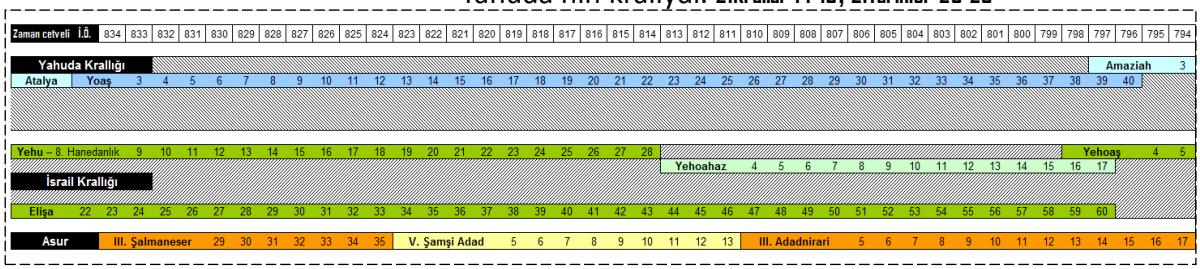

103. **Amos Kitabı** **Kral Uzziya dönemindeki büyük depremden önce yazıldı.** ***Asur ve Mısır İsrail'i cezalandıracaktı. Tanrı kıtlık ve*** **deprem aracılığıyla yargısını gönderecekti. Yehova sadece bayramların kutlanmasını, sunuların ve övgülerin sunulmasını değil, adaletin sağlanmasını istiyordu.** ***Beytel'deki sunaklar*** **ile sadece kendi zevkleri için yaşayıp yoksulları ihmal edenler** ***yok edilecekti. Yehova tüm uluslara egemendir. İsrail yok edilecek, ama Yahuda onarılacaktı.***

104. **Mezmurlar 3. Kitap** muhtemelen Kral Uzziya tarafından İ.Ö. 770 civarında derlenmiştir.

Mezmur 73: Asaf - Neredeyse Tanrı'dan uzaklaşmıştım
Mezmur 74: Asaf - Tapınak kirletildi
Mezmur 75: Asaf - Yakup'un Tanrısı öfkeli
Mezmur 76: Asaf - Yakup'un Tanrısı Siyon'dadır
Mezmur 77: Asaf – Yehova'ya güven
Mezmur 78: Asaf – Tanrı Şilo'yu terk etti
Mezmur 79: Asaf - Tapınak harap edildi
Mezmur 80: Asaf - Yakup'un koyunlarını kurtar
Mezmur 81: Asaf - Yusuf'un oymakları şölen sofrasında
Mezmur 82: Asaf - **Hâkimler ilahlardır**
Mezmur 83: Asaf - Bizi **Asur'dan** kurtar
Mezmur 84: Korah - Tanrı'ya güvenmeye devam et
Mezmur 85: Korah - Yehova Yakup soyuna lütfediyor
Mezmur 86: Davut – Yehova'nın benzeri yoktur
Mezmur 87: Korah - Yehova tapınağını sever
Mezmur 88: Korah - Yehova son ümidimdir
Mezmur 89: Eytan - Tanrı Davut'un tacını kirletti

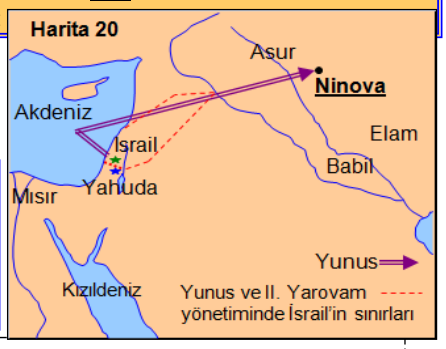

105. II. Yarovam, Yunus'un peygamberliği altında İsrail'e siyasi görkemini yeniden kazandırır. **2.Krallar 14**

106. **Yunus Kitabı** Yunus Tanrı tarafından **Asur'un başkentini** uyarmak üzere görevlendirildi, ama görevinden kaçtı. Bunun üzerine Tanrı bir balığın Yunus'u yutup üç gün karnında tutmasını sağladı ***(İsa'nın ölümden dirilişine benzer olarak).*** **Ninova halkı tövbe etti,** ama bu Yunus'u öfkelendirdi. ***Tanrı bu olay aracılığıyla tüm uluslarla ilgilendiğini göstermiş oldu.***

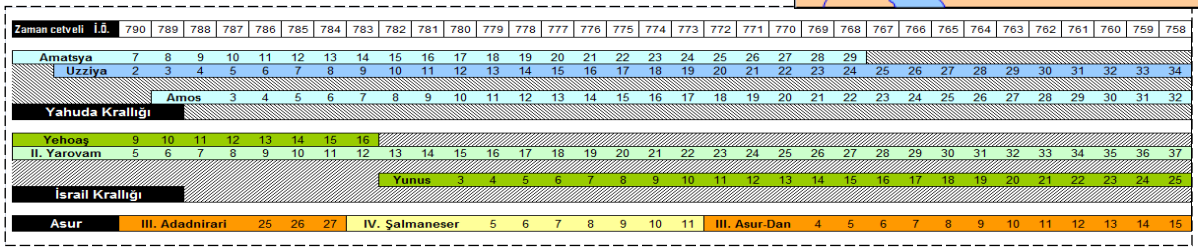

107. Hoşea Kitabı Hoşea Peygamber **Tanrı'nın İsrail ile ilişkisini** örneklemek için bir fahişeyle evlendi. ***Gerçekleştirdiği katliam yüzünden Yehu'nun soyu cezalandırılacaktır. İsrail ve Yahuda*** **Yehova'yı bir Efendi (Baal) olarak değil, bir koca olarak görmeye başladıktan** ve Baal için yapılan sapıkça ibadetlerden ***arındırıldıktan sonra yeniden birleşecektir.*** Kâhinler İsrail'deki herkesi Beytel ve Gilgal'daki tapınaklarda fuhuş yapmaya sevk ettiler. ***Bir çekirge istilası başlamak üzereydi.*** İsrail'in yeni kralları **Yahuda'ya karşı Asurlular'la ittifak kurmaya çalıştılar,** bu yüzden ***İsrail sonunda Asur'a ve Mısır'a sürgün edildi. İsrail'in yakında uğrayacağı felaket karşısında Tanrı'nın yüreği sızladı. Yahuda'nın durumu da bundan daha iyi değildi. İsrail bebeklerini Baal'a kurban ediyordu. İşte şimdi de İsrail'in düşmanları bebeklerini ve hamile kadınlarını öldürecekti.*** Geçmişte Tanrı'dan kendilerine bir kral atamasını istemişlerdi, ama şimdi Tanrı ***krallıklarını sona erdirmek istiyordu.*** **Yehova çok geç olmadan kendisine dönmeleri için son bir kez İsrailliler'e yalvarıyordu.**

Baal Efendi Anlamına Gelir
http://www.newadvent.org/cathen/02175a.htm

108-110. Şallum Yehu'nun soyundan gelenleri öldürdü, ama kendisi de Menahem tarafından öldürüldü. Menahem İsrail'de yeni bir kötü hanedanlık başlattı ve **Asur'a vergi ödedi.** 2.Krallar 15

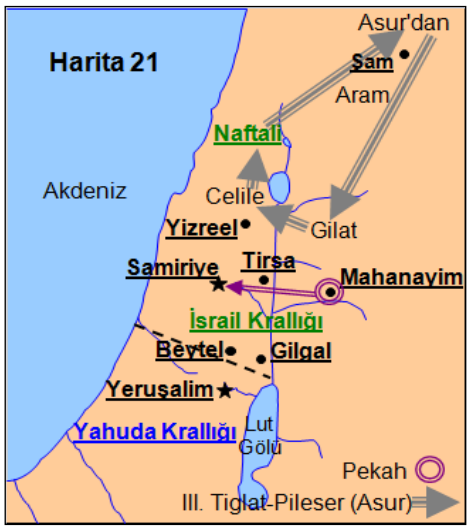

111-112. Pekah, Menahem'in egemenliğine son verdi ve İsrail'de hüküm sürmeye başladı. **Asur Gilat, Celile ve Naftali'yi ele geçirdi ve oldukça karanlık bir dönem başladı.** Yahuda Kralı Uzziya tapınağı kirlettiği için deri hastalığına tutuldu. 2.Krallar 15; 2.Tarihler 26

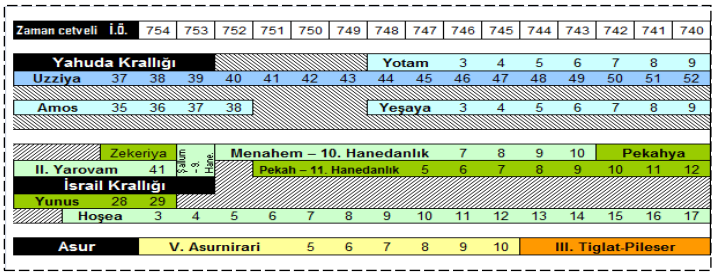

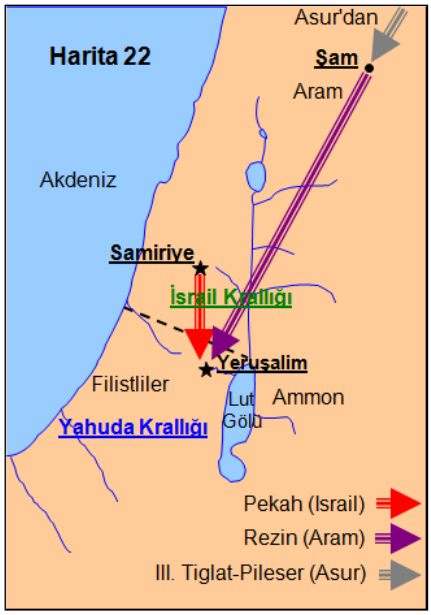

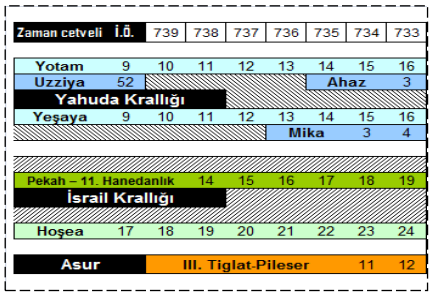

113. Yeşaya Kitabı (Bölüm 1-6) **Günahlarınızın bağışlanması için Tanrı'yla davanızı görün.** ***Tüm uluslar Yehova'nın tapınağına gelecek ve artık savaş eğitimi yapmayacaklar.*** **Tanrı adalet ister, ama İsrail kötü olana iyi demektedir.** Yeşaya bir görümde **Yehova'yı tapınakta görür ve Yehova tarafından kör durumdaki İsrail halkını uyarmak üzere görevlendirilir.**

114. Yotam Yahuda'nın bir sonraki iyi kralı oldu. 2.Krallar 15; 2.Tarihler 27

115. Mika Kitabı (Bölüm 1-2) İsrail'in saplandığı fuhuş ve günah batağı öylesine iflah olmazdır ki, ***artık İsrail'in yok edilmesi gerekmektedir.*** **Bu kötü durum artık Yahuda'ya da yayılmıştır. İsrail gerçeği değil, sadece refahla ilgili bildirileri işitmek istemektedir.**

116. Ahaz Yahuda'nın sonraki kötü kralı oldu. 2.Krallar 15-16; 2.Tarihler 27-28

117. Yeşaya Kitabı (Bölüm 7) Aram ve İsrail kralları Yahuda'ya saldırdı. Yeşaya Kral Ahaz'a, ***bakire bir kızın bir oğul doğuracağını ve adını İmmanuel (Tanrı bizimle) koyacağını; çocuk olgunluğa erişince (on iki yaşına gelince) İsrail ve Aram'ın yok edileceğini, ama o zaman da Asur'un Yahuda'ya saldıracağını*** söyledi.

118. Yahuda öyle ağır kayıplar vermiştir ki, Ahaz Aramlılar'ı yok etmesi için **Asur**'a haraç öder ve **tapınağa çıkar.** 2.Krallar 16; 2.Tarihler 28

119. Mika Kitabı (Bölüm 3-4) ***Bir gün tüm uluslar Yehova'nın Tapınağı'na gelecek ve artık savaş eğitimi yapmayacaklardır.***

120. Hoşea Kral Pekah'ı öldürdü ve **İsrail'in son kralı** oldu. 2.Krallar 17; 2.Tarihler 28

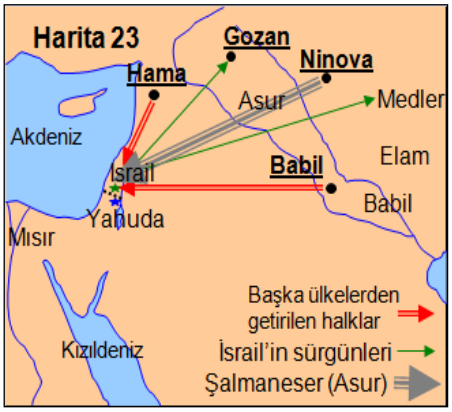

121. Yeşaya Kitabı (Bölüm 8-9) *Yeşaya, doğan çocuğu daha konuşmaya başlamadan* **Asur'un,** *İsrail ve Aram'ı yok edeceğini ve Yahuda'ya saldıracağını söyler. İmmanuel tek ümitleridir.* **Zevulun ve Naftali şimdi karanlık altındadır,** ama *onlardan (yani,* Celile*) büyük bir ışık doğacaktır. Bu çocuk Harika Öğütçü, Güçlü Tanrı, Ebedi Baba ve Esenlik Önderi olarak anılacak, Davut'un tahtı üzerinde sonsuza dek sürecek bir egemenlik kuracaktır.*

122. **Asur İsrail'i bozguna uğrattı ve sürgüne gönderdi.** 2.Krallar 17; 2.Tarihler 28

123. Yeşaya Kitabı (Bölüm 10-19) *Yehova Asurlu savaşçıların üzerine bir salgın hastalık göndereceği* için Yahuda onlara saldırmaktan korkmamalıdır. *Uluslar Davut'un* **Fidanı'nı** *aramaya gelecekler, yoksullar adalete kavuşacak ve sürgünler geri dönecektir.* **Medler Babil'i** *bozguna uğratacaklardır. Aram ve İsrail ıssız bırakılacak ve Mısır boyunduruk altına alınacaktır. Fakat bir gün Mısır, Asur ve İsrail'deki herkes Yehova'ya tapınacaklardır.*

5 (10 Dakika) Yahuda Krallığı'nın Varlığını Sürdürmesi ve İsrail'in Asurlular Tarafından Sürgün Edilmesi

124. Hizkiya Yahuda'nın bir sonraki kralı oldu. **Tapınağı yeniden açtı** ve **Yehova'ya yeniden tapınılmasını** sağladı. 2.Krallar 18; 2.Tarihler 29-30

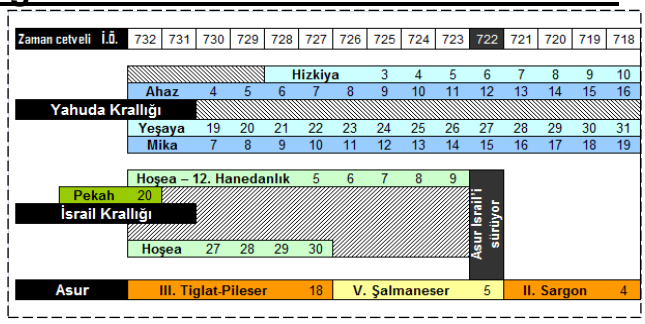

125. Mezmurlar 4. Kitap Muhtemelen Kral Hizkiya tarafından İ.Ö. 700 civarında derlenmiştir.

Mezmur 90: Musa - Hayat kısadır
Mezmur 91: Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'daki güvence
Mezmur 92: **Bir Şabat ezgisi**
Mezmur 93: Yehova görkem içinde hüküm sürüyor
Mezmur 94: Yehova kötü önderlerden kurtarır
Mezmur 95: Kayamız Yehova'ya tapının
Mezmur 96: Yehova **diğer ilahlardan** üstündür
Mezmur 97: Yehova **diğer ilahların** üstündedir
Mezmur 98: *Yehova yeryüzünü düzeltecek*
Mezmur 99: Musa'nın Tanrısı, **Yakup soyunun** yanındadır
Mezmur 100: **Bir şükran ezgisi**
Mezmur 101: Davut - Tanrı'nın kentini arıttım
Mezmur 102: Hayat altüst olurken edilen bir dua
Mezmur 103: Davut - Yehova bizimle ilgilenir
Mezmur 104: Yehova'nın doldurup taşıran sağlayışı
Mezmur 105: Yehova Kenan diyarını **Yusuf'a** verdi
Mezmur 106: **Çocuk kurban edenleri ve sürgündekileri affet**

126. Süleyman'ın Özdeyişleri **Bilgelik Yehova korkusuyla başlar ve yaşam ona bağlıdır.** Baştan çıkarılmaktan, borçtan, gururdan, yalandan, öldürmekten ve çekişmeden kaçın. Kötülükten nefret et, iyi yaşa, ciddi konuş, dinlemeyi bil, ölçülü ol, kendini denetle ve zekâni kullan. **Hizkiya** Süleyman'ın sözlerini ve alaycılık üzerine deyişler ile iyi bir eş hakkındaki deyişleri **derlemiştir.**

127. Yeşaya Kitabı (Bölüm 20-35) *Babil düşecektir.* **Asur** *Sur Kenti'ni ezip geçecektir. Sürgündekiler ülkeye geri dönecektir. İsrail Yehova yerine Mısır'a güvenir. Tanrı Siyon'da adalet ve doğruluğun temelini atacaktır. Tanrı* **Asurlular'ı insan ürünü olmayan** *bir kılıçla öldürüp Yeruşalim'i koruyacaktır.*

128. Mika Kitabı (Bölüm 5-7) *Halkını Tanrısı Yehova'nın adıyla yönetecek olan Çoban Beytlehem'den çıkıp gelecek.* Adil davranın, sadakati sevin ve alçakgönüllülükle Tanrı'nın yolunda yürüyün.

129. *Bir melek, Kral Sanherib'in ordusundaki 185,000 Asurlu'yu öldürdü.* 2.Krallar 18-19; 2.Tarihler 32

Sanherib'in Prizması ve Herodot
http://www.bible-history.com/empires/prism.html

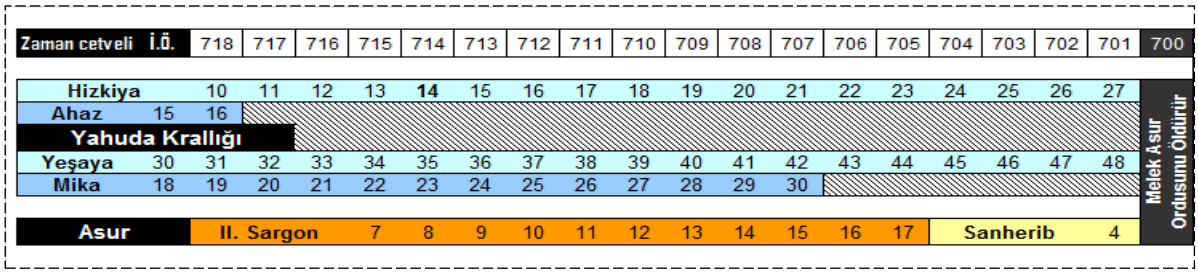

130. Tanrı Hizkiya'yı iyileştirir, fakat **Babil'i kayırıp** ayrıcalık tanıdığı için onu azarlar. **2.Krallar 20; 2.Tarihler 32,36**

131. Yeşaya Kitabı (Bölüm 40-66) ***Cesaret Veren Peygamberlik Bildirileri (Yeşaya 40-55)***:
Tanrı'nın kulu İsrail'in cezası sona erecek. Tanrı'nın Kulu uluslar arasındaki ilişkileri düzeltecek. İsrail **Yehova'nın kendiliğinden var olan ve yollarını bildiren Tanrı** olduğuna tanıklık eder. ***Koreş sürgünleri serbest bırakacak ve Babil'i bozguna uğratacak. Yehova'nın Kulu tüm uluslara kurtuluş sağlayan bir Işık olacak. Bizi iyileştirmek için günahlarımız uğruna vurulup ezilmiş bir İnsan olarak yüceltildiğinde, bütün uluslar biçimi, görünüşü bozulan ve insana benzer yanı kalmayan Tanrı'nın Kulu karşısında şaşıp kalacaklar. Tanrı'nın Vaatleri (Yeşaya 56-66)***: ***Bütün ulusların kurtuluşu eli kulağındadır.*** Tanrı yüksek ve kutsal yerde yaşadığı halde, alçakgönüllülerle birliktedir; muhtaç durumdakileri gözetir. ***Kurtarıcı tövbe edenlere gelecektir. Yehova'nın Ruhu, müjde iletmesi ve tutsakları serbest bırakması için Meshedilmişi'nin üzerindedir.*** **Yehova Babamız ve Kurtarıcımız'dır.** ***Yehova yeni bir yeryüzü, yeni bir gök yaratacaktır.***

132. Nahum Kitabı ***Yehova'ya karşı düzen kurduğu için Ninova (Asur) yok edilecek.***

Peygamberlerin Öğretileri
Mezmur 68: Yehova öksüzlere baba olur ve dul kadınları savunur.
Mezmur 140: Yehova yoksulların ve mazlumların davasını savunur
Amos 5: Yehova adalet ister.
Mika 6: Adil davranın, sadakati sevin ve alçakgönüllülükle Tanrı'nın yolunda yürüyün.
Malaki 2: Yehova boşanmadan ve adaletsizlikten nefret eder.

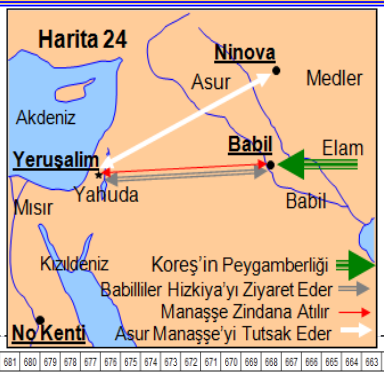

133. Manaşşe Yahuda'nın sonraki kralı oldu ve **Yahuda'yı kötülüğe sürükledi.** **2.Krallar 20; 2.Tarihler 32, 36**

134. Manaşşe tövbe etti ve Tanrı onu yine Yeruşalim'e getirdi. **2.Tarihler 33**

135. Amon Yahuda'nın bir sonraki kötü kralı oldu. **2. Krallar 21, 2. Tarihler 33**

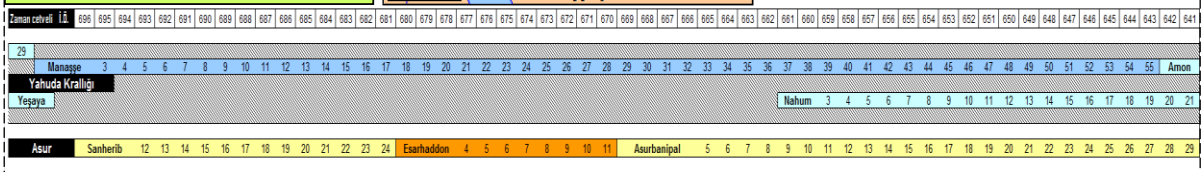

136. Yoşiya Yahuda'nın sonraki kralı olur. Yehova'ya yeniden tapınılmasını sağlar ve **çocukların kurban edilmesini durdurur.** **2.Krallar 22-23; 2.Tarihler 34**

137. Yeremya Kitabı (Bölüm 1-6) **Yehova kutsamak ister, ama Yahuda İsrail'den daha vefasızdır.** ***Tanrı Yahuda üzerine bir istila gönderecektir.***

138. Kadın Peygamber Hulda ***Yahuda'nın uğrayacağı yıkımı önceden bildirir.*** **2.Krallar 22-23; 2.Tarihler 34-35**

139. Sefanya Kitabı ***Yehova Yeruşalim'den başlayarak yeryüzünü silip süpürecek.*** **Asur** ***ve diğerleri yıkıma uğrayacak. Yehova İsrail'in sürgünlerini iyileştirecek ve Kral olacak.***

140. Firavun Neko, Mısır'ın Asur'a yardım etmesini engellemek için kendisine saldıran ve **Babil'in tarafını tutan** Yoşiya'yı öldürdü. **2.Krallar 23; 2.Tarihler 35**

141-142. Yoşiya'nın oğlu Yehoahaz Yahuda kralı oldu. Fakat Firavun Neko onu Mısır'a götürdü ve kötü kardeşi Yehoyakim'i kendi kukla kralı yaptı. **2.Krallar 23 -24; 2.Tarihler 35-36**

143. Yeremya Kitabı (Bölüm 26-28) Yeremya ***Yehova'nın tapınak aleyhindeki bildirilerini iletirken*** esirgendi. Fakat Peygamber Uriya korkuya kapılıp kaçtığı için Mısır'da öldürüldü.

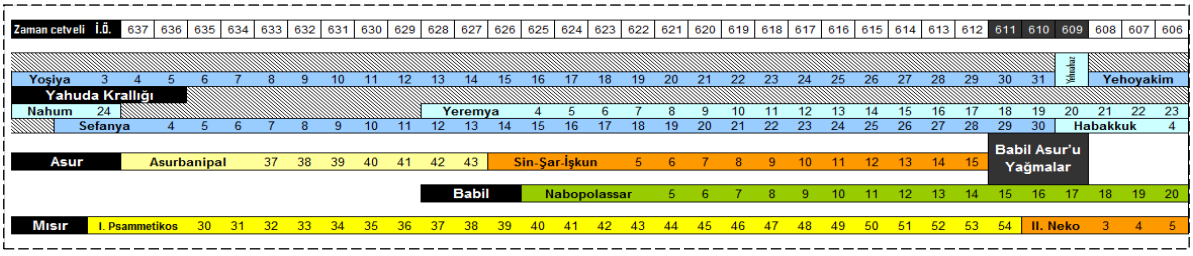

6 (10 Dakika) Yahudalılar'ın Babil Tarafından Sürgün Edilmesi

144. Habakkuk Kitabı **Yehova,** Babil'e kıyasla daha az kötü olan ***Yahuda'yı cezalandırmak için Babil'i bile kullanacaktı***. Yehova merhameti yüzünden vereceği cezayı hafifletir. **Zor zamanlarda bile Tanrı'da sevinin.**

145. Babil Yehoyakim'i kukla kral haline getirdi. **Daniel** Babil'e sürgün edildi. 2.Krallar 24; 2.Tarihler 36

146. Daniel Kitabı (Bölüm 1-3) Daniel ve arkadaşları Tanrı'ya itaat eder. Tanrı Daniel'e bir görüm aracılığıyla Kral Nebukadnessar'ın gördüğü rüyanın anlamını açıklar. ***Babil, diğer krallıkların izleyeceği altından baştır. Ama Tanrı'nın Krallığı sonunda her şeye egemen olacaktır.*** Daniel yönetici olarak atanır, ama Nebukadnessar Daniel'in arkadaşlarını ilahlarına tapınmadıkları için kızgın fırına atar. **İlahi bir varlık** onları alevlerden kurtarır.

147. Yeremya Kitabı (Bölüm 25, 35-36, 45) Yeremya ***Babil'in Mısır'ı fethedeceğini ve Yahuda'nın, Babil düşene dek 70 yıl sürgünde kalacağını önceden bildirir***.

148. Yehoyakin Yahuda'nın sonraki kralı oldu. 2.Krallar 24; 2.Tarihler 36

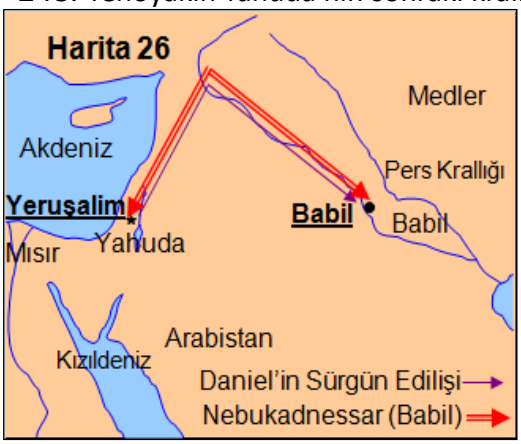

Zaman cetveli İ.Ö.	602	601	600	599	598
Babil'deki Sürgünler					
Daniel'in Babile Sürgün Edilişi	7	8			
Yehoyakin	8	9	10	11	Yehoyakin
Yahuda Krallığı					
Yeremya	27	28	29	30	31
Habakkuk	8	9	10	11	
Babil	Nebukadnessar	8			
Mısır	II. Neko	10	11	12	13

149. Yeremya Kitabı (Bölüm 7-16) **Kurban edilen çocuklar** yüzünden ***tapınak, Şilo gibi olacak*** ve ***Yehoyakin sürgün edilecek***. Sahte peygamberler yalancıdır. Tanrı'nın gazabını artık hiçbir şey durduramaz.

150-151. Babil Kralı, **Yehoyakin'i** Kâhin **Hezekiel** ile birlikte sürgüne gönderdi ve Yoşiya'nın oğlu **Sidkiya'yı Yahuda'nın son kralı** yaptı. 2.Krallar 24; 2.Tarihler 36

Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yehoyakin ve Sidkiya Hakkındaki Kayıtları
http://www.biblearchaeology.org/post/2008/04/Nebo-Sarsekim-Found-in-Babylonian-Tablet.aspx

152. Yeremya Kitabı (Bölüm 27-31, 51) ***Yahuda'nın sürgünü 70 yıl sürecek. Yeni bir Antlaşma. İsrail ve Yahuda Yehova'nın Davut soyundan gelecek Kralı'na hizmet edecek. Samiriye ürün verecek, fakat Rahel Beytlehem'in çocukları için ağlayacak. Medler Babil'i fethedecek.***

153. Hezekiel Kitabı (Bölüm 1-25) Hezekiel, tekerlekli dört yaratık üzerinde taht kurmuş Yehova'ya ilişkin bir görüm görür ve uyarılarda bulunur. Yeruşalim'in günahının cezasını örneklemek için 430 gün boyunca uzanır ve ***Tanrı'nın görkeminin tapınaktan ayrılıp Zeytin Dağı'na konduğunu görür. Sidkiya kör edilip Babil'e gönderilir.*** Yahuda Sodom'dan bile daha kötüdür. ***Yeni bir Antlaşma kötülük için kefaret sağlayacaktır.*** Halk günahlarının hesabını vermelidir, ancak iyiliğe yöneldikleri takdirde Tanrı hoşnut olacaktır. Hezekiel, kral soyundan iki oğlu (Yehoahaz ve ***Sidkiya***) sürgün edilecek olan Yoşiya'nın kraliçesi Hamutal için ağıt yakar. Mısır, İsrail ve Yahuda'yı saptırdı. İsrail (Ohola) kendisini öldüren Asur'a gönül verdiği gibi, Yahuda da (Oholiva) kendisini öldürecek olan **Babil'e gönül vermiştir. Hezekiel Yeruşalim'in kuşatma altında olduğunu ilan eder.**

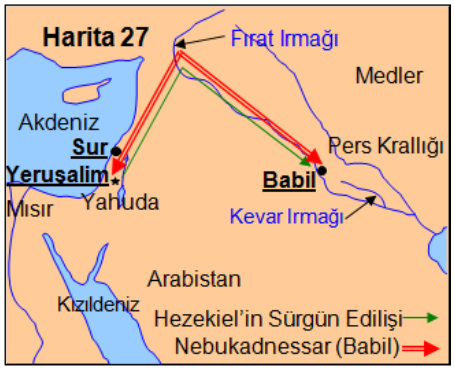

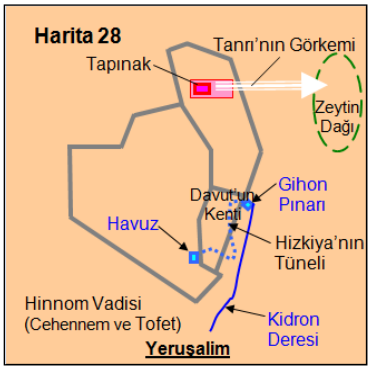

Zaman cetveli İ.Ö.	594	593	592	591	590
Babil'deki Sürgünler	Hezekiel'in Sürgün Edilişi				
Daniel'in Babile Sürgün Edilişi	15	16			
Yehoyakin'in Babil'deki Sürgünü	8				
Sidkiya	4	5	6	7	8
Yahuda Krallığı					
Yeremya	35	36	37	38	39
Babil	Nebukadnessar	16			
Mısır	II. Psammetikos	4	5	6	

154. Kral Sidkiya, bir kukla kral olmasına rağmen Babil'e karşı ayaklandı. 2.Krallar 24-25, 2.Tarihler 36

155. Yeremya Kitabı (Bölüm 17-24, 32-34, 37-39) Yehova tıpkı bir çömlekçinin kile yeniden şekil vermesi gibi, Yahuda'ya yeniden şekil verecek. Yeremya, **çocukların gaddarca kurban edildiği Tofet'te** bir çömlek kırar. ***Yahuda dehşetle dolacak ve halk birbirini yiyecektir. Yehova Davut'un Dalı olan ve "Yehova Doğru Kurtarıcı"olarak anılan bir Çoban ve Önder çıkaracaktır.*** Yeremya iki sepet incir görür. İyi incirler ***geri dönecek olan sürgünlerdir***, kötü olanlarsa ***Sidkiya'yla birlikte olup çürüyecek*** olanlardır. Yeremya ***sürgündekilerin döneceğini göstermek için bir tarla satın alır***. Yeremya Asa'nın sarnıcına atılır, ama kurtarılır. Kentin yakılıp yıkılmaması için teslim olması gerektiği konusunda Sidkiya'yı uyarır.

156. Hezekiel Kitabı (Bölüm 29) ***Mısır 40 yıl boyunca ıssız bırakılacak ve bir daha büyük ve güçlü bir ulus olamayacak.***

157. **Babil Yahuda'yı bozguna uğratır ve 70 yıllık sürgüne gönderir.** 2.Krallar 24-25; 2.Tarihler 36

Babilliler Yeruşalim'e Saldırdığında II. Lakiş Mektubu Yazıldı
http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/me/l/lachish_letter_ii.aspx

158. Hezekiel Kitabı (Bölüm 26-28, 31) ***Sur Kenti'nin yıkıntıları denize atılacak ve balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacak. Bir Keruv'a benzeyen kralı alçaltılacak. Sayda'nın üzerine salgın hastalık gelecek.***

159. Babilli Vali Gedalya öldürüldü. *Yahudiler Mısır'a kaçtılar.* 2.Krallar 24-25; 2.Tarihler 36

Zaman cetveli İ.Ö.	589	588	587	586	585	584
Babil'deki Sürgünler	Hezekiel'in Babil'e Sürgün Edilişi					
	Daniel'in Babile Sürgün Edilişi					
	Yehoyakin'in Babil'deki Sürgünü				14	
Yahuda Krallığı	Sidkiya			Babil Yahuda'yı Yağmalar	Gedalya	
	Yeremya				44	45
Babil	Nebukadnessar				21	22
Mısır	Hofra (Apries)		4	5	6	

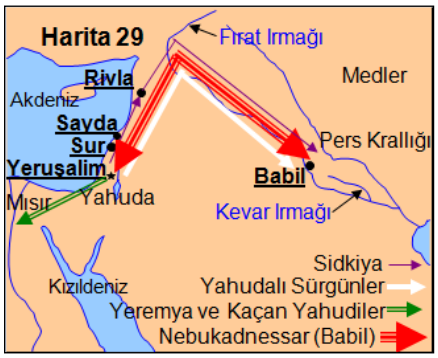

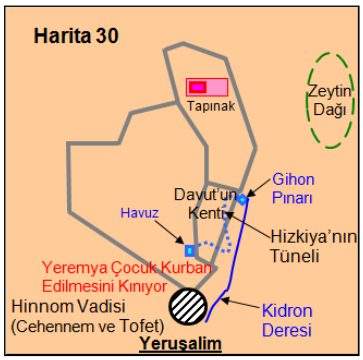

160. Yeremya Kitabı (Bölüm 46-49) ***Mısır ve ona sığınanlar felakete uğrayacak, ama Babil'deki sürgünler güvende olacak. Yehova Persler arasından kendi amaçlarına uygun bir kral çıkaracak.***

161. Ağıtlar Kitabı Yeremya harabe halindeki Siyon için ağıtlar yakar. **Yehova'nın tahtı kalıcıdır.**

162. Hezekiel Kitabı (Bölüm 29, 32-48) ***Tanrı kurumuş kemiklere yeniden yaşam verir gibi sürgündekileri yeniden kendi ülkelerine yerleştirecek. İsrail ve Yahuda, Davut'un soyundan gelen Yehova'nın Çoban-Kralı'nın yönetimi altında yeniden birleşecek. Bir gün Magog ülkesinden Gog birçok ulusla İsrail'e saldıracak, ama Yehova tarafından yenilgiye uğratılacak.*** Hezekiel bir görümde, ***İsrail'in Tanrı'nın görkeminin yeniden doldurduğu yeni bir tapınağa kavuştuğunu görür. Tapınaktan bir ırmak akar ve Lut Gölü'nü besleyip kıyılarını ağaçlarla doldurur. İsrail'in 12 oymağı ülkeyi ele geçirir ve Yehova onların arasında yaşar.***

163. Daniel Kitabı (Bölüm 4)
Daniel demir ve tunçla çevrelenmiş bir ağaç benzetmesi aracılığıyla ***Nebukadnessar'ın başına gelecek akıl hastalığını önceden bildirir*** ve *gururlu, tövbe etmeyen kral 7 yıl boyunca yargı altında kalır.* Fakat Tanrı'nın egemen olduğunu kabul edince iyileşir.

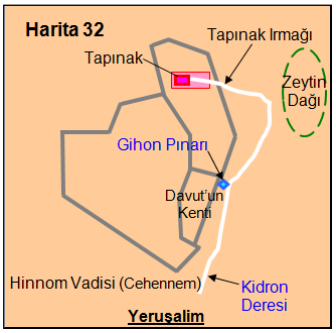

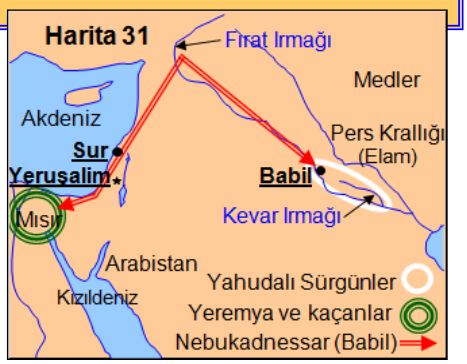

164. Yehoyakin'e Babil'de lütuf gösterildi. 2.Krallar 25

Zaman cetveli İ.Ö.	580	579	578	577	576	575	574	573	572	571	570	569	568	567	566	565	564	563	562	561	560	559	558	557	556	555	554	553	552	551	550	549	548
Hezekiel'in Babil'e Sürgün Edilişi				17	18	19	20	21	22	23																							
Daniel'in Babile Sürgün Edilişi	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58			
Babil'deki Sürgünler	Yehoyakin'in Babil'deki Sürgünü					26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37																
Mısır'daki kaçkınlar	Yeremya					54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68													
Babil	Nebukadnessar			30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	Evil-Merodak			Nergal-Sareser				I.M	Belşassar-Nabonidus					7	8	
Medler	Darius/Astyages		8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	
Persler	I. Kambises	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	II. Koreş (Büyük)					6	7	8	9	10	11	12	
Mısır	Hofra (Apries)		13	14	15	16	17	18	19	II. Ahmose	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			

7 (10 Dakika) Yahudiye'ye Dönen Sürgünler ve Pers Krallığı'nda Kalan Sürgünler

165. Daniel Kitabı (Bölüm 5-9) *Krallıkları temsil eden dört yaratığın ardından, Tanrı tüm uluslara göndereceği ve sonsuza dek egemenlik sürecek olan* **İnsanoğlu'nu** *bildirir.* **Melek Cebrail** *Grekler'in (teke) Medler'le Persler'i (koç) alt edeceğini açıklar.* Tanrı bir duvara, **Babil'in o gece Medler'le Persler'in eline geçeceğini** yazar. Daniel aslanlara atılır, ama Tanrı onu kurtarır. Daniel, Yeremya'nın 70 yıllık sürgün hakkındaki peygamberlik sözünü okur. **Melek Cebrail,** *Yeruşalim'in yeniden kurulması için buyruğun verilmesinden sonra 70 x 7 vakit geçtikten sonra kurban ve sunuların kaldırılacağı,* **Meshedilmiş Olan'ın öldürüleceği ve bir antlaşma yapılıp kent ve tapınağın yıkılacağını** bildirir.

166. *Zerubbabil 42,360 sürgünü Yahuda'ya geri gönderir.* Tapınağın inşası durur. **2.Tarihler 36; Ezra 1-4**

Kral Koreş'in Babil'i Fethetmesi ve Koreş Silindiri ile Tapınağın Yeniden İnşa Edilmesi için Buyruk Verilmesi Hakkında Herodot'un Kayıtları

http://classics.mit.edu/Herodotus/history.mb.txt

Bkz: Kitap I, sayfa 55 / 284, 4. paragraftan sayfa 56 / 284, 1. paragrafa kadar

http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/me/c/cyrus_cylinder.aspx

167. Daniel Kitabı (Bölüm 10-12) *Yüceliğe bürünmüş bir adam* ve **Başmelek Mikail** Persler'e ve Grekler'e karşı savaşırlar. *Zengin bir Pers kralı Grekler'e saldıracak. Persler arasından büyük ve güçlü bir kralın yanı sıra dört başka kral daha çıkacak. Kuzey ve Güney kralları arasındaki savaşlar Yahuda'yı kaplayacak.* **Başmelek Mikail** *görünecek, iyiler ve kötüler dirilecek,* **yıkıcı iğrenç şeyin** *konduğu zamandan itibaren 1,290 ve 1,335 gün geçecek.*

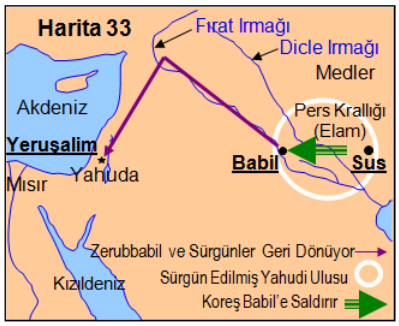

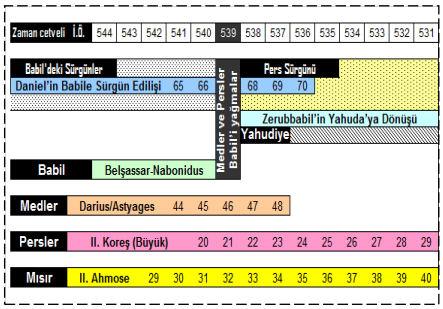

168. Tapınağın inşası on beş yıllık aradan sonra yeniden başlar. **Ezra 5-6**

169. Hagay Kitabı (Bölüm 1-2) *Yeni tapınak eskisinden daha görkemli olacaktır.*

170. Zekeriya Kitabı (Bölüm 1) **Tanrı, kötülük eden atalarının izinden yürümemeleri için Yahudiler'i uyarır.**

171. Hagay Kitabı (Bölüm 2) *Tanrı Zerubbabil'i koruyacak ve ulusları sarsacaktır.*

172.* Zekeriya Kitabı (Bölüm 1-14)** *1. Görüm: Tapınağın inşası tamamlanacak. 2. Görüm: Yahudiler'e karşı çıkan uluslar yıkıma sürüklenecek. 3. Görüm: Daha çok sayıda sürgün Yeruşalim'e dönecek. 4. Görüm: Yehova'nın Kulu tek bir günde günahı ortadan kaldıracak. 5. Görüm: Zerubbabil tapınağın inşasını tamamlayacak. 6. Görüm: Hırsızların ve yalancıların evleri harap edilecek. 7. Görüm: Kötülük Babil'dedir. 8. Görüm: Kuzeyde esenlik.* ***Peygamberlik Bildirisi: **Dal** *adındaki adam tapınağı kuracak ve Kral-Kâhin olarak hüküm sürecek. Siyon'un alçakgönüllü kralı bir sıpaya binmiş olarak gelecek ve uluslara barış getirecek.* Yehova yoldan sapmış çobanları reddeder. *Tanrı sürüyü kurtaracak, ama onlar Tanrı'dan tiksinecekler. Tanrı onlarla antlaşmasını bozacak ve halk Tanrı'ya 30 gümüş kadar değer biçecek. Uluslar Yeruşalim'e saldıracak, fakat kenti Tanrı koruyacak; Yahudiler deştiklerine bakıp yas tutacaklar. Günahlar silinecek. Çoban öldürülecek ve sürü dağıtılacak. Yehova Zeytin Dağı'nda duracak ve dağ Kral Uzziya'nın dönemindeki gibi ikiye yarılacak. Yahudiler Asal'a kaçacaklar. Düşmanları ise sağken çürümeye başlayacaklar. Yehova tüm yeryüzüne hükmedecek ve bütün uluslar Çardak Bayramı'nı kutlamak zorunda olacaklar. Tapınakta artık tüccar bulunmayacak.*

173. *İkinci tapınağın inşası tamamlandı.* **Ezra 5-6**

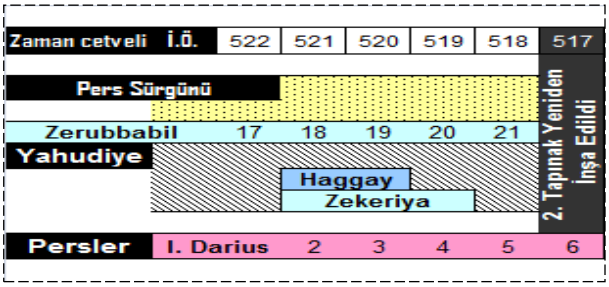

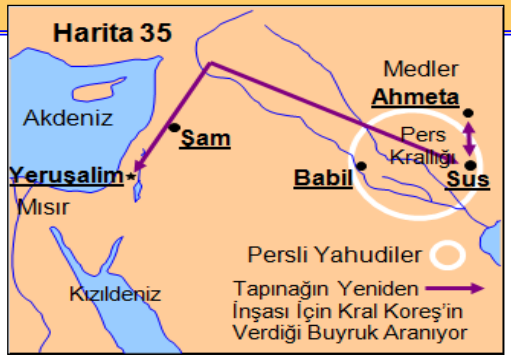

174. Ovadya Kitabı İsrail'den kaçıp sığınanlara zarar verdiği için ***Edom yıkıma uğrayacak. Sürgünler refaha kavuşacaklar.***

175. Samiriyeliler Pers Kralı Ahaşveroş'a Yahudiler'i suçlayan bir belge gönderdiler. **Ezra 4; Daniel 11**

176. Ester Kitabı Pers Kralı Ahaşveroş bir şenlik düzenleyip *zenginliğini sergiler* ve Ester'i kraliçe yapar. Amalekli Haman kralın başdanışmanıdır ve Ahaşveroş'u Yahudiler'i katletmeye ikna eder. Ama Ester halkını esirgemesi için krala yalvarır ve kendisinin de bir Yahudi olduğunu açıklar. Ahaşveroş Yahudiler'e kendilerini savunma hakkını verdi ve Yahudiler düşmanlarından 75,000'ini öldürdüler; Tanrı'nın kurtarışını anmak için **Purim Bayramı'nı** kutladılar.

177. Pers Kralı Artahşasta kâhin ve bilgin Ezra ile 1,500 sürgünü Yeruşalim'e gönderdi. Ezra yabancı kadınlarla evlenen Yahudiler'in karılarını kovmalarını buyurdu. Ama Kent surlarının onarımı durdu. **Ezra 4, 7-10**

178. Nehemya Yeruşalim'in **kent surlarının yeniden inşa edilmesi için Kral Artahşasta'nın buyruk vermesini** sağladı. **Nehemya 1-6; Daniel 9**

179. Nehemya ve Ezra Yahudiler'e Tanrı'ya boyun eğeceklerine ve yabancılarla tüm bağlarını koparacaklarına dair ant içtirdi. **Nehemya 7-13**

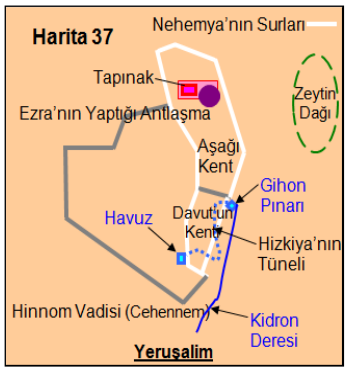

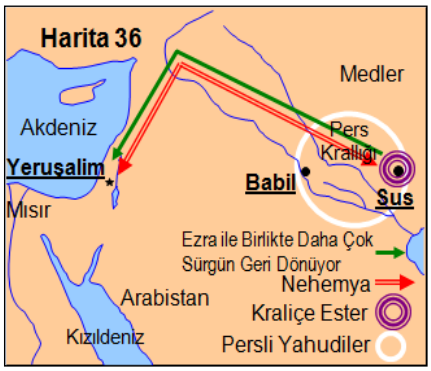

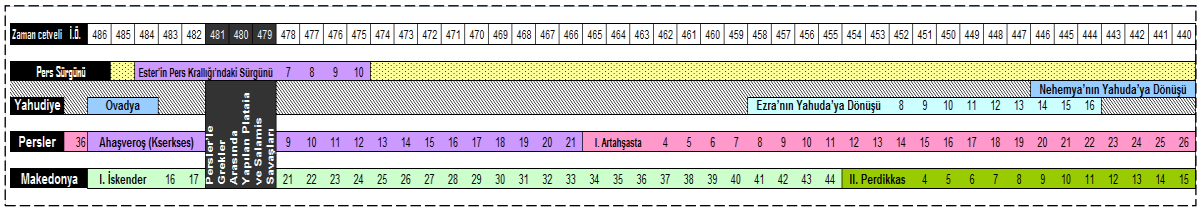

180. Mezmurlar 5. Kitap Muhtemelen kâhin ve bilgin Ezra tarafından İ.Ö. 450 civarında derlenmiştir.

Mezmur 107: Yehova'nın kurtarışlarını anlat
Mezmur 108: Davut - Kuzey oymakları benimdir
Mezmur 109: Davut - Herkesin alay konusu oldum
Mezmur 110: Davut - ***Melkisedek Gibi***
Mezmur 111: Yehova antlaşmasını yerine getirdi
Mezmur 112: Kutsal Yehova korkusu
Mezmur 113: Yehova'nın adını an
Mezmur 114: Yahuda Tanrı'nın Yakup'a verdiği ülkedir
Mezmur 115: Yehova'ya güven Harun soyu
Mezmur 116: Yehova'ya tapınağında tapının
Mezmur 117: Yehova'nın sadık sevgisi
Mezmur 118: ***Reddedilen taş artık baş oldu***
Mezmur 119: Yehova'nın yasası kutsama getirir
Mezmur 120: Hac İlahisi - Bizi yalancılardan kurtar
Mezmur 121: Hac İlahisi - Tanrı güç verir
Mezmur 122: Davut'un Hac İlahisi - Yeruşalim
Mezmur 123: Hac İlahisi - Merhamet et bize Tanrı
Mezmur 124: Davut'un Hac İlahisi – Yehova
Mezmur 125: Hac İlahisi - Yehova'ya güven
Mezmur 126: Hac İlahisi - Tanrı çaresizliğe devadır
Mezmur 127: Süleyman'ın Hac İlahisi - Boş şeyler
Mezmur 128: Hac İlahisi - Yehova'dan kork
Mezmur 129: Hac İlahisi - Siyon'dan nefret edenler utandırılsın
Mezmur 130: Hac İlahisi - Tanrı bizi kurtarır
Mezmur 131: Hac İlahisi – Yehova'yı bekle
Mezmur 132: Hac İlahisi - Tanrı'nın Tapınağı
Mezmur 133: Davut'un Hac İlahisi - Birlik
Mezmur 134: Hac İlahisi - Yehova sizi kutsasın
Mezmur 135: Diğer ilahlar hiçtir
Mezmur 136: Yehova'nın sevgisi sonsuzdur
Mezmur 137: **Babil zalimliğinin bedelini ödeyecek**
Mezmur 138: Davut - Kralın Yehova'ya teşekkürü
Mezmur 139: Davut - Sına beni Yehova
Mezmur 140: Davut - Yehova mazlumlara yardım eder
Mezmur 141: Davut - Beni kötülükten kurtar
Mezmur 142: Davut - **Saul** hakkında
Mezmur 143: Davut - Beni yargılama Tanrım
Mezmur 144: Davut - Yehova kutsar
Mezmur 145: Davut – Yehova'nın krallığı
Mezmur 146: Övgü Mezmuru - Yehova yardım eder
Mezmur 147: Övgü Mezmuru - Tanrı Siyon'u savunur
Mezmur 148: Övgü Mezmuru – Yehova'yı öv
Mezmur 149: Övgü Mezmuru – Yehova'da sevin
Mezmur 150: Övgü Mezmuru - Tapınakta övgü

181. Nehemya Pers Krallığı'na döndü ve yabancı düşmanlar tapınağı kendi işleri için kullanmaya başladılar. **Nehemya 13**

182. Malaki Kitabı Yahudiler tapınağı kapatsalar kendileri için daha iyi olacaktır. Yabancı uluslar bile Tanrı'yı onurlandırmalarına rağmen Yahudiler Tanrı'ya sırt çevirmektedir. *Yehova tapınağına gelecek, kâhinleri lanetleyecek ve yakıp yok eden Yargı Günü'nden önce Yahudiler'in tövbe etmesini sağlamak için İlyas'ı gönderecektir. Böylece Yehova ülkeyi büsbütün yok etmek zorunda kalmayacaktır.*

183. Nehemya tapınağı ziyaret eder ve kirletilmiş bir halde bulur. Tapınak düzeniyle ilgili değişiklikler yapmaya çalışır. **Nehemya 13**

Büyük İskender, Daniel 8. Bölümde Bildirildiği gibi Pers Krallığı'nı İ.Ö. 332'de Yenilgiye Uğratır
http://www.ccel.org/j/josephus/works/ant-11.htm **Bkz. bölüm 8, paragraf 5**
Kuzeyden gelen bir Selefki kralı tarafından **İ.Ö. 164'te kirletilmesinin ardından tapınak yeniden Yehova'ya adanır**
http://www.ccel.org/j/josephus/works/war-1.htm **Bkz. bölüm 1, paragraf 1-4**
Kâhin-Kral Yuhanna Hirkanus İ.Ö. 128'de tahta geçer. Bkz. bölüm 2, paragraf 3'ten bölüm 3, paragraf 1'e kadar
Pompeius İ.Ö. 63'te Roma egemenliğini getirir. Bkz. bölüm 7, paragraf 3-7 ve bölüm 10, paragraf 1-3

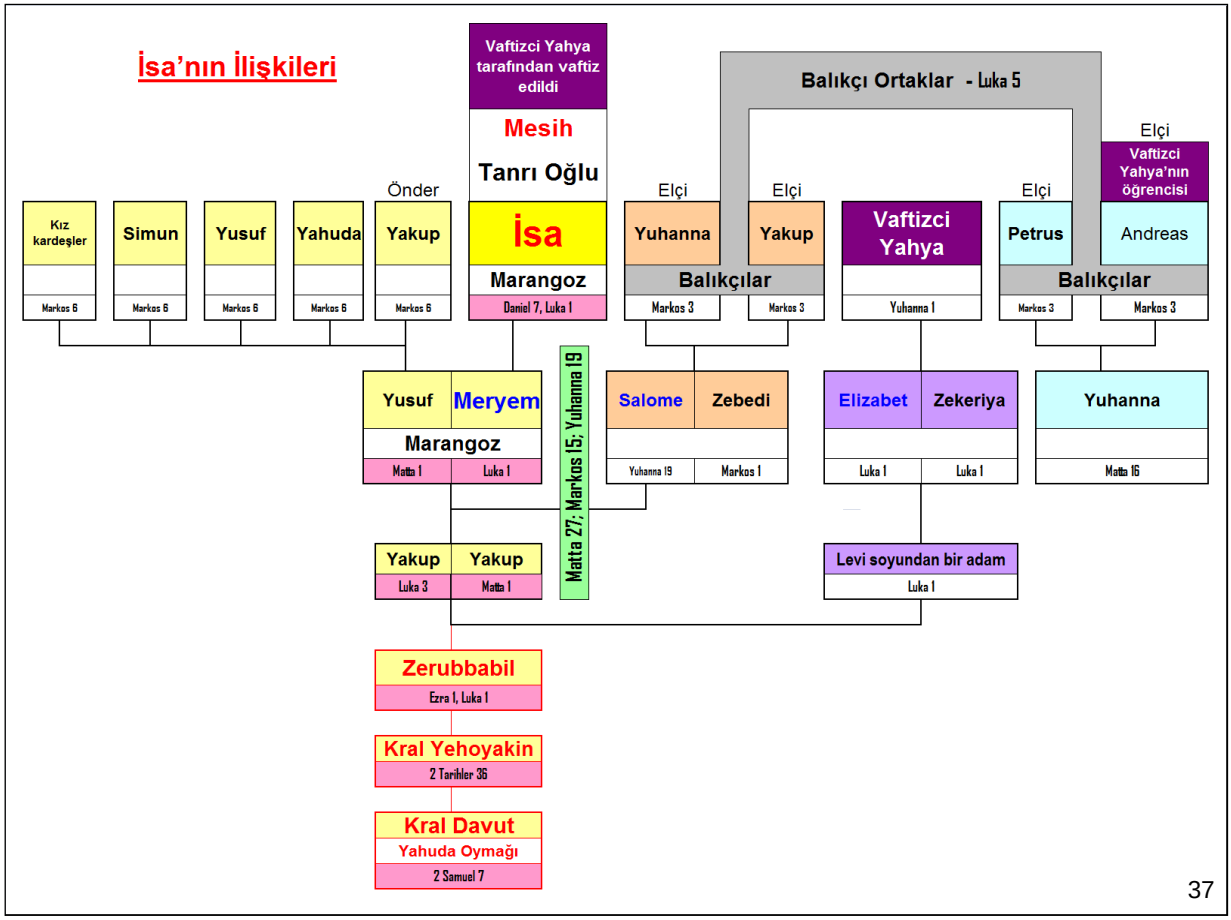

37

Yeni Antlaşma

8 (20 Dakika) İsa'nın Dünyaya Gelişi ve Meshedilmiş Olan İsa'nın İlk Eylemleri

184. **Melek Cebrail** Vaftizci Yahya ile **İsa'nın** *(Yehova Kurtuluşumdur)* **mucizevî doğumlarını** *bakire Meryem'e* önceden bildirir. Yahya İlyas'ın ruhuyla hareket ederek Tanrı için yol hazırlar. *İsa kutsal olacak*, *Tanrı Oğlu* olarak anılacak ve *Davut'un tahtı üzerinde sonsuza dek egemenlik sürecektir.* Luka 1

İsa, Tanrı'nın Oğlu'nun Şahsi Adıdır
http://www.newadvent.org/cathen/08374x.htm

185. İsa tapınakta **Tanrı'nın bütün uluslar için kurtuluş kaynağı** olarak ilan edilir. Matta 1; Luka 2

186. İsa *Beytlehem'de doğdu, fakat o sırada Beytlehem'de bebekler katlediliyordu.* Yıldızbilimciler bebek İsa'ya kralları olarak tapınmak üzere Beytlehem'e geldiler. Matta 2; Luka 2

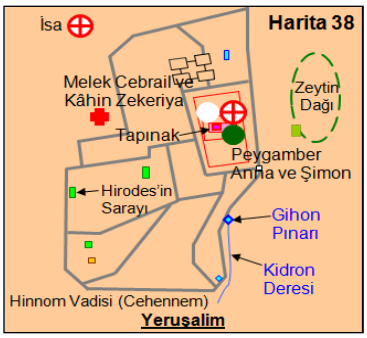

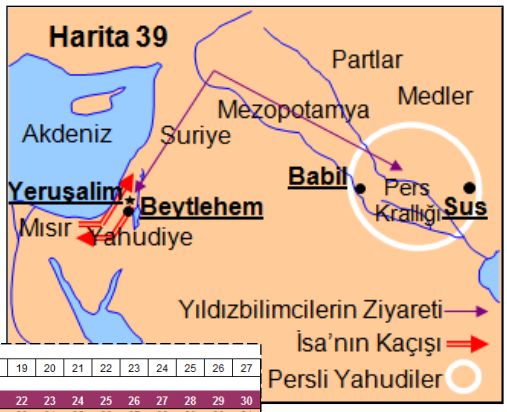

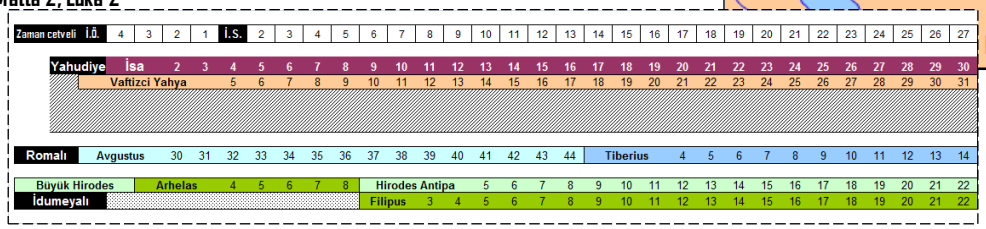

38

İsa'nın Gerçekleştirdiği Birçok Mucizeden Bazıları

1. Suyu şaraba dönüştürür (Yuhanna 2)
2. Denizde patlayan fırtınayı yatıştırır (Matta 8)
3. Önce 5,000 ve sonra 4,000 kişiyi doyurur(Markos 6, 8)
4. Su üstünde yürür (Matta 14)
5. Bir incir ağacını kurutur (Markos 11)
6. Bir balığın içinden madeni para çıkarır (Matta 17)
7. Mucizevî biçimde balık tutar (Luka 5; Yuhanna 2)
8. Uzaktaki hastaları iyileştirir (Luka 7; Yuhanna 4)
9. Körlerin gözünü açar (Matta 9, 20; Yuhanna 9)
10. Felçlileri iyileştirir (Luka 5)
11. Sara hastalığına tutulmuş birini iyileştirir (Matta 17)
12. Sağır ve dilsizleri iyileştirir (Markos 7)
13. Eli sakat bir adamı iyileştirir (Markos 3)
14. Kanamalı bir kadını iyileştirir (Luka 8)
15. Hastaları iyileştirir (Luka 13; Yuhanna 5)
16. Yaraları iyileştirir (Luka 22)
17. Vücudu su toplamış adamı iyileştirir (Luka 14)
18. Ateşli hastayı iyileştirir (Markos 1)
19. Cinleri kovar (Matta 9, 12)
20. Cinleri domuz sürüsüne gönderir (Matta 8)
21. Bir yöneticinin kızını ölümden diriltir (Markos 5)
22. Bir dulun oğlunu ölümden diriltir (Luka 7)
23. Lazar'ı ölümden diriltir (Yuhanna 11)

Yuhanna 21:25 - "İsa'nın yaptığı daha başka çok şey vardır. Bunlar tek tek yazılsaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya sığmazdı."

Antik Yahudi Talmudu İsa'nın Mucizelerini Kaydeder
http://www.come-and-hear.com/sanhedrin/sanhedrin_43.html
Bkz. paragraf 9 ve 10 – "asılmak" ifadesi Yasa'nın Tekrarı 21:22'den gelir.

187. İsa Vaftizci Yahya tarafından vaftiz edildi ve çölde Şeytan tarafından sınandı. **Matta 3-4; Markos 1; Luka 3-4**

188. **1. Fısıh** – İsa, ***bedenini kastederek bu tapınağı yıkın, ben onu üç günde yeniden kuracağım*** der. Nikodim İsa'ya, gerçekleştirdiği *mucizeler* nedeniyle herkesin O'nun Tanrı tarafından gönderildiğini bildiğini söyler. İsa kurtarmak için gelmiştir, ama bir kimsenin kurtulmak için **Ruh'tan doğmuş olması** gerekmektedir. **Yuhanna 1-3**

189. Yuhanna zindana atıldı. İsa, kuyu başındaki bir kadına diri su vermeyi teklif etti ve Samiriye halkından İsa'ya iman edenler oldu. **Yuhanna 3-4**

İsa Mesih'in Celile'deki Büyük Hizmeti

190. İsa Nasıra'da, *Yeşaya Peygamber'in önceden bildirdiği sözlerin kendisi sayesinde yerine geldiğini* açıkladı, ama halk Yahudiler'in yanı sıra **öteki ulusları da kabul ettiği** için İsa'ya saldırdı. **Matta 4; Markos 1; Luka 4; Yuhanna 4**

191. İsa Kefarnahum'da kalır ve *Celile bölgesinde büyük bir Işık olur, herkese şifa verir.* Kalabalıklar İsa'nın yanına öyle yoğun bir biçimde akın ederler ki, İsa kentlerin içine giremez. **Matta 4, 8; Markos 1; Luka 4-5**

192. İsa günahları bağışlayıp günahkârlara yardım ettiği için Ferisiler'i öfkelendirir. **Matta 9; Markos 2; Luka 5**

193. **2. Fısıh** – Şabat Günü Yeruşalim'de hastaları iyileştirdiği için Ferisiler **İsa'yı öldürmenin yollarını aramaya başlarlar**. **Matta 12; Markos 2-3; Luka 6; Yuhanna 5**

194. Birçok Yahudi ve öteki ulustan insan şifa bulmak için İsa'yı Celile Gölü'ne kadar izler. **Matta 12; Markos 3**

195. **İsa** bir gece boyunca dua ettikten sonra **12 öğrencisini seçer**: Petrus, Andreas, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Taday, Yurtsever Simun ve Yahuda İskariyot. **Markos 3; Luka 6.**

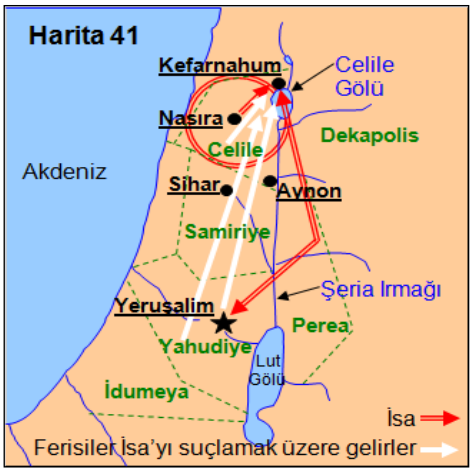

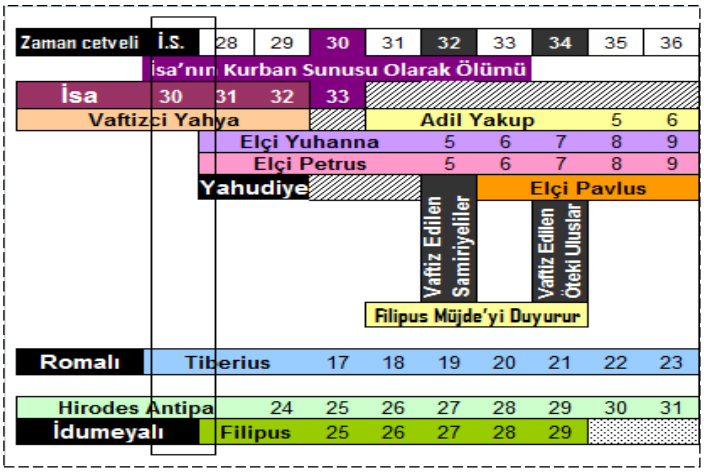

196. **Dağdaki Vaaz** Şifa bulmak için dört bir yandan büyük kalabalıklar İsa'ya gelir. İsa onları bir dağın yamacına götürür ve onlara **'Ne Mutlu…'** diye başlayan vaazı verir. Kalabalıklara, Tanrı'yı arayan ve O'nun uğruna sıkıntılara katlananların kutsanacağını söyler. İsa'nın öğrencileri dünyanın tuzu ve ışığı olacaklardır. İsa, ***Kutsal Yazılar'da kendisi hakkında önceden bildirilen tüm peygamberlik sözlerini yerine getireceğini*** açıklar. Öfkenin cinayetle bir olduğunu ve cehenneme götürdüğü konusunda uyarıda bulunur. İsa'nın öğrencileri eşlerine sadık kalmalı, dürüst olmalı, adaletsizliğe tahammül etmeli ve ikiyüzlülük etmeden **düşmanlarını sevmelidir. Önce Tanrı'nın Egemenliği'nin ardından gitmeleri gerekmektedir, o zaman diğer tüm ihtiyaçları Tanrı tarafından sağlanacaktır**. İsa onlara **Rab'bin Duası** aracılığıyla dua etmeyi ve gösteriş yapmadan oruç tutmayı öğretir. İsa, Tanrı'nın onları gözeteceğine ilişkin güvence verir. Bu yüzden kaygılanmadan cömertlik gösterebilmeli, tok gözlü olup ışıkta yaşamalı ve kendilerine **gökte hazineler biriktirmelidirler.** İsa onları ikiyüzlü bir tutumla başkalarını eleştirip kendi suçlarını görmezden gelmemeleri gerektiği konusunda uyarır. **Baba Tanrı'nın çocuklarına bütün iyi şeyleri vereceğine** iman edip gayretle dua edilmelidir. Sonsuz yaşama götüren yol dardır ve bu yolu az sayıda kişi bulur. Oysa yıkıma götüren yol geniştir ve birçokları bu yoldan gitmektedir. İsa'nın öğrencileri kötü meyveler veren sahte peygamberlere dikkat etmeli ve büyük işler gerçekleştirerek ortaya çıkacak birçok sahte öğrenciyi İsa'nın reddedeceğini anlamalıdır. İsa, **sözlerini eyleme geçirenlerin hayattaki tüm fırtınalara dayanabileceklerini** söyler. **Matta 5-7; Luka 6**

'Ne Mutlu…' (Matta 5; Luka 6)

Ne mutlu:

1. Ruhta yoksul olanlara! Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.
2. Yaslı olanlara! Çünkü onlar teselli edilecekler.
3. Yumuşak huylu olanlara! Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar.
4. Doğruluğa acıkıp susayanlara! Çünkü onlar doyurulacaklar.
5. Merhametli olanlara! Çünkü onlar merhamet bulacaklar.
6. Yüreği temiz olanlara! Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.
7. Barışı sağlayanlara! Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek.
8. Doğruluk uğruna zulüm görenlere! Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.
9. İnsanoğlu olan İsa uğruna hakarete ve aşağılanmaya maruz kalanlara! Çünkü göklerdeki ödülleri büyüktür.

Rab'bin Duası (Matta 6)

1. ***Göklerdeki Babamız'ın adı kutsal kılınsın***
2. ***Egemenliği gelsin***
3. ***Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de istediği olsun***
4. Babamız bize gündelik ekmeğimizi versin
5. Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, Babamız da bizim suçlarımızı bağışlasın
6. Ayartılmamıza izin vermesin
7. Ve bizi kötü olandan kurtarsın diye dua edin.

197-198. İsa *öteki ulusları Tanrı'nın Egemenliği'ne* dâhil eder ve bir dulun oğlunu ölümden diriltir. İsa, kendisinin Mesih olduğu konusunda Yuhanna'yı ikna eder. **Matta 8, 11; Luka 7**

199. İsa şaşkınlığa kapılan Ferisiler'e günahları bağışlananların daha çok sevgi göstereceğini söyler. **Luka 7-8**

İsa'nın Benzetmelerinden Bazıları

1. Ekinci ve Tohum - Tanrı'nın sözüne verilen karşılık
2. Deliceler – Sahte ve gerçek öğrenciler
3. Hardal Tanesi – Tanrı'nın Egemenliği'nin büyümesi
4. Maya – Tanrı'nın Egemenliği'nin etkisi
5. Define – Tanrı'nın Egemenliği'nin değeri
6. İnci – Öğrencilerin Değeri
7. Ağ – Tanrı'nın Egemenliği her türden insanı içine alır
8. Bağcı ve İşçileri – Tanrı cömerttir
9. Emanet Para – Öğrenciler armağanlarını kullanmalıdır
10. İyi Samiriyeli – Bütün insanları sevin
11. Gece Yarısı Gelen Komşu – Israrla dua edin
12. Kaybolan Koyun – Tanrı kaybolanları arar
13. Kaybolan Oğul – Tanrı'nın bağışlama yüreği
14. Acımasız Köle – Başkalarını bağışlamamız gerekir
15. On Kız – İsa dönene dek uyanık durmalıyız
16. İki Oğul – Gerçek tövbe ve sözde tapınma
17. Bağ Kiracıları – Tanrı'nın Egemenliği başkalarına verilecek
18. Düğün Şöleni – Tanrı'nın davetine cevap vermeliyiz
19. Kurnaz Kâhya – Her şeyini Tanrı'ya hizmet etmek için kullan
20. Dilenci ile Zengin Adam – Tanrı durumumuzu tersine çevirebilir
21. Mal Sahibi – Benzetmelerden dersler çıkarın

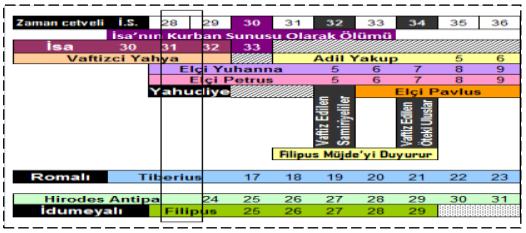

200. Ferisiler İsa'nın mucizelerini Şeytan'dan gelen güçle gerçekleştirdiğini söyleyerek **Kutsal Ruh'a küfrederler.** Fakat ***Yunus'un Belirtisi'***ni göreceklerdir. **Matta 12; Markos 3; Luka 8**

201. *İsa birçok benzetme anlatır.* **Matta 13; Markos 4; Luka 8**

202. İsa bir fırtınayı yatıştırır ve bir yöneticinin kızını ölümden diriltir. **Matta 8-9; Markos 4-5; Luka 8**

203. İsa, insanların barış sever olmasını ister. **Matta 9-11, 13; Markos 6; Luka 9**

204. **3. Fısıh – Hirodes Vaftizci Yahya'nın Başını Kestiriyor**. *İsa 5,000 kişiyi doyurur.* Kalabalıklar **İsa'yı kral yapmak ister.** **Matta 14; Markos 6; Luka 9; Yuhanna 6**

Vaftizci Yahya'nın Ölümü Hakkında Josephus'un Kaydı
http://www.ccel.org/j/josephus/works/ant-18.htm
Bkz. Bölüm 5, Paragraf 2

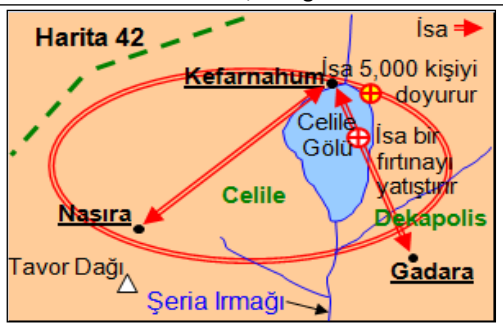

205. İsa su üstünde yürür fakat ardından öğrencilerine sonsuz yaşama kavuşmak için **bedenini yiyip kanını içmeleri gerektiğini** söyler ve bunu işiten birçokları **İsa'yı terk eder.** İsa *Yahuda'nın kendisine ihanet edeceğini bilmektedir.* **Matta 14-15; Markos 6-7; Yuhanna 6-7**

İsa Mesih'in Daha Sonraki Hizmetleri

206. İsa 4,000 kişiyi doyurur ve sonra Ferisiler'in ***Yunus'un Belirtisi***'ni göreceklerini söyler. **Matta 15-16; Markos 7-8**

207. Tanrı Petrus'a, **İsa'nın Mesih ve Tanrı Oğlu** olduğunu açıkladı ve Petrus bunu ikrar etti. **Matta 16; Markos 8; Luka 9**

208. İsa ***acı çekmesi ve Yeruşalim'de ölmesi gerektiğini açıklar; dirileceğini önceden bildirir***. Öğrencilerinden ***bazılarının, İnsanoğlu'nun kendi egemenliği içinde gelişini göreceğini*** söyler. **Matta 16; Markos 8-9; Luka 9**

209. Altı gün sonra ***Petrus, Yakup ve Yuhanna İsa'nın görünümünün değişip yüceliğe büründüğünü ve İsa'nın Musa ve İlyas'la konuştuğunu görürler***. İsa aynı zamanda çekeceği acılarla ilgili peygamberlik sözlerini de yerine getirmesi gerektiğini açıklar. **Matta 17; Markos 9; Luka 9**

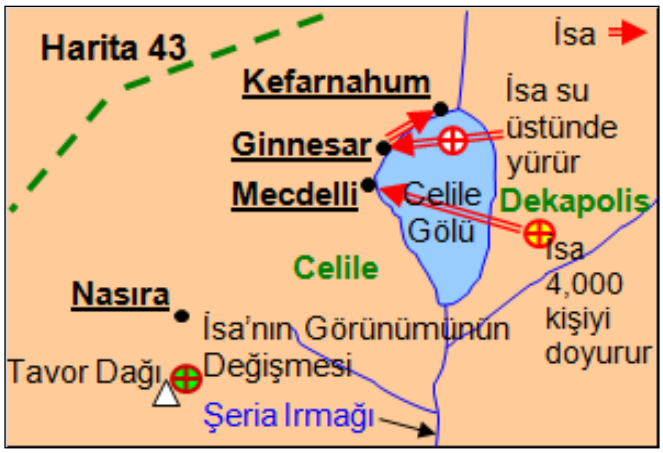

210-211. İsa, ***İnsanoğlu'nun öldürüleceğini ve 3. günde dirileceğini*** söyler. Ardından Yuhanna'yı, başkalarını İsa adıyla iyilik yapmaktan alıkoymaması için uyarır. **Matta 17-18; Markos 9; Luka 9**

212. İsa öğrencilerine birbirleri arasındaki anlaşmazlıkları nasıl çözeceklerini öğretir. **Matta 18**

213. Kardeşleri İsa'ya, Yeruşalim'deki Çardak Bayramı'nda kendini göstermesi gerektiğini söylerler. Samiriyeliler, Yeruşalim'e doğru gitmekte olan İsa'ya yardım etmediler. **Luka 9; Yuhanna 7**

214. Yahudi önderler **Çardak Bayramı'nı** kutlamak için gelenler arasında İsa'yı arıyorlardı. Bu arada halk İsa'nın iyi biri mi yoksa bir aldatıcı mı olduğunu tartışıyordu. İsa kutlama sırasında halkın önderlerine kendisini neden öldürmek istediklerini sordu, ama onlar bunu reddettiler. **Yuhanna 7**

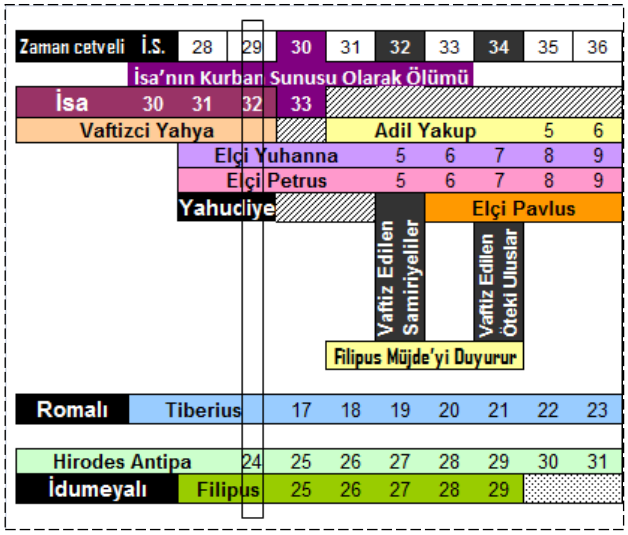

215. Bayramın son günü İsa ***öğrencilerin Kutsal Ruh'u alacaklarını*** söyledi. Yuhanna 7

216. İsa, gerçeğin öğrencileri özgür kılacağını söyledi. **İsa İbrahim'den önce vardı.** Yuhanna 8

217. İsa'nın **öğrencileri havra dışı edildiler.** İsa Şiloah Havuzu'nda doğuştan kör bir adamı iyileştirdi, ama Ferisiler buna karşı çıktılar. **İsa'nın başka koyunları da vardı**. Yuhanna 9-10

218. İsa 70 kadar öğrencisini ikişer ikişer görevlendirdi. Onları, *hastaları iyileştirip kötü ruhları kovacak güçle* donattı; barışı arzulayan insanları bulmaya ve **Tanrı'nın Egemenliği'nin yaklaştığını ilan etmeye** gönderdi. Luka 10

219. İsa, **tüm insanların komşumuz olduğunu** göstermek için İyi Samiriyeli benzetmesini anlattı. Luka 10

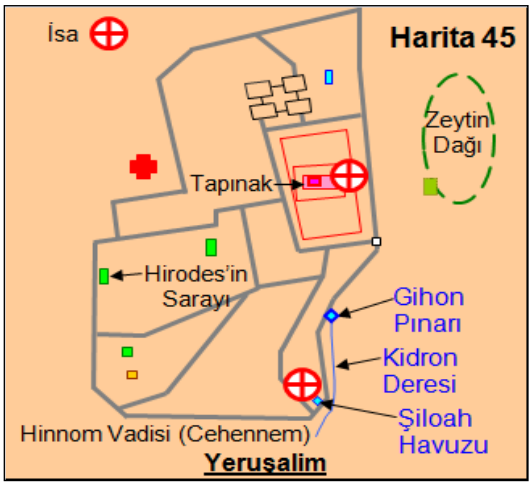

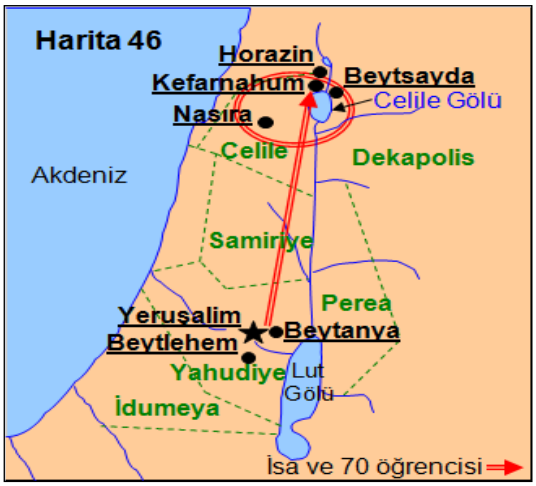

220. **Tanrı dileyen herkese Kutsal Ruhu'nu verir.** Yahudiler ***Yunus'un Belirtisi***'ni göreceklerdir. Luka 11

221. İsa, Tanrı'nın İsrail'in tüm günahlarının cezasını vereceği hakkında uyarıda bulunur. Luka 11

222. İsa **binlerce kişilik bir kalabalığa** Ferisiler'in ikiyüzlü olduklarını söyler. Luka 12

223. Pilatus sunularını sunmakta olan bazı Celililer'i öldürür. *Ulus tehlike altındadır.* Luka 12-13

224. İsa, Şabat Günü hastaları iyileştirdiği için kendisine karşı çıkanları azarlar. Luka 13

225. İsa **Tapınağın Açılışını Anma Bayramı'nı** kutlamak için tapınağa gider ve kendisinin Baba'yla bir olduğunu söyler. Önderlere, ilahlar diye hitap eden Mezmur 82'yi gösterir ve **yaptığı işlerin Tanrı'nın Oğlu olduğunu kanıtladığını** söyleyerek Yahudiler'e kendisini neden taşlamak istediklerini sorar. Yuhanna 10

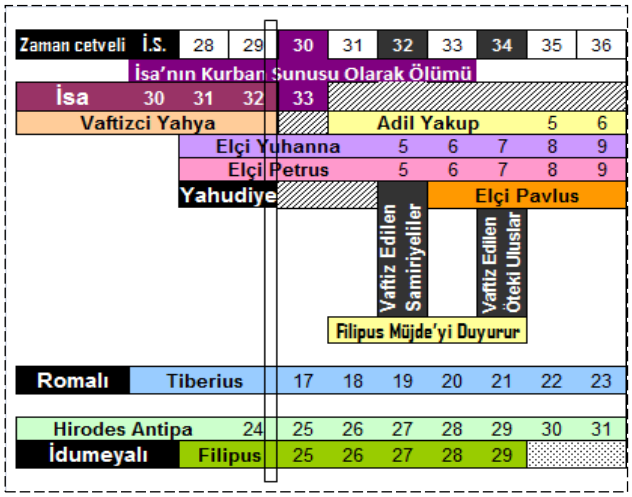

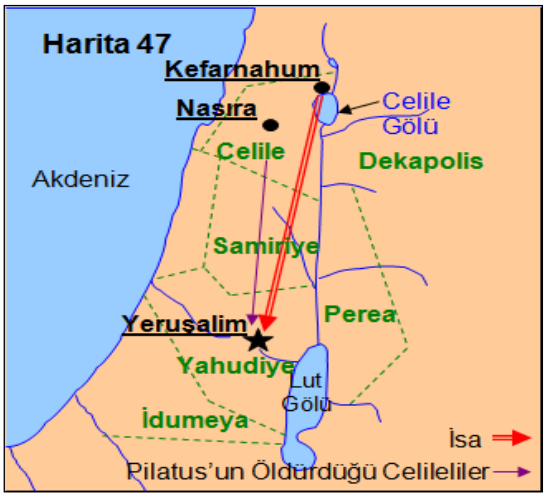

226. İsa vaftiz edildiği bölgeyi ziyaret eder ve birçokları, Vaftizci Yahya'nın İsa hakkında söylediklerinin doğru olduğunu kabul eder. Hirodes İsa'yı öldürmenin yollarını arar. **Luka 13**

227. İsa, Ferisiler'le birlikte yemek yer ve Şabat Günü bir arkadaşlarını iyileştirir. Bu konuda hiçbir şey söyleyemezler. İsa onları, Tanrı'nın başkalarını çağıracağı hakkında uyarır. **Luka 14**

228. Büyük kalabalıklar İsa'nın ardından gider, ancak İsa onları ödemeleri gereken bedeli dikkate almaları konusunda uyarır. **Luka 14-15**

Şeol ve Hades
http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=614&letter=S&search=sheol

229. Parayı seven Ferisiler İsa'nın, zenginliği Tanrı'ya hizmet etmek için kullanmak gerektiği hakkındaki öğretisiyle alay ederler. Bunun üzerine İsa *Dilenci* **Lazar** ile *Zengin Adam* benzetmesini anlatarak Tanrı'nın hayattaki konumumuzu tersine çevirebileceğini açıklar. Musa'nın ve diğer peygamberlerin söylediklerini dikkate almazlarsa, İbrahim'in soyundan olmaları onlara fayda sağlamayacaktır; ***ölüler arasından biri dirilse bile tövbe etmeyeceklerdir.***
Matta 19; Markos 10; Luka 16-17

Yahudiler'in Ölümden Sonraki Yaşam İnançları Hakkında Josephus'un Kaydı
http://www.ccel.org/j/josephus/works/ant-18.htm
Bkz. Bölüm 1, paragraf 2-6

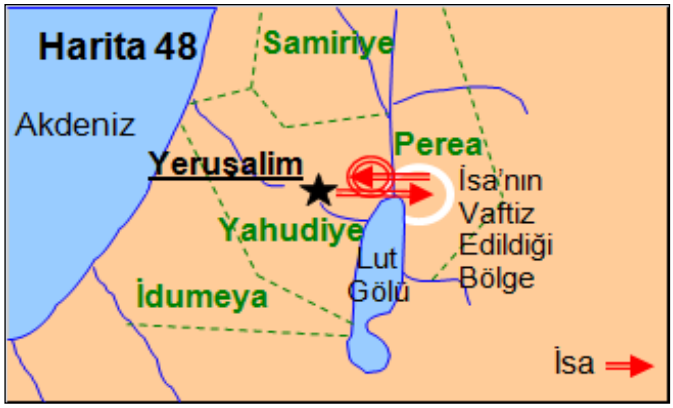

9 (20 Dakika) İsa Mesih'in Yargılanmasını ve Çarmıha Gerilmesini Çevreleyen Olaylar

230. İsa kendisine karşı çıkanların önünde arkadaşı **Lazar**'ı ölümden diriltir, fakat başkâhin tüm ulusun iyiliği için **İsa'nın ölmesi gerektiğini** söyler. Bunun üzerine İsa Efrayim bölgesine çekilir. **Yuhanna 11**

231. İsa öğrencilerine, ***İnsanoğlu'nun insanlar tarafından reddedileceğini, ama geri döneceğini*** söyler. **Luka 17**

232. İsa bir Ferisi ile bir vergi görevlisinin ettiği duaları karşılaştırır. **Matta 19; Markos 10; Luka 18**

233. İsa genç bir yöneticiye, sonsuz yaşama kavuşmak için her şeyini yoksullara verip kendisini takip etmesini söyler. Fakat genç adam bunu yapamaz. İsa, bir devenin iğne deliğinden geçmesinin bile bundan daha kolay olduğunu söyler. **Matta 19-20; Markos 10; Luka 18**

234. İsa Yeruşalim'e doğru yola koyulur. ***Tutuklanıp, hakarete uğrayacağını, kamçılanacağını ve öldürüleceğini ancak 3. gün dirileceğini*** söyleyip öğrencilerini hayrete düşürür. **Matta 20; Markos 10; Luka 18**

235. Salome, oğulları Yakup ile Yuhanna'yı egemenliğinde kayırması için İsa'ya ricada bulunur. Ama İsa onlara, başkalarına egemenlik taslamak yerine "İnsanoğlu" gibi hizmetkâr olmalarını söyler. **Matta 20; Markos 10**

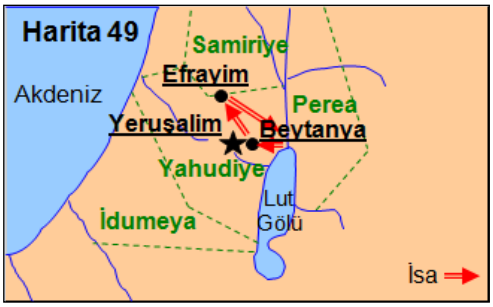

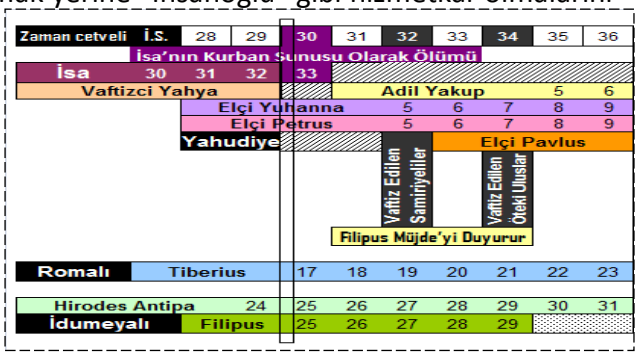

236. İsa, Eriha yakınlarında, egemenliğinin henüz gözle görülmeyeceğini gösterdi. **Matta 20; Markos 10; Luka 18-19**

237. Fısıh Bayramı'ndan **altı** gün önce *başkâhinlerle Ferisiler* İsa'yla birlikte Lazar'ı da öldürmek için plan yaptılar. Çünkü **büyük kalabalıklar Lazar'ı ve İsa'yı görmeye geliyordu**. **Yuhanna 11-12**

238. Fısıh Bayramı'ndan **beş** gün önce ***İsa bir sıpaya binmiş olarak Yeruşalim'e girdi ve Yeruşalim'in başına gelecek olaylar için ağıt yaktı***. Her akşamı 12 öğrencisiyle birlikte Beytanya'da geçirdi ve sabahları Yeruşalim'e geri döndü. **Matta 21; Markos 11; Luka 19; Yuhanna 12**

239. Fısıh Bayramı'ndan **dört** gün önce İsa bir incir ağacını lanetledi ve her gün tapınakta öğretmeye başladı. İsa **"Baba, adını yücelt!"** diye dua etti ve gökten gök gürültüsünü andıran bir sesin **"Adımı yücelttim, yine yücelteceğim"** dediği duyuldu. Yahudiler gerçekleştirdiği bütün belirtilere rağmen İsa'ya iman etmeyeceklerdi. Bununla birlikte Yahudi önderlerden **birçoğu iman ettiler**, fakat bunu açıkça söylemekten korktular. **Markos 11; Yuhanna 12**

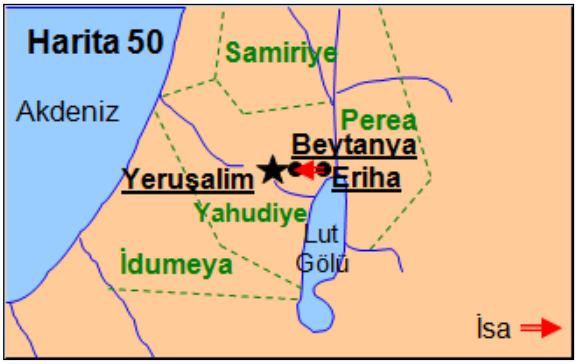

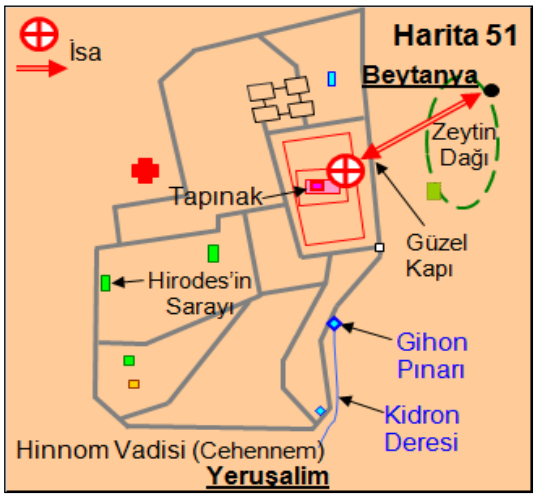

240. Fısıh Bayramı'ndan **üç** gün önce başkâhinler İsa'nın kimin yetkisiyle hareket ettiğini öğrenmek istediler. Ama İsa onlara karşılık olarak Tanrı'nın Vaftizci Yahya'yı gönderip göndermediğini sordu. Başkâhinler cevap vermeyi reddettiler, çünkü halk Yahya'yı peygamber kabul ediyordu ve Yahya da İsa'yı kabul etmişti. **Matta 21-22; Markos 11-12; Luka 20**

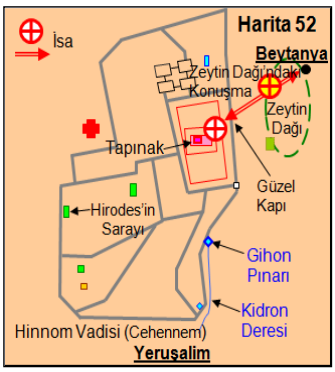

241. Ferisiler ve Sadukiler İsa'yı tuzağa düşürmeye çalışmak için hileli sorular sordular. Ama İsa onlardan, Mezmur 110'a göre, Davut'un Oğlu'nun nasıl Davut'un "Rab"bi olabileceğini açıklamalarını istedi. Bunun üzerine sustular. **Matta 22; Markos 12; Luka 20**

242. İsa **halka yaptığı son konuşmasında** Ferisiler'e ikiyüzlü dedi. **Matta 23; Markos 12; Luka 20**

243. Zeytin Dağı'ndaki konuşma ***İsa tapınaktan ayrılırken tapınağın yıkılacağını söyledi.*** Petrus, Yakup, Yuhanna ve Andreas Zeytin Dağı'nda İsa'ya özel olarak bunun ne zaman gerçekleşeceğini ve **çağın sonunun** yaklaştığının ne gibi belirtilerle kendini belli edeceğini sordular. İsa onları sahte öğretmenlerin gelişi, savaşlar, depremler ve kıtlıkların sıkıntı döneminin sadece başlangıcı olacağı konusunda uyardı. Öğrenciler sıkıntılarla karşılaşacak, kendilerinden nefret edilecekti. Ama **sonun gelişinden önce tüm ulusların Tanrı Egemenliği hakkındaki Müjde'yi duyması gerekiyordu. Tanrı'nın Ruhu**, kralların ve yöneticilerin huzuruna çıkarıldıklarında **öğrencilere yardım edecekti**. Ardından ***İsa onları, kentin kuşatıldığını ve*** **Daniel** ***Peygamber'in önceden bildirdiği gibi yıkıcı iğrenç şeyin Kutsal Yer'e dikildiğini gördüklerinde*** **Yeruşalim'den kaçmaları için uyardı.** ***Çünkü*** **öteki uluslar Yeruşalim'i ve tapınağı yerle bir edeceklerdi,** ***fakat İnsanoğlu yücelik içinde gelecekti.*** İsa onlara, dünya bu uyarıları dikkate almasa da kendilerinin uyanık durmalarını söyledi (*güvenilir ve akıllı köle*). Sadık kalanlar ödüllendirilecek, fakat kötüler cezalandırılacaktır (*zenginliğin peşinden giden hizmetkârlar*). Akılsızca ve hazırlıksız yakalanmamak için akıllı ve hazır beklemeleri gerekmektedir (*10 Kız*). ***İnsanoğlu tüm ulusları yargılamak üzere gelecektir*** (koyunlar ve keçiler). **Matta 24-25; Markos 13; Luka 21**

244. Fısıh Bayramı'ndan **iki** gün önce ***İsa öğrencilere Fısıh Bayramı çarmıha gerileceğini söyler.*** *Yahuda 30 gümüş karşılığında İsa'ya ihanet etmek için anlaşma yapar.* **Matta 26; Markos 14; Luka 22; Yuhanna 12**

245. Fısıh Bayramı'ndan **bir** gün önce Petrus ve Yuhanna son akşam yemeğinin yeneceği evi ve üst kattaki odayı hazırlarlar. **Matta 26; Markos 14; Luka 22**

246. **4. Fısıh** Günbatımında, Üst Kattaki Odada başlar. **Tıpkı Babası'nın kendine verdiği gibi, İsa öğrencilerine egemenliğinde yetkiler verir** ve onların ayaklarını yıkar. **Matta 26; Markos 14; Luka 22; Yuhanna 13**

247. İsa, kendisine ihanet etmek üzere başkâhinlerin yanına gidecek olan Yahuda'nın sofradan kalkmasına izin verir. **Matta 26; Markos 14; Yuhanna 13**

248. İsa öğrencilerine **yeni bir buyruk verir. Öğrenciler birbirlerini, İsa'nın onları sevdiği gibi sevmelidir.** Onlara, ***koyun sürüsü gibi darmadağın olacaklarını ve Petrus'un kendisini inkâr edeceğini*** fakat ***kendisi ölümden dirildikten sonra onlardan önce Celile'ye gideceğini söyler.*** **Matta 26; Markos 14; Luka 13; Yuhanna 13**

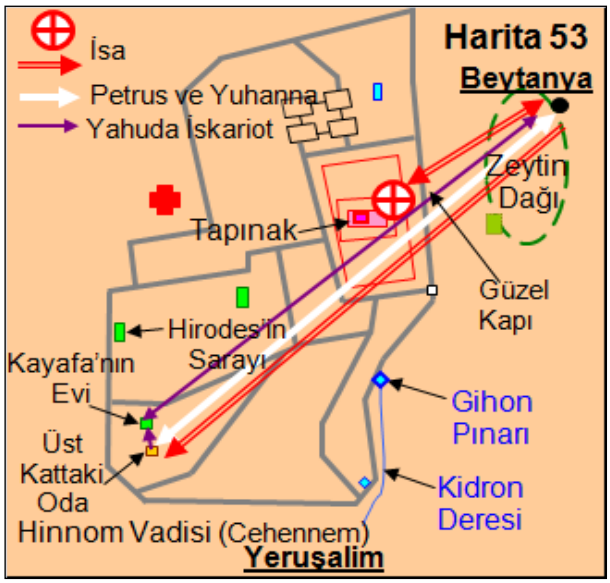

249. İsa öğrencilere paylaşmaları için **ekmek** verir ve bu ekmeğin ***onlar için feda edilen bedeni olduğunu söyler.*** Benzer biçimde bir kâse **şarap** verir ve bunun ***birçoklarının günahlarının bağışlanmasını sağlayacak*** **Yeni Antlaşma** ***için dökülen kanı olduğunu söyler.*** **Matta 26; Markos 14; Luka 22**

250. İsa **onlar için yer hazırlamaya gidecektir. O Yol, Gerçek ve Yaşam'dır. İsa'yı görmek demek, Baba Tanrı'yı görmek demektir.** ***Onlara gerekli her şeyi öğretecek olan Yardımcı'yı, yani Kutsal Ruh'u gönderecektir.*** **Matta 26; Markos 14; Luka 22; Yuhanna 14**

Rab'bin Sofrası (1.Korintliler 10-11; Matta 26)
İsa Mesih'i tekrar gelinceye dek anmak için, O'nun bedenine ve kanına ortak olmak demektir.

251. Getsemani Bahçesi'ne yürürlerken **İsa** kendisinin **Gerçek Asma** olduğunu ve öğrencilerinin meyve vermek için kendisinde kalmaları gerektiğini söyler. İsa onlara tekrar **birbirlerini sevmelerini** buyurur. **Yuhanna 15**

252. İsa onlara, ***kısa süre sonra gideceğini ama yine kısa süre sonra kendisini tekrar gördüklerinde kederlerinin sevince dönüşeceğini*** söyler. Dünyada sıkıntıları olacaktır, ama cesur olmalıdırlar. **Yardımcı, yani Kutsal Ruh, dünyayı günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir.** **Yuhanna 16**

253. Kidron Deresi'ni geçmeden hemen önce, **İsa öğrencileri için dua eder** ve Baba'ya şöyle yakarır: "Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yücelikle şimdi beni yanında yücelt." **Sonsuz yaşam Baba'yı ve Oğul'u tanımak demektir.** ***İsa gelecekte iman edecek olanlar için de dua eder*** ve onların Baba ve Oğul'la bir olmalarını diler. **Yuhanna 17**

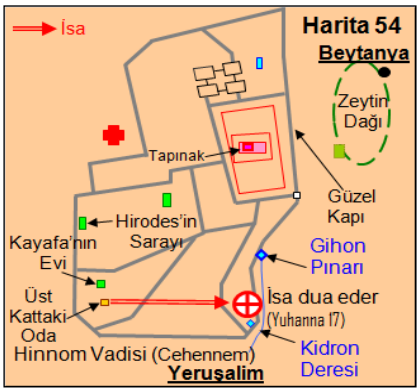

254. İsa Getsemani Bahçesi'nde **kendisinin değil, Baba'nın isteğinin gerçekleşmesi için** dua eder. Ardından *Yahuda, İsa'yı tutuklayacak askerleri oraya getirir.* **Matta 26; Markos 14; Luka 22; Yuhanna 18**

Yahuda İskariot'un Cehennem'de Gömüldüğü Hakeldema Adlı Yer
http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Archaeology/akeldama.html

255. İsa başkâhinler tarafından *Mesih ve güçle gelecek "İnsanoğlu" olduğu* için suçlanır. Yahuda kendini öldürür ve Gehenna denilen yerde *30 gümüşe satın aldığı bir tarlada* gömülür. **Matta 26-27; Markos 14; Luka 22; Yuhanna 18**

256-257. Pilatus ve Hirodes İsa'yı sorgularlar ve *O'nu suçsuz bulurlar*. *Pilatus İsa'yı salıvermek ister, ama* Sezar'a olan bağlılığını sorgulayan Yahudiler'in baskısı yüzünden *çarmıha gerilmesini buyurur.* **Matta 27; Markos 15; Luka 23; Yuhanna 18-19**

İsa'nın Çarmıha Gerilmesi ve Daniel 9. Bölümdeki Peygamberlik Hakkında Julius Africanus'un Kaydı
http://www.ccel.org/ccel/schaff/anf06.v.v.xviii.html

258. İsa *öteki uluslardan olanlar tarafından kamçılanır ve aşağılanır.* Yine de ***Yeruşalim ve kentin başına gelecekler için ağıt yakar.*** Ardından *çarmıha gerilir* ve **3 saat boyunca karanlık çöker.** ***İsa ruhunu Tanrı'ya teslim eder*** *ve ölür.* **Matta 27; Markos 15; Luka 23; Yuhanna 19**

259. Nikodim ve Aramatyalı Yusuf *İsa'yı yeni bir mezara koyarlar*. Yahudiler, öğrencilerinin İsa'nın cesedini çalıp daha önce söylemiş olduğu gibi üçüncü gün dirildiğini iddia etmelerini önlemek için mezarın girişini **mühürleyip kapatırlar ve nöbetçiler koyarlar.** **Matta 27; Markos 15; Luka 23; Yuhanna 19**

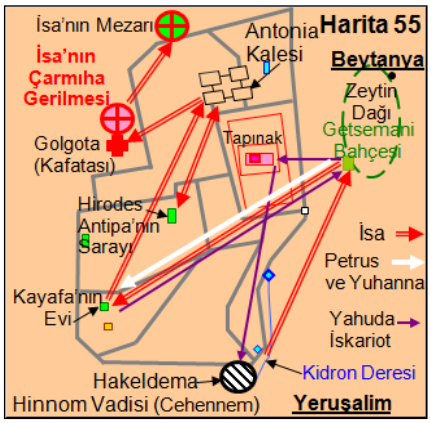

Diriliş ve İsa'nın Göğe Yükselişi

260. *Üçüncü gün* şafak sökmeden önce bir melek mezarın girişini açar ve nöbetçiler korkup kaçarlar. Meryem ile diğer kadınlar boş mezarda meleklerle karşılaşırlar ve koşup Petrus'la Yuhanna'yı çağırırlar. *İsa Mecdelli Meryem'e görünür* ve **öğrencilere Celile'de kendisiyle buluşmalarını söylemesini ister; "Benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin Tanrınız'ın yanına çıkıyorum."** **Matta 28; Markos 16; Luka 24; Yuhanna 20**

İsa Hakkındaki Peygamberlik Bildirilerinden Bazıları (ve gerçekleşmeleri)

1. Mezmur 2 – Tanrı'nın Oğlu olacak (Luka 1)
2. Yaratılış 17 – İbrahim'in soyundan olacak (Galatyalılar 3)
3. Mezmur 132 – Davut'un soyundan olacak (Elçilerin İşleri 13)
4. Daniel 9 – Yeryüzündeki hizmetinin zamanlaması (Luka 2)
5. Yeşaya 7 – Bakireden doğacak (Matta 1; Luka 2)
6. Mika 5 – Beytlehem'de doğacak (Matta 2)
7. Yeremya 31 – Beytlehem'de doğacak çocuklar katledilecek (Matta 2)
8. Hoşea 11 – Mısır'dan çağrılacak (Matta 2)
9. Malaki 3 – Vaftizci Yahya'dan sonra gelecek (Matta 3)
10. Yeşaya 11 – Tanrı'nın Ruhu'yla meshedilecek (Matta 3)
11. Yasa'nın Tekrarı 18 – Musa gibi bir peygamber olacak (Elçilerin İşleri 3)
12. Mezmur 110 – Melkisedek gibi bir kâhin olacak (İbraniler 5)
13. Yeşaya 61 – Halka yönelik hizmetinin doğası (Luka 4)
14. Yeşaya 9 – Celile'de hizmet edecek (Matta 4)
15. Zekeriya 9 – Yeruşalim'e bir eşek üzerinde girecek (Matta 21)
16. Malaki 3 – Hizmeti tapınakla da ilgili olacak (Yuhanna 2)
17. Yeşaya 53 – Yoksul ve sade biri olacak (Markos 6; 1.Petrus 2)
18. Yeşaya 53 – Başkaları uğruna acı çekecek (Matta 20, 27)
19. Yeşaya 53 – Kendisini öldürenler için yakarışta bulunacak (Luka 23)
20. Yeşaya 53-İnsanlar O'nun yaraları sayesinde şifa bulacak (Markos 16)
21. Mezmur 78 – Benzetmeler kullanarak öğretecek (Matta 13)
22. Yeşaya 35 – Mucizeler yapacak (Matta 11; Yuhanna 11)
23. Mezmur 22 – Suçlanacak ve acı çekecek (Romalılar 15; Luka 22)
24. Mezmur 22 – O'nunla alay edip giysilerini bölüşecekler (Matta 27)
25. Mezmur 22 – Çarmıha gerilecek, terk edilecek (Matta 2; Yuhanna 19)
26. Mezmur 69 – İçmesi için kendisine sirke verilecek (Matta 27)
27. Mezmur 2-Yahudiler ve öteki uluslar O'na saldıracak (Elçilerin İşleri 4)
28. Mezmur 118 – Yahudi yöneticiler O'nu reddedecek (Matta 21)
29. Mezmur 41 – Bir arkadaşı tarafından ihanete uğrayacak (Yuhanna 13)
30. Zekeriya 13 – Öğrencileri O'nu terk edecekler (Matta 26)
31. Zekeriya 11 – 30 gümüş karşılığında satılacak (Matta 26)
32. Zekeriya 11 – Parayla bir çömlekçinin tarlası satın alınacak (Matta 27)
33. Yeşaya 42 – Şefkatli ve yumuşak huylu olacak (Matta 12; İbraniler 4)
34. Mezmur 69, Yeşaya 63 – Kardeşleri O'nu reddedecek (Yuhanna 1, 7)
35. Yeşaya 8 – Bir sürçme taşı olacak (Romalılar 9; 1.Petrus 2)
36. Yeşaya 50-53 – Kendisine vurulacak ve kamçılanacak (Yuhanna 19)
37. Yeşaya 53 – Acılara sabırla boyun eğecek (Matta 26-27)
38. Yeşaya 53 – Suçlularla bir sayılacak (Markos 15)
39. Çıkış 12, Mezmur 34 – Hiçbir kemiği kırılmayacak (Yuhanna 19)
40. Zekeriya 12 – Bedeni deşilecek (Yuhanna 19)
41. Yeşaya 53 – Zenginlerin yanına gömülecek (Matta 27)
42. Mezmur 16 – Bedeni çürümeyecek (Elçilerin İşleri 2)
43. Mezmur 16, Yeşaya 26 – Ölümden dirilecek (Luka 24)
44. Mezmur 68 – Göğe yükselecek (Luka 24; Elçilerin İşleri 1)
45. Mezmur 110 – Tanrı'nın sağında oturacak (İbraniler 1)
46. Zekeriya 6 – Göksel bir kâhin olacak (Romalılar 8)
47. Yeşaya 28 – Kilisenin köşe taşı (1.Petrus 2)
48. Mezmur 2 – Siyon'da egemenlik sürecek (Luka 1; Yuhanna 18)
49. Yeşaya 11 – Öteki uluslar O'nun ardından gidecek (Elçilerin İşleri 10)
50. Mezmur 45 – Adil bir yönetici (Yuhanna 5; Vahiy 19)
51. Mezmur 72, Daniel 7 – Tüm uluslara hükmedecek (Filipililer 2)
52. Yeşaya 9, Daniel 7 – Egemenliği sonsuza dek sürecek (Luka 1)

261. *İsa* Emmaus yolunda *iki öğrencisine* göründü ve **peygamberlik sözlerini açıkladı.** Ardından *Petrus'a göründü ve havarilerle yemek yedi.* *8 gün sonra* Tomas İsa'ya, "Rabbim ve Tanrım!" dedi. **Markos 16; Luka 24; Yuhanna 20**

Adonay (Kyrios) Rab Anlamına Gelir
http://www.newadvent.org/cathen/01146a.htm

262. İsa öğrencilerinin *Celile'de çok büyük miktarda balık yakalamasını sağladı.* Petrus'a **koyunlarımı otlat** dedi. Sonra Celile'de bir tepede *500 öğrencisiyle buluştu* ve onlara şu buyruğu verdi: **"Bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin; size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin."** *İsa dünyanın sonuna dek onlarla birlikte olacağını vaat etti*. *Belirtiler ve mucizeler devam edecek*. **Matta 28; Markos 16; Yuhanna 21**

263. *İsa öğrencilerine, kardeşi Yakup'a ve diğerlerine* **40 gün** *boyunca görünmeye devam etti.* **Kutsal Ruh'la vaftiz edilip** *güç alıncaya* dek Yeruşalim'de kalmalarını söyledi. **Luka 21; Elçilerin İşleri 1**

264. İsa *Zeytin Dağı'nda göğe yükseldi*. İki melek ***O'nun aynı şekilde geri geleceğini*** söyledi. Havariler tapınakta büyük bir coşkuyla sürekli olarak Tanrı'yı övdüler. **Markos 16; Luka 24; Elçilerin İşleri 1**

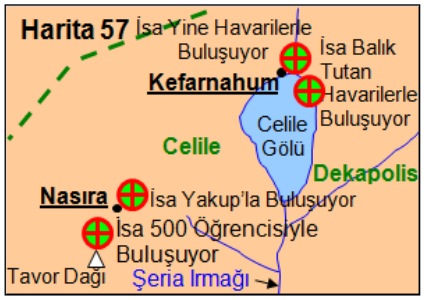

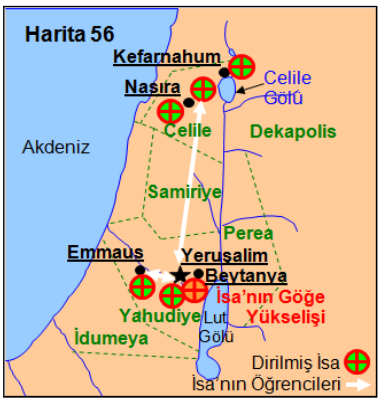

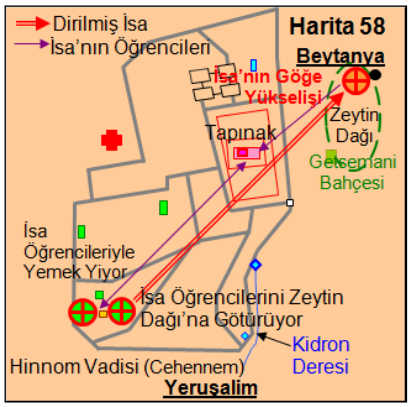

10 (15 Dakika) Elçilerin İlk İşleri

265. On gün sonra *Kutsal Ruh 120 öğrencinin üzerine indi. Öğrenciler Pentikost Bayramı'nı kutlamak için* **Roma İmparatorluğu'nun her yanından ve ötesinden** Yeruşalim'e gelen insanlara *dillerle konuştular* ve **3,000 kişi vaftiz oldu.** İmanlılar **tapınakta her gün bir araya geldiler** ve **sayıca büyüdüler.** **Elçilerin İşleri 1-2**

266. Kâhinler İsa'nın adına karşı çıktılar, fakat Petrus ve Yuhanna *tapınakta doğuştan kötürüm olan bir adamı iyileştirdiler ve göğün altında insanları kurtarabilecek başka hiçbir ad olmadığını ilan ettiler.* **Elçilerin İşleri 3-4**

267. Öğrenciler her şeyi aralarında paylaşıyor **ve imanlılar topluluğuna sürekli yeni insanlar katılıyor.** *Çevredeki kasabalardan hastalar getirilip Petrus'un gölgesi üzerlerine düşsün ve şifa bulsunlar diye caddelere çıkartılıyor.* **Elçilerin İşleri 4-5**

Pavlus'un İ.S. 63'te Naklettiği Öğretiler (I.Timoteos 3:16)
"Kuşkusuz Tanrı yolunun sırrı büyüktür. O, bedende göründü, Ruh'ça doğrulandı, meleklerce görüldü, uluslara tanıtıldı, dünyada O'na iman edildi, yücelik içinde yukarı alındı."

Lucian'ın Hıristiyanlarla Alay Edişi
http://www.sacred-texts.com/cla/luc/wl4/wl420.htm
Bkz. Paragraf 11-13

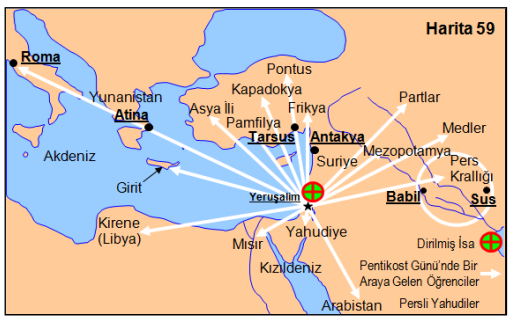

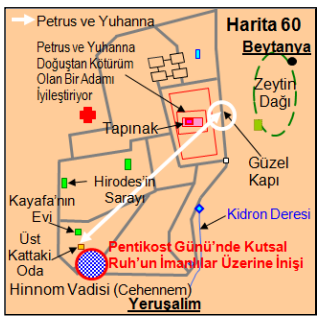

Pavlus'un İ.S. 55'te Naklettiği Öğretiler (I.Korintliler 11:23-26)
"Size ilettiğimi ben Rab'den öğrendim. Ele verildiği gece Rab İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve şöyle dedi: 'Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın.' Aynı biçimde yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: 'Bu kâse kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. Her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın.' Bu ekmeği her yediğinizde ve bu kâseden her içtiğinizde, Rab'bin gelişine dek Rab'bin ölümünü ilan etmiş olursunuz."

Pavlus'un İ.S. 63'te Naklettiği Öğretiler (2.Timoteos 2:8-13)
"Yaydığım Müjde'de açıklandığı gibi, Davut'un soyundan olup ölümden dirilmiş olan İsa Mesih'i anımsa. Bu Müjde uğruna bir suçlu gibi zincire vurulmaya kadar varan sıkıntılara katlanıyorum. Ama Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir. Bunun içindir ki, seçilmişler uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısıra Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşsunlar. Şu güvenilir bir sözdür: 'O'nunla birlikte öldüysek, O'nunla birlikte yaşayacağız. Dayanırsak, O'nunla birlikte egemenlik süreceğiz. O'nu inkâr edersek, O da bizi inkâr edecek. Biz sadık kalmasak da, O sadık kalacak. Çünkü kendi özüne aykırı davranamaz.'"

Pavlus'un İ.S. 55'te Naklettiği Öğretiler (I.Korintliler 15:1-8)
"Şimdi, kardeşler, size bildirdiğim, sizin de kabul edip bağlı kaldığınız Müjde'yi anımsatmak istiyorum. Size müjdelediğim söze sımsıkı sarılırsanız, onun aracılığıyla kurtulursunuz. Yoksa boşuna iman etmiş olursunuz. Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim: Kutsal Yazılar uyarınca Mesih günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve Kutsal Yazılar uyarınca üçüncü gün ölümden dirildi. Kefas'a (Petrus), sonra Onikiler'e (Havariler) göründü. Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe (öğrenciler) aynı anda göründü. Bunların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere, son olarak zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da göründü."

Pavlus'un İ.S. 48'deki Uyarısı (Galatyalılar 1:6-12)
"Sizi Mesih'in lütfuyla çağıranı bırakıp değişik bir müjdeye böylesine çarçabuk dönmenize şaşıyorum. Gerçekte başka bir müjde yoktur. Ancak aklınızı karıştırıp Mesih'in Müjdesi'ni çarpıtmak isteyenler vardır. İster biz, ister gökten bir melek size bildirdiğimize ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona! Daha önce söylediğimizi şimdi yine söylüyorum: Bir kimse size kabul ettiğinize ters düşen bir müjde bildirirse, ona lanet olsun! Şimdi ben insanların onayını mı, Tanrı'nın onayını mı arıyorum? Yoksa insanları mı hoşnut etmeye çalışıyorum? Eğer hâlâ insanları hoşnut etmek isteseydim, Mesih'in kulu olmazdım. Kardeşlerim, yaydığım Müjde'nin insandan kaynaklanmadığını bilmenizi istiyorum. Çünkü ben onu insandan almadım, kimseden de öğrenmedim. Bunu bana İsa Mesih vahiy yoluyla açıkladı."

268. Başkâhinler elçileri durdurmaya çalışırlar, fakat Gamaliel onlara Tanrı'yla mücadele edemeyeceklerini söyler. Elçiler **her gün durmadan tapınakta öğretmeye devam ederler.** Elçilerin İşleri 5

269. İstefanos Kilikya'dan gelen Yahudiler'le İsa hakkında giriştiği tartışmayı kazanır ve onlar tarafından öldürülür. Pavlus İstefanos'un öldürülmesini izleyerek onayladığını gösterir. Elçilerin İşleri 6-7, 21-23

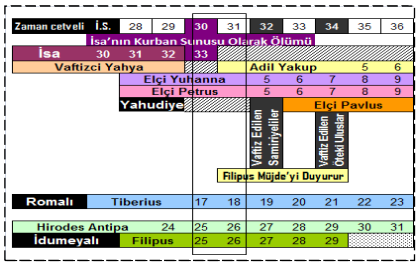

270. Öğrencilere korkunç bir zulüm uygulanmaya başlar. Filipus **Samiriyeliler'i** ve Etiyopyalı bir memuru vaftiz eder. Samiriyeliler Petrus ve Yuhanna tarafından *Kutsal Ruh'la vaftiz edilirler*. Elçilerin İşleri 8

271. İsa Pavlus'a görünür, onu imanlılara zulüm uygulayan birinden bir öğrenciye dönüştürür ve **öteki uluslara Müjde'yi duyurmaya** gönderir. Elçilerin İşleri 9, 26; Galatyalılar 1

Pavlus'un İ.S. 60'ta Naklettiği Öğretiler (Filipililer 2:5-11)
"Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sımsıkı sarılacak bir hak saymadı. Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana bıraktı. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. Bunun için de Tanrı O'nu pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı. Öyle ki, İsa'nın adı anıldığında gökteki, yerdeki ve yer altındakilerin hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin."

Pavlus'un İ.S. 56'da Naklettiği Öğretiler (Romalılar 10:8-10)
"Ne deniyor? 'Tanrı sözü sana yakındır, ağzında ve yüreğindedir.' İşte duyurduğumuz iman sözü budur. İsa'nın Rab olduğunu ağzınla açıkça söyler ve Tanrı'nın O'nu ölümden dirilttiğine yürekten iman edersen, kurtulacaksın. Çünkü insan yürekten iman ederek aklanır, imanını ağzıyla açıklayarak kurtulur."

Yuhanna'nın İ.S. 97'de Naklettiği Öğretiler (I.Yuhanna 4:2)
"İsa Mesih'in beden alıp dünyaya geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhu'nu bununla tanıyacaksınız."

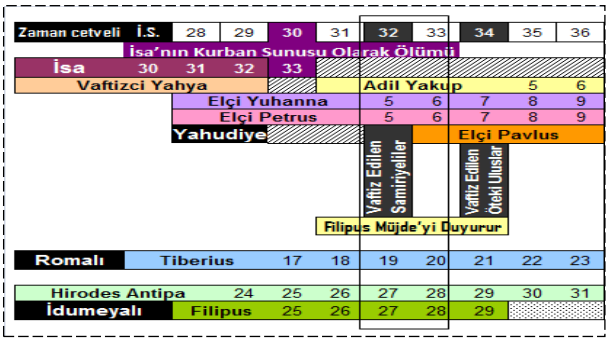

272. Pavlus, 3 yıl sonra Yeruşalim'de elçilerle birlikte hizmet etmeye başlar. Bundan sonra tapınakta **İsa, Tarsus'a kaçması için Pavlus'a uyarıda bulunur**. Kornelius **Filipus** Sezariyesi'nde İsa'ya iman eder. Petrus *Kutsal Ruh'la vaftiz olup dillerle konuşan* **öteki uluslardan imanlıları vaftiz eder.** Elçilerin İşleri 9-10, 22

273. Ferisi öğrenciler **öteki uluslardan iman edenlerin sünnet edilmelerini ister.** Kıbrıslı ve Kireneli öğrenciler, imanlıların ilk olarak **Hıristiyan** adıyla anıldığı **Antakya'da** birçok Grek'in iman etmesini sağlar. Barnaba, oradaki topluluğa önderlik etmesi için Pavlus'u Antakya'ya getirir. *Pavlus üçüncü göğe götürülür, görümler, vahiyler ve dille anlatılamaz sözler alır.* Elçilerin İşleri 11; 2.Korintliler 12

274. Matta (Yahudiler'e bildirilen yerine gelmiş peygamberlik sözleri) Tanrı'nın Meryem'den önce kullandığı kadınları kaydeder ve *İsa'nın Beytlehem'de doğduğunu*, Nasıra'ya nasıl geldiğini anlatır. **Vaftizci Yahya İsa'yı kabul eder.** Matta **Dağdaki Vaaz'ı** nakleder ve *hastaların iyileştirilmesiyle cinlerin kovulmasını* ve 12 havariyi anlatır. **İsa Şabat Günü'nün efendisidir** ve **diriliş aracılığıyla gösterdiği** ***Yunus'un belirtisi*** **yetkisini kanıtlar. İsa'nın gücü ve görünümünün değişmesinde Tanrı'nın Egemenliği** görülür. ***İsa Zeytin Dağı'nda yaptığı konuşmayla*** **Yahudiler'i Yeruşalim'in üzerine gelecek yıkımdan kaçmaları için uyarır.** *İsa'nın yargılanması, ölümü, mezara konması ve dirilişi* **ile tüm uluslara yönelik Büyük Buyruk kaydedilir.**

Roma İmparatoru Neron'un Hıristiyanlar'a Yaptığı Zulümler Hakkında Suetonius'un Kaydı
http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Suetonius/12Caesars/Nero*.html
Bkz. Paragraf 16

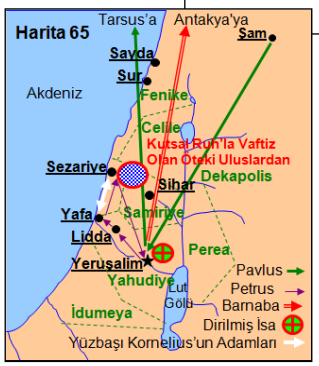

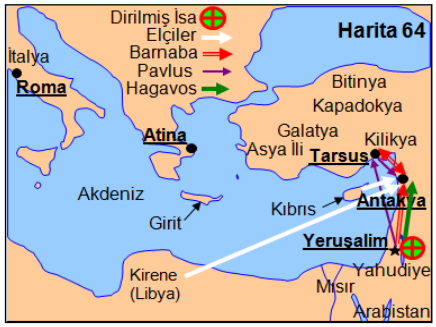

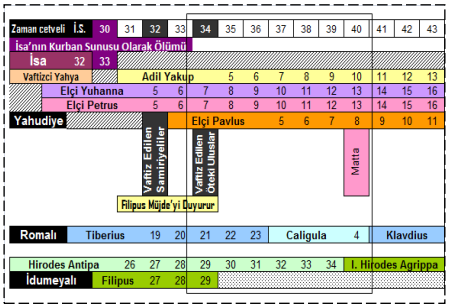

275. **Hirodes Yakup'u öldürtür** ve Yahudiler'i memnun etmek için Petrus'u da öldürmeyi planlar. Ama bir melek Petrus'u serbest bırakır ve Tanrı Hirodes'i öldürür. *Kutsal Ruh Pavlus ile Barnaba'yı özel bir göreve atar.* Elçilerin İşleri 12-1

Pavlus'un İlk Müjdeleme Yolculuğu

276. Pavlus, Barnaba ve Yuhanna Markos, Müjde'yi bütün **Kıbrıs'ta** duyururlar. Vali Sergius iman eder. Kendileri bunun ardından denize açılıp Perge'ye giderler, ama Yuhanna Markos Yeruşalim'e döner. Elçilerin İşleri 4, 13

Tanrı'nın Gözünde Makbul Dindarlık (Yakup 1)
Tanrı'nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çeken öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.

277. Pisidya Antakyası'nda öteki uluslardan birçok kişi iman eder, ancak Yahudiler Müjde'ye karşı direnirler. Elçilerin İşleri 13-14

278. Konya'da birçok kişi iman eder, ama Yahudiler Pavlus'u döverler. Galatyalılar Pavlus'un yaralarını iyileştirirler. Listra ve Derbe'de birçok kişi iman eder. Pavlus *tüm uluslardan insanların iman ettiklerini* bildirmek üzere geri döner. Elçilerin İşleri 14; Galatyalılar 4

279. Yakup'un Mektubu (12 Oymaktan *Yahudi öğrencilere*)
Sıkıntılara ve denenmelere dayanın ve imanla dua edin. **Tanrı bilgelik verir.** Yoksullarla zenginlere eşit muamele gösterin. **İmanı hayata geçirmek, iyi işlerin ortaya çıkmasını sağlar.** Kötü sözler söylemek cehenneme götürür, ama **Tanrı'nın bilgeliği esenlik getirir**. Bütün tasarılarımız Tanrı'nın elindedir. *İmanla edilen dua güç ve ve şifa sağlar.*

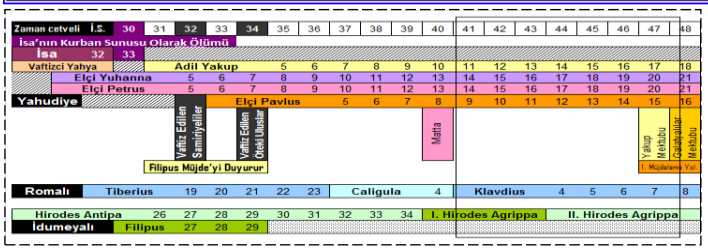

280. Pavlus, Barnaba ve Titus sünnet konusundaki anlaşmazlığı çözmek için Yeruşalim'e giderler ve öteki uluslardan olan öğrencilere fuhuştan ve Yahudiler'i öfkelendirmemek için putlara sunulan kurbanların etini yemekten, kandan ve boğularak öldürülen hayvanların etini yemekten kaçınmaları gerektiğini bildiren **Elçilerin Mektubu'nu** hazırladılar. **Elçilerin İşleri 15; Galatyalılar 2**

11 (20 Dakika) Pavlus'un İkinci Müjdeleme Yolculuğu

281. Pavlus'un Galatyalılar'a Mektubu (Sünnet yanlılarının yanlış öğretileri üzerine yazılmıştır) **Tanrı'nın lütfuna ek olarak koşullar getirmeye çalışanları dinlemeyin. Sadece tek bir Müjde vardır ve İsa onu bizzat Pavlus'a bildirmiştir.** Pavlus ve Barnaba bile elçilerle sünnet konusunda uzlaşmaya varmıştır, ama Pavlus Antakya'da Petrus'u ve ayrıca Barnaba'yı azarlamak zorunda kalmıştır. **Kurtuluş sadece imanla gelir. Kurtuluşu sağlayan Kutsal Yasa'yı izlemek değil, iman yolunu izlemektir.** Yasa köle eder, ama **Kutsal Ruh'la gelen yaşam, günahtan gerçek özgürlüğü getirir. Tanrı'nın Ruhu'nun** sizde işlemesine izin verir.

Ruh'un Meyvesi (Galatyalılar 5)

1. Sevgi	4. Sabır	7. Bağlılık
2. Sevinç	5. Şefkat	8. Yumuşak huyluluk
3. Esenlik	6. İyilik	9. Özdenetim

282. Barnaba ve Yuhanna Markos Kıbrıs'a giderler. Pavlus ve Silas Elçiler'in Mektubu'nu yanlarına alıp ilk yolculuk sırasında gittikleri kentlerde bulunan öğrencileri ziyaret ederler. Timoteos onlara katılır ve Pavlus Yahudiler'i kızdırmamak için onu sünnet eder. Luka da onlara katılır ve Tanrı onları Makedonya'ya gönderir.

Elçilerin İşleri 15-16

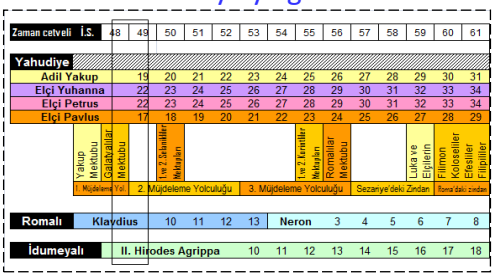

61

283. Lidya ve diğerleri Filipi'de iman ederler. Pavlus kırbaçlanır ve zindana atılır, ama mucizevî biçimde serbest kalır. Zindancı *iman eder ve İsa Mesih'in Rab olduğunu kabul eder; tüm ailesiyle birlikte vaftiz olur.* **Elçilerin İşleri 16; Filipililer 4**

Hıristiyan İnancında Vaftiz (1.Petrus 3; Matta 28; Elçilerin İşleri 16)
Kişinin, İsa Mesih'in dirilişiyle sağlanan temiz vicdanla kendini Tanrı'ya sunmasıdır.

284. Birçok Yahudi ve öteki ulustan insan Selanik ve Veriya'da iman ediyor. **Elçilerin İşleri 17; 1.Selanikliler 2**

285. Pavlus Atina'daki filozoflara, **O'nda yaşayıp hareket ettiğimiz Tanrı'nın, gönderdiği ve ölümden dirilttiği Kişi aracılığıyla bizi aydınlatıp yargılayacağını açıkladı.** **Elçilerin İşleri 17**

Roma İmparatoru Klavdius'un Yahudiler'i Roma'dan Kovması Hakkında Suetonius'un Kaydı
http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Suetonius/12Caesars/Claudius*.html
Bkz. Paragraf 25

286. Pavlus Korint'te, Roma'dan kovulmuş olan Akvila ile Priskilla'yı buldu. ***İsa Pavlus'a orada çok sayıda kişinin iman edeceğini söyledi.*** Böylece Pavlus orada **1,5 yıl** kaldı. **Elçilerin İşleri 18; 1.Korintliler 1, 9; 2.Korintliler 11**

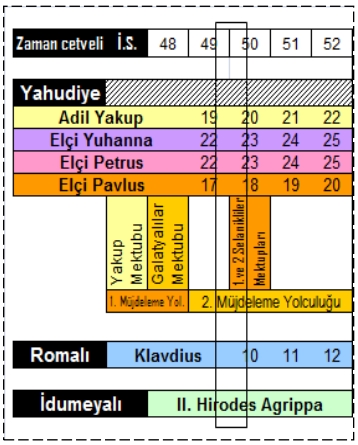

62

287. Pavlus'un Selanikliler'e 1.Mektubu (Baskılara Dayanın) **Selanikliler, Pavlus'un Tanrı sözü olarak kendilerine bildirdiği her şeyi kabul ettiler. *Rab'bin gelişinde Mesih'e ait ölüler dirilip yaşamakta olanlarla buluşacak ve İsa'yı karşılamak üzere göğe alınacaklar; bundan sonra sonsuza dek Rab'le birlikte olacaklar. Rab'bin günü hiç beklenmedik bir anda, insanlar "Her şey güvenlik ve esenlik içinde" dedikleri bir anda gelecek ve yıkım getirecek.* Ruh'un ateşini söndürmeyin.**

288. Korint'te birçok kişi iman edip İsa'nın öğrencisi oldu, ama Yahudiler halkı kışkırtıp Pavlus'a karşı bir ayaklanma başlattılar. **Elçilerin İşleri 18**

289. Pavlus'un Selanikliler'e 2.Mektubu (İsa'nın gelişi hakkında yanılgılar) ***İsa yeryüzüne döndüğünde her şeyi düzene koyacak.* Rab'bin Günü'nün zaten gelmiş olduğunu iddia eden sahte peygamberlere inanmayın. *İmandan dönüş başlayacak ve Tanrı'nın Tapınağı'nda oturacak Yasa Tanımaz Adam ortaya çıkıp kendini Tanrı ilan edecek. Ardından bu adamı şimdilik engelleyen güç ortadan kalkacak. Bu adam Şeytan'ın etkinliğiyle mucizeler ve yanıltıcı belirtiler gösterecek. Tanrı kötülükten hoşlananların üzerine yalana inanmaları için yanıltıcı bir güç gönderecek.***

290. Akvila ve Priskilla Efes'te kalır. Pavlus Yeruşalim'e ve Antakya'ya döner. **Elçilerin İşleri 18**

291. Akvila ve Priskilla, Korint'te Müjde'yi savunan Apollos'a öğretmenlik yaptılar. **Elçilerin İşleri 18**

Pavlus'un Üçüncü Müjdeleme Yolculuğu

292. Pavlus Efes'e döner ve *dillerle konuşan 12 öğrenciyi Kutsal Ruh'la vaftiz eder.* Pavlus **2 yıl** boyunca Tiranus'un dershanesinde Asya İli'ndeki herkese Müjde'yi öğretir. **Elçilerin İşleri 18-19**

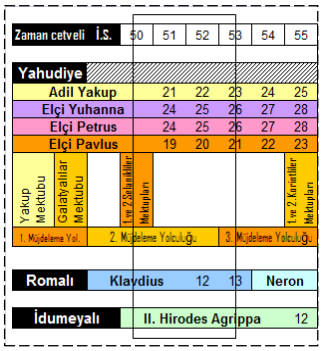

293. Rab İsa'nın adıyla kötü ruhları kovmaya çalışan Yahudiler cinler tarafından alt edilir. Öğrenciler büyücülükle ilgili kitapları yakar. **Elçilerin İşleri 19**

294. Pavlus Korint'i ziyaret eder ve Efes'ten mektup yazar. **Elçilerin İşleri 19; 1.Korintliler 1, 4, 5, 7, 16; 2.Korintliler 13, 16; Romalılar 16**

295. Pavlus'un Korintliler'e 1.Mektubu (Sorunlar hakkında 2. mektup) **Herkes bir olmalıdır. Sade ve içten imanı sürdürün,** felsefe yerine **Tanrı'nın Ruhu'na güvenin. Üvey annesiyle birlikte olan bir adamı aranızdan kovun ve ahlaksızlığın yayılmasını engelleyin. Aranızdaki anlaşmazlıkları mahkemeye çıkmadan çözün.** Evlilik cinsellik için yararlıdır, ama bekâr kalmanın yararı vardır. **Kendi özgürlüğünüzü öne sürüp başkalarının vicdanını zedelemeyin. Rab'bin Sofrası'nın kutsal olduğunu anlayın.** *Tanrı'nın **Kutsal Ruhu** herkesin bir beden içinde birlik ve uyum içinde işlev görmesi için herkese ruhsal **armağanlar** bahşeder. Ama* **her şey sevgiyle yapılmadığı takdirde bütün armağanlar yararsızdır.** *Tanrı'nın bütün armağanlarını isteyin, ama özellikle diğerlerine fayda sağlayan armağanları isteyin ve bunları herkesin yararı için toplantılarınızda kullanın.* **Dirilişi inkâr eden şüphecileri reddedin. Mesih dirilmemişse, imanımız boştur. *Mesih geri dönünce dirilip çürümez bedenlere kavuşacağız. Mesih egemenliği Baba Tanrı'ya teslim edince son gelecek ve ölüm yenilecek.***

296. Kuyumcu Dimitrios Artemis Tapınağı'ndan sağladığı kazançtan yoksun kaldığı için Efes'te bir ayaklanma başlatır. Pavlus öldürüleceklerini düşündüğü bir anda Tanrı onları kurtarır. Korint'teki öğrencilerin mektubunu nasıl karşıladıklarını öğrenmek için Makedonya'da Titus'la bir araya gelir. Oradaki Yahudiler'in kendisini kötülediğini öğrenir. **Elçilerin İşleri 19-20; 2.Korintliler 1, 2, 7, 8, 12, 15**

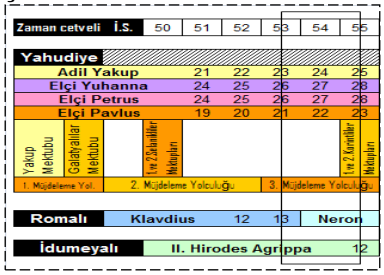

Ruhsal Armağanlar (1.Korintliler 12-14)

1. Bilgece Konuşma
2. Bilgi İletme
3. Ruh aracılığıyla İman
4. Hastaları İyileştirme
5. Mucize Yapma Olanakları
6. Peygamberlik
7. Ruhları Ayırt Etme
8. Dillerle Konuşma
9. Dilleri Çevirme

297. Pavlus'un Korintliler'e 2. Mektubu (Teşvik) **Üvey annesiyle birlikte olduğu için aranızdan uzaklaştırdığınız adamı, tövbe ettiği için bağışlayın ve artık ona yardım edin.** Kutsal Yasa'dan farklı olarak, **İsa'nın bildirisini taşımak büyük sorumluluk ister. Çünkü artık doğrudan Tanrı'ya hesap veririz.** Titus'un bağış toplamasına yardımcı olun. Pavlus kendisini küçümseyen Yahudi ziyaretçilerin gururu konusunda uyarılarda bulunur. **Pavlus'un elçiliğini kanıtlayan önemli delilleri vardır. Ama kendi gücüne güvenmek yerine, güçsüzlüklerinde bile Tanrı'nın gücüne dayanır.** Pavlus bu konuyla Korint'e gittiğinde ilgilenecektir.

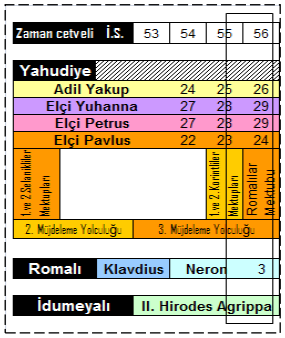

298. Pavlus üç aylığına Korint'e gider. **Elçilerin İşleri 20, 22; 2.Korintliler 10-11; Romalılar 15**

299. Pavlus'un Romalılar'a Mektubu (Tanrı'ya İman) **Tanrı kendisine iman edenlere yaşam verir. Ama karanlık ve kötülük, gerçeğe engel olmaktan ve Tanrı'yı görmezlikten kaynaklanır; halbuki Tanrı'nın görünmez nitelikleri, yarattıkları aracılığıyla açıkça görülmektedir. Bütün insanlar aynı biçimde günahın boyunduruğu altındadır. İsa Tanrı'nın sağladığı tek kurtuluş yoludur. İman etmemiz gerekir. Günaha hizmet etmek bize ancak ölüm getirir.** *Ama Tanrı İsa aracılığıyla bizlere sonsuz yaşam armağanını vermiştir.* **İçimizdeki Tanrı Ruhu bize günaha galip gelme gücünü verir.** *İsrail önceden bildirildiği gibi tökezlemiştir, ama Tanrı bu durum aracılığıyla Yahudiler'i ve öteki ulusları İsa'da birleştirmiştir.*

Tanrı İsa Mesih Aracılığıyla Sonsuz Yaşam Verir

(Romalılar 3): Herkes günah işler ve Tanrı'nın buyruklarını çiğner
(Romalılar 6): Günah hepimize ölüm getirir
(Romalılar 6): Yaşam, Tanrı'nın İsa Mesih aracılığıyla verdiği armağandır
(Romalılar 5): Sadece İsa Mesih bizi Tanrı katında aklayabilir
(Romalılar 10): İsa Mesih'e iman etmeli ve bu imanımızı ikrar etmeliyiz
(Romalılar 5): Tanrı'yla ancak İsa Mesih sayesinde barışabiliriz
(Romalılar 8): Mesih'e ait olanlara hiçbir mahkûmiyet yoktur
(Romalılar 8): Tanrı'nın Mesih'teki sevgisinden bizi hiçbir şey ayıramaz
(Efesliler 2): Tanrı bizi yaptığımız iyi işlere dayanarak değil, imanla ve lütufla kurtarır. Öyle ki Tanrı'yla birlikte iyi olanı yapalım.

300. Pavlus ve Luka Yahudiler'in kurduğu bir pusudan kurtulmak için Filipi'ye gider. Fısıh Bayramı'nın ardından denize açılıp Troas'a giderler. Pavlus orada düşüp ölen Eftihos adında birini ölümden diriltir. Kutsal Ruh Pavlus'u tehlike konusunda uyarır. Pavlus Efes'teki ihtiyarlara, öğrencileri sapkın öğreti yayanlardan korumalarını söyler. **Elçilerin İşleri 20-21**

Pavlus'un Roma'daki İlk Tutukluluğu

301. Hagavos, Pavlus'u Filipus'un evinde, yaklaşan tehlike konusunda uyarır. Pavlus tapınakta kurban sunacak birilerine yardım ederken haksız yere tutuklanır ve Yahudiler tarafından Romalılar'ın elinden kurtarılır. **Elçilerin İşleri 21-22**

302. İsa Pavlus'a, Roma'da kendisine tanıklık etmesi gerektiğini söyler. Romalılar Pavlus'u Yahudiler'in düzenlediği bir suikasttan korumak için Sezariye'ye götürürler. **Elçilerin İşleri 22-23**

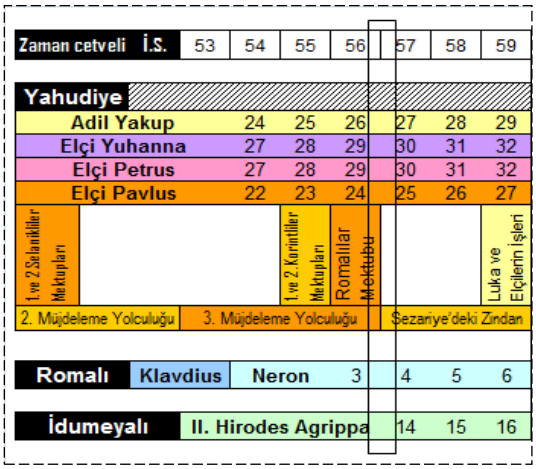

303. Vali Feliks kendisinden rüşvet beklerken, Pavlus Sezariye'de **2 yıl** hapiste kalır. **Elçilerin İşleri 24**

304. Vali Festus Pavlus'u Yahudiler'e teslim etmek ister ve bunun için Roma'ya başvurur. **Elçilerin İşleri 25-26**

305. Pavlus Roma'ya giderken bir gemi kazası geçirir ve orada **2 yıl** hapiste kalır. **Elçilerin İşleri 27-28**

306. Luka (Pavlus'un Roma'daki Savunmasının 1. Bölümü) Bu, İsa'nın soyağacı, Vaftizci Yahya'yla olan ilişkisi, *peygamberlik sözlerini yerine getiren hizmeti, yetkisi ve yaşam değiştiren bildirisi* hakkında **güvenilir bir kayıttır. Bir yüzbaşı iman etmiştir.** *İsa hastaları iyileştirir, cinleri kovar ve Yahudiler'le öteki uluslardan insanları ölümden diriltir.* Havarilerini seçmiştir. *5,000 kişiyi mucizevi biçimde doyurmuş ve görünümü değişip yüceliğe bürünmüştür.* **Bütün insanlar komşumuzdur. Sezar'ın hakkı Sezar'a, Tanrı'nın hakkı Tanrı'ya verilmelidir. *İsa* Yeruşalim'in uğrayacağı yıkımı *önceden bildirmiştir.* Pilatus İsa hakkındaki suçlamaları reddetmiş, ama buna rağmen O'nu çarmıha germiştir.** İsa *ölümden dirilmiş,* **göğe yükselmiş** *ve Kutsal Ruh'u göndermiştir.*

307. Elçilerin İşleri (Pavlus'un Roma'daki Savunmasının 2. Bölümü) Luka anlatımına kaldığı yerden **devam eder. Yeruşalim'deki imanlıların sayıca büyümesi anlatılır** ve İsa'nın öğrencilerine uygulanan zulüm ile öğrencilerin dört yana dağılması etrafında gelişen olaylar anlatılır. **Tanrı Yahudi olmayan ulusları elçileri olarak çağırmış** ve **elçilerini imparatorluğun her yanına göndermiştir.** Pavlus'un tutuklanması anlatılır. **Pavlus artık Roma'da yargılanmayı beklemektedir.**

Zaman cetveli İ.S.	53	54	55	56	57	58	59	60	61
Yahudiye									
Adil Yakup	24	25	26	27	28	29	30	31	
Elçi Yuhanna	27	28	29	30	31	32	33	34	
Elçi Petrus	27	28	29	30	31	32	33	34	
Elçi Pavlus	22	23	24	25	26	27	28	29	
1. ve 2. Selanikliler Mektupları			1. ve 2. Korintliler Mektupları	Romalılar Mektubu			Luka ve Elçilerin İşleri	Filimon	Koloseliler Efesliler Filipililer
2. Müjdeleme Yolculuğu			3. Müjdeleme Yolculuğu		Sezariye'deki Zindan			Roma'daki zindan	
Romalı	Klavdius	Neron	3	4	5	6	7	8	
İdumeyalı	II. Hirodes Agrippa		14	15	16	17	18		

67

308. Pavlus Epafras ve Onisimos'u mektuplarla birlikte Asya İli'ndeki öğrencilere gönderir. **Koloseliler 1, 4**

309. Pavlus'un Koloseliler'e Mektubu (İsa'yı Her şeyden Önemli Sayın) *Tanrı bizi karanlıktan kurtardı ve Sevgili Oğlu'nun Egemenliği'ne kabul etti.* **Gökteki ve yeryüzündeki her şey Oğul için ve Oğul aracılığıyla yaratılmıştır ve O'nun tarafından devam ettirilmektedir.** İsa hakkındaki bildiriye yanıltıcı felsefeler ekleyip **boyunduruk altına girmemeye dikkat edin.**

310. Pavlus'un Filimon'a Mektubu (İsa'ya borçluyuz) Onisimos'u kaçak bir köle olarak değil, **sevgili bir kardeş olarak** yeniden kabul et. **Pavlus yakında salıverileceğini ve Kolose'de Filimon'u ziyaret edeceğini ummaktadır.**

311. Pavlus'un Efesliler'e Mektubu (Tanrı'nın Görkemli Tasarısı) **Tanrı bizi İsa Mesih'te cömertçe kutsamıştır.** ***İsa Mesih, Tanrı'nın başlangıçtan beri tasarladığı gibi, gökteki ve yeryüzündeki her şeyi birleştirmiştir.***

312. Epafroditus hapisteki Pavlus'a bir armağan getirir ve kendisinden bir mektup teslim alır. **Filipililer 1**

313. Pavlus'un Filipililer'e Mektubu (İsa gibi olun) **İsa hakkındaki haber zindandan saraya ve muhafızlara yayılmıştır. Bize hizmet etmek için Tanrı katındaki yüceliğinden soyunan İsa'nın yaptığı gibi, başkalarını alçakgönüllülükle sevin.**

12 (15 Dakika) Elçilerin Petrus ve Pavlus'un Şehit Edilmesine Kadarki Hizmetleri

Pavlus'un Roma'da Beraat Etmesi hakkında Eusebius'un Kaydı
http://www.newadvent.org/fathers/250102.htm
Bkz. Bölüm 22, Paragraf 1-2

İsa'nın Kardeşi Adil Yakup'un Şehit Edilmesi hakkında Josephus'un Kaydı
http://www.ccel.org/j/josephus/works/ant-20.htm
Bkz. Bölüm 9, Paragraf 1

314. Pavlus Roma'da hapisten salındı ve artık tasarladığı ve de mektuplarında bildirdiği gibi Filipi ile Kolose'yi ziyaret edebilirdi.
Filipililer 1-2; Filimon

Zaman cetveli İ.S.	60	61	62	63	64	65
Yahudiye						
Adil Yakup	31	32				
Elçi Yuhanna	34	35	36	37	38	
Elçi Petrus	34	35	36	37	38	
Elçi Pavlus	29	30	31	32	33	
Luka ve Elçilerin İşleri	Filimon	Koloseliler Efesliler Filipililer	İbraniler Mektubu	1. Timoteos ve Titus	1.Petrus ve Markos	2. Petrus ve 2. Timoteos
Sezariye'deki Zindan	Roma'daki Zindan				Roma'daki Zindan	
Romalı	Neron	8	9	10	Roma Yanıyor	12
İdumeyalı	II. Hirodes Agrippa					22

68

315. İbraniler Mektubu (İsa Musa'dan Büyüktür) **Tanrı her şeyi aracılığıyla yarattığı ve kendisine teslim ettiği Oğlu aracılığıyla seslenmiştir. İsa, Tanrı'nın yüceliğinin parıltısı ve O'nun varlığının öz görünümüdür. O'na tapınan tüm meleklerden çok daha üstündür.** *İsa, Melkisedek düzeni uyarınca yeni Başkâhinimizdir* **ve çektiği sıkıntılar sayesinde bizi anlayabilir. Yeni Şabat'ın ve Yeni Antlaşma'nın aracısıdır.** Yahudi tapınma düzeni İsa'da bulunan asıl gerçeklerin bir temsilidir.

316. Pavlus Timoteos'u Efes'te önderlik etmesi için bırakır ve Makedonya'ya gider. **1.Timoteos 1, 3**

317. Pavlus'un Timoteos'a 1. Mektubu (Çobanlık-Önderlik) Efes'teki imanlıları **Himeneos ve İskender'in bildirdikleri gibi sahte öğretilere** karşı koru. İyi hizmet etsinler diye tüm yöneticiler için dua edin ki, herkes İsa hakkındaki bildiriyi işitebilsin. *Ruh açıkça der ki, son zamanlarda bazıları cinlerin öğretilerine kulak vererek imandan dönecek.*

318. Pavlus İspanya'ya gitmiş olabilir. Titus'u Girit'te önderlik etmesi için bırakır. **Romalılar 15; Titus 1**

319. Pavlus'un Titus'a Mektubu (Önderler Ata) **İmanlılar yöneticilere saygı göstermeli ve barış içinde yaşamalıdır.**

320. Petrus **Roma yandıktan sonra** kentten kovulan imanlılara acele bir mektup gönderir. **2.Timoteos 4; 1.Petrus 5**

321. Petrus'un 1. Mektubu (Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya İli ve Bitinya'daki sürgünlere) Denenmeler bizi arıtır. ***Tanrı'nın tapınağı olmak üzere İsa üzerine bina edilen diri taşlar gibiyizdir.*** **İsa gibi, iyilik yapmak uğruna sıkıntı çekmeye istekli olun.**

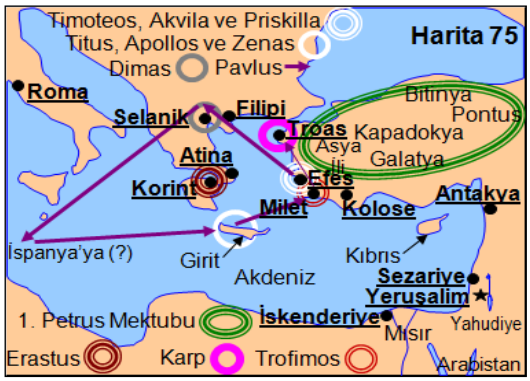

Neron'un Roma'nın Yanmasından Hıristiyanlar'ı Sorumlu Tutması Hakkında Tacitus'un Kaydı
http://classics.mit.edu/Tacitus/annals.11.xv.html
Bkz. Sayfa 13 / 17, 1. ve 2. Paragraflar

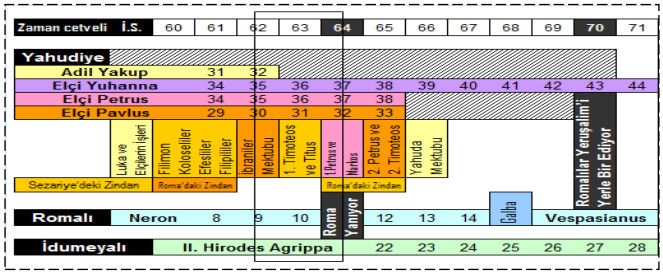

69

322. Markos (Petrus'un Hatıraları) **İsa hiç sevilmeyen bir vergi görevlisini çağırır, Yahudi geleneklerini alt üst eder ve Şeytan'ın gücüyle hareket ettiği suçlamalarını reddeder. Fırtınayı dindirir, ölüleri diriltir ama kendi halkından saygı görmez. Petrus İsa'nın Mesih ve Tanrı Oğlu olduğunu ikrar eder. İsa'nın görünümü değişip yüceliğe bürünür.** ***İsa*** **Yeruşalim'in uğrayacağı yıkımı** ***önceden bildirmiştir.***

323. Pavlus kışı **Roma yakınındaki** Nikopolis'te geçirir. **Titus 3; 2.Timoteos**

324. Petrus'un 2. Mektubu (Petrus'un vedası) **Petrus yakında ölecektir.** İsa'ya imanınızdan vazgeçmeyin. *İmanlılar arasında yıkıcı öğretmenler ortaya çıkmaktadır.* ***Yeni gök ile yeni yeryüzü ortaya çıkmadan önce her şey daha kötüye gidecektir.***

325. Pavlus Roma'da yeniden hapse atılır. **Asya İli'ndeki öğrenciler onu terk ederler. 2.Timoteos 1, 2, 4**

326. Pavlus'un Timoteos'a 2. Mektubu (Pavlus'un vedası) **İsa ve Pavlus'u savunmaya devam et. Tanrı'yı reddedersek O da bizi reddedecek. Her şey daha kötüye gidecek,** ama Tanrı'ya güven. **Pavlus yakında ölecektir,** ama ödülü kendisini beklemektedir.

327. Yahuda Mektubu (Acil Uyarı) **İmanlılar arasında ortaya çıkan yıkıcı öğretmenlere dikkat edin.**

Kutsal Yazılar'ın Yetkisi

(2.Timoteos 3:16) "Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır."
(2.Petrus 3:15-18) "Sevgili kardeşimiz Pavlus'un da kendisine verilen bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimiz'in sabrını kurtuluş fırsatı sayın. Pavlus bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. Mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, öbür Kutsal Yazılar'ı olduğu gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının. Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanımakta ilerleyin."
(İbraniler 4:12-13) "Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar. Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözü önünde her şey çıplak ve açıktır."

Markos Bölümü ve Petrus'la Pavlus'un Ölümleri
http://www.newadvent.org/fathers/250102.htm
Bkz. Bölüm 15, Paragraf 1-2 ve Bölüm 25, Paragraf 5-8

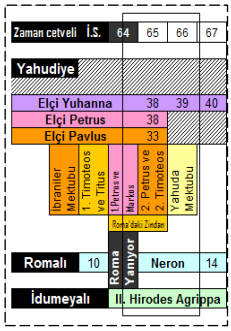

70

Romalılar İ.S. 66'da Yeruşalim'i Kuşatıyor ve Sonra İ.S. 70'te Yağmalamak İçin Geri Dönüp Tapınağı Yıkıyor

http://www.ccel.org/j/josephus/works/war-2.htm Bkz. Bölüm 19, Paragraf 1-9

http://www.ccel.org/j/josephus/works/war-6.htm Bkz. Bölüm 4, Paragraf 3-8

Romalılar'ın Yeruşalim'i Yağmalamasından Yuhanna'nın Ölümüne Kadarki Dönemde Hıristiyanlar

Yuhanna'nın Patmos ve Efes'teki Dönemi Hakkında Eusebius'un Kaydı

http://www.newadvent.org/fathers/250103.htm

Bkz. Bölüm 17'den Bölüm 18, Paragraf 1'e kadar

Yuhanna, 3 Mektubu ile Yuhanna Bölümü'nü Yazıyor

Bkz. Bölüm 20, Paragraf 9-11; Bölüm 23, Paragraf 1-4; Bölüm 24, Paragraf 7-14

İsa Mesih'in Yüceliği Hakkında Josephus'un Kaydı

http://www.ccel.org/j/josephus/works/ant-18.htm

Bkz. Bölüm 3, Paragraf 3

Yahudiler'in Kralı olarak İsa (Mara Bar-Serapion'un Kaydı)

http://www.earlychristianwritings.com/text/mara.html

Bkz. 16. Paragraf

328. Vahiy Bölümü (Geleceğin simgelerle açıklanışı) ***Yüceltilmiş İsa'nın*** **Asya İli'ndeki öğrencilerine iletecek bildirileri vardır. Efes'teki cemaatin başlangıçtaki sevgisine yeniden kavuşması gerekmektedir. 7 mühür** ***savaş, kıtlık, ölüm ve ölüler diyarını getirir. İmanları uğruna şehit edilenler adaletin yerine gelmesini isterler. İnsanlar Tanrı'nın gazabından kaçmaya çalışırlar. İsrailli kullar mühürlenmiştir.*** **Tüm uluslardan oluşan büyük bir kalabalık kurtuluşa kavuşur. 7 borazan sesi** ***dolu, ateş, kan, zehir, karanlık, çekirge ve insanları öldürecek melekleri getirir.*** **Tanrı'nın sır olan tasarısı tamamlanır.** ***Tanrı'nın 2 tanığı öldürülür ve ardından dirilir.*** **Dünya krallıkları sonsuza dek Tanrı'nın Egemenliği altına girerler. Gökte bir çocuk doğar.** ***Başmelek Mikail Şeytan'ı yeryüzüne atar. On boynuzlu, yedi başlı bir canavar Tanrı'nın halkına zulmeder. Başka bir canavara, yeryüzünü ve üzerinde yaşayanları ilk canavara tapmaya ve bir şey alıp satabilmek için 666 işaretini taşımaya zorlaması için büyük yetki verilir.*** **İsa 144,000 kişiyle birlikte Siyon Dağı'nda durur.** ***Yerin ürünü toplanır ve Tanrı'nın masarasından kan akar. 7 tas yaralar, alevler, karanlık ve ıstırap getirir.*** **Yeryüzü kralları Armagedon'da toplandı ve Tanrı "Tamam!" dedi.** ***Büyük bir deprem kentleri yerle bir etti ve iri dolu yağdı. Büyük Babil yıkıldı.*** **İsa Tanrı'nın Sözü'dür.** ***Canavarı ve ordularını yendi, 1,000 yıl boyunca yeryüzünde egemenlik sürdü. Şeytan yenilgiye uğradı. Tanrı büyük bir beyaz taht üzerinde ölüleri yargıladı. Şeytan, canavarlar, ölüm ve ölüler diyarı Ateş Gölü'ne atıldı (İkinci Ölüm).*** **Tanrı insanların arasında yaşamaya başlar** ***ve artık gözyaşı, acı ve ölüm olmaz.*** **Yeni Yeruşalim yeryüzüne iner.** ***Uluslar şifaya kavuşur.*** **"Amin! Gel, ya Rab İsa!"**

71

329. Yuhanna'nın 1. Mektubu (Tanrı sevgidir) **Başlangıçtan beri Baba'yla birlikte olan Yaşam Sözü bize göründü. Tanrı ışıktır.** Birçok Mesih karşıtı İsa'nın Mesih olduğunu inkâr etmektedir. **Sevginizi eylemle gösterin. Tanrı sevgidir.**

İ.S. 96-98'de Patmos ve Efes'te yazan Yuhanna, Vahiy 19:11-16, 1.Yuhanna 1:1-4 ve Yuhanna 1:1-18'de söz edilen İsa'yı ifade etmek için tıpkı Yaratılış 1'de olduğu gibi "**Söz**" kelimesini kullanmıştır. "**Söz**" kelimesi **İ.Ö. 480'de** (Kraliçe Ester'in dönemi) Pers yönetimi altındaki Efes'te felsefeciler tarafından kullanılmıştır. Pavlus, Elçilerin İşleri 17:16-34'teki filozofları **İ.S. 55'te** 1.Korintliler 1:18-24 ve 2.Korintliler 4:1-4'te eleştirmiştir. Ardından **İ.S. 61'de**, Koloseliler 1:15-23, Efesliler 1:3-14 / 3:4-21 ve İbraniler 1'de, Efes bölgesindeki öğrencilerine bu konuda yazmıştır.

http://www.newadvent.org/cathen/09328a.htm Bkz. Logos

http://www.newadvent.org/fathers/050101.htm Bkz. Bölüm 4

http://www.newadvent.org/fathers/050109.htm Bkz. Bölüm 2-5

332. Yuhanna Bölümü (İsa Tanrı'nın Oğlu'dur) **Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. Her şey O'nun aracılığıyla var oldu. Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. Söz** *insan olup aramızda yaşadı.* **O'nun lütuf ve gerçekle dolu yüceliğini gördük.** *Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmedi, ama Baba'yla yakın ilişki içinde olan ve Tanrı olan biricik Oğul O'nu tanıttı.* **Sudan ve Ruh'tan doğmayan hiç kimse Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez.** ***Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasın, hepsi sonsuz yaşama kavuşsun. Baba bütün yargılama işini Oğul'a vermiştir. Öyle ki, herkes Baba'yı onurlandırdığı gibi Oğul'u onurlandırsın. İsa'ya iman edenin 'içinden diri su ırmakları' akacaktır.*** **Bütün bunlar İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır.**

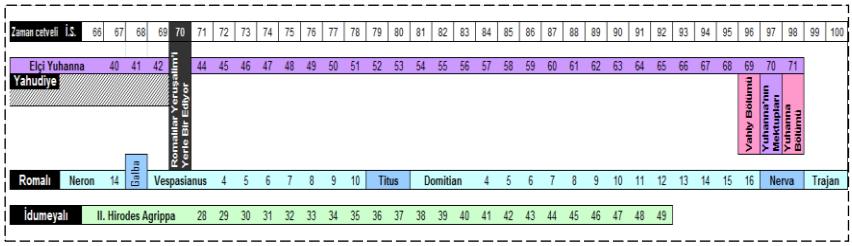

Genç Plinius ve Roma İmparatoru Trajan Hıristiyanlar'dan Söz Ediyor

http://www9.georgetown.edu/faculty/jod/texts/pliny.html

72